B103/p/44/3.

National Library
Bibliothèque Nationale
APR 27 19
SEC... DES JOU...

LATVIJA AMERIKA

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 16 SESTDIENA, 1978. GADA 22. APRĪLIS 28. GADS SATURDAY, APRIL 22, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Pretrunīgo padomdevēju gūstā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pēc pēdējās sabiedriskās domas pētīšanas institūta aptaujas divas trešdaļas amerikāņu ir pārliecināti, ka prezidents Džimijs Kārters savus pienākumus veic sliktāk nekā to varēja pieņemt. Tādās pašās domās par Kārteru droši vien ir arī rietumvalstu politiķu vairākums. Priekšvēlēšanu solījumi ir viena lieta, bet to īstenošana otra. Iekšpolitikā Kārtera medusmēnesis ar kongresu ir jāuzskata par izplēnējušu cerību burbuli. Te jāņem vērā, ka abās likumdošanas iestādēs demokratu partijai ir vairākums. Lai nedarītu pāri savai politiskai karjērai, daudzi demokratu politiķi raisās vaļā no Kārtera kā iekš, tā arī ārpolitiskā līnijā.

Vašingtonas un Maskavas sarunu priekšvakarā liktenis bija Kārtera rokās iespēlējis lielisku trumpi. Padomju diplomāts Apvienotajās Nācijās Sevčenko atteicās paklausīt Gromiko pavēlei atgriezties Maskavā, un visas zīmes rāda, ka viņš paliks ASV. Runā, ka viņam jau piešķirta 100.000 dol liela pensija gadā. Tāpat runā, ka Sevčenko amerikāņu slepenajam dienestam jau tagad esot nodevis svarīgu informāciju par Pad. savienības atbruņošanās politikas blēdīgo taktiku. Ārlietu ministra Vēnsa braucienu uz Maskavu aizvadītajā nedēļā droši vien atlika tieši Sevčenko dramatiskās nepaklausības dēļ saviem līdzšinējiem darba devējiem. Kā zināms, Maskava kategoriski noliedz, ka Sevčenko būtu dezertējis, un pārmet amerikāņiem Sevčenko turēšanu gūstā. Pēc pulkveža Oļega Penkovska sensacionālās tiesas Maskavā, kas, kā zināms, vairākus gadus sadarbojās ar amerikāņu slepeno dienestu, Sevčenko gadījums ir ievērojams politisks notikums, kas vairāk kā nepatīkams politbirojam.

Ārzemju diplomātu aprindās runā, ka Sevčenko jau pagājušā gadā slepeni mēģinājis ar neitrālu diplomātu starpniecību nodibināt kontaktu ar amerikāņiem. Kārters, baidoties nokaitināt Brežņevu, esot Sevčenko propoziciju noraidījis. Ir zināms, ka tagad Sevčenko ir tiešā kontaktā ar amerikāņu uzraudzības iestādēm. Varbūt ka taktisku iemeslu dēļ viņš vēl nav nācis klajā ar informāciju, kas nenoliedzami būs visai nepatīkami Maskavai. Varētu pieņemt, ka Kārters uzdos Vēnsam pirms Maskavas misijas dažas stundas pavadīt sarunā ar Sevčenko. Šī informācija Vēnsam būtu gluži noderīga konfrontācijā ar Gromiko un Brežņevu.

Šķiet, ka arī šoreiz Kārters būs paklausījis paša Vēnsa un ASV ārkārtējā sūtņa Apvienotajās Nācijās Andrjū Janga padomam — nenokaitināt Kremli un katrā ziņā paturēt durvis vaļā. Nebrīnīsimies, ka ar Kārtera svētību Vēnss ar Jangu pagājušā nedēļā devās citā diplomātiskā misijā uz Rodēziju, lai kopā ar britu ārlietu ministru pierunātu Rodēzijas pārejas pagaidu valdības koalicijā uzņemt Maskavas atbalstītos komūnistus — „patriotiskās frontes cīnītājus". Rodēzijas Smits un viņa trīs mērenā virziena melnās rases koalicijas vadoņi amerikāņu un britu priekšlikumu noraidīja. Vislabāko atbildi amerikāņu diplomātiem Salisberijā deva paši Rodēzijas melnās rases pilsoņi, — ar olām un tomātiem apmētājot Vēnsa un Janga automašīnu, kad tā devās uz lidlauku tālākam ceļam uz Kairo un Londonu. Britu ārlietu ministra mašīnu demonstranti nomētāja ar sudraba grašiem, saucot „Jūdass!" Vai Kārteram tiešām nav atdarījušās acis un viņš vēl atrodas savu pretrunīgo padomdevēju gūstā? Rodēzija pati tiks ar savām problēmām galā. Kādēļ gan Kārters neaptver pat to, ka Jangs ar Vēnsu visiem līdzekļiem mēģina uzspiest tagadējai tiesiskajai Rodēzijas valdībai uzņemt koalicijā Maskavas apbruņotos un Kubas komūnistu apmācītos melnos teroristus.

Savās līdzšinējās misijās ne Kairo, nedz arī Jeruzalemē Vēnss vēl neko konkrētu nav panācis. Vai arī tagadējā Vēnsa apmeklējuma rezultātā Kārters nesaņems sāpīgu diplomātisku pļauku? Vēl jo vairāk — amerikāņu diplomātijas neveiksmes gadījumā pietuvotos jauna kara uzliesmojuma briesmas Vidējos austrumos.

Septiņu NATO valstu aizsardzības ministru apspriedē Dānijā šonedēļ bija pārstāvētas ASV, Lielbritanija, Rietumvācija, Italija, Dānija, Beļģija un Turcija. Šajās sarunās sabiedrotie lēma par atomieroču arsenālu izvietošanu Vecajā kontinentā. Nav šaubu, ka konferencē pārrunāja arī amerikāņu sabiedroto pretreakciju Kārtera pieteiktai ņūtrona bumbas produkcijas pārtraukšanai. Zīmīgi, ka šajā konferencē piedalījās arī Turcijas aizsardzības ministrs. Runā, ka tas ir prezidenta padomdevēja valsts drošības jautājumos Zbigņeva Brzežinska panākums. Turcijas stratēģisko nozīmi lielvaru eventuālā konfrontācijā viņš uzskatot par tik izcilu, ka piedraudējis ar demisiju, ja prezidents neprasītu kongresam atsaukt 1974. gadā Kipras konflikta laikā pārsteidzīgi pieņemto rezolūciju par amerikāņu ieroču piegādes pārtraukšanu Turcijai.

Droši vien kongress Kārtera priekšlikumu tagad akceptēs. Tas nozīmēs, ka amerikāņi varēs atgriezties savās stratēģiski svarīgajās militārā atbalsta bazēs Turcijas territorijā. Līdz ar to būs novērsts drauds ka reālpolitikas ietvaros Ankara varētu turpināt ceļu meklēšanu draudzīgu attieksmju uzsākšanai ar Maskavu. Ankaras tuvināšanās Maskavai amerikāņu tuvredzīgās ārpolitikas dēļ bija nopietns drauds visai NATO aliansei. Jāpiemin, ka Ankaras attieksmes ar Grieķiju vēl nevar uzskatīt par spīdošām. Piedauzības akmens vēl joprojām ir Kipra. Jaunais Turcijas valdības galva Ecevics solījies nākt klajā ar grieķiem un turkiem pieņemamu Kipras problēmas atrisinājuma projektu. Ir zināms, ka Grieķijas premjērs Karamanalis tagad uz Ankaras priekšlikumiem raugās itin optimistiski. Atgūt Turcijas uzticību, kā arī samierināt grieķus un turkus Kipras jautājumā, tie abi ir ļoti svarīgi faktori kā Vidējo austrumu, tā Eiropas dienvidu spārna nodrošināšanai.

Labi informētās aprindās runā, ka Kārters savu nostāju ņūtrona bumbas jautājumā amerikāņu sabiedroto spiediena dēļ droši vien mainīs. Jāņem vērā, ka šodien pašā Eiropas sirdī ikvienam NATO tankam pretī stāv vismaz četri Varšavas pakta tanki. Bonna bija pirmā, kas prasīja, lai Kārters ņūtrona bumbu arsenālus ierīko Rietumvācijas territorijā. Ja Rietumvācijai nebūtu ar ņūtrona lādiņiem apbruņoti ieroči, tad Varšavas pakta invāzijas spēki varētu virzīties līdz pat simt kilometriem dienā rietumu virzienā.

Vēnsa Maskavas misija droši vien būs nesekmīga. Brežņevs ar Kārteru vēlētos tikties, bet, no otras puses, viņš baidās, ka parakstāmo SALT nolīgumu ASV kongress varētu neratificēt. Paturēsim vērā, ka Vēnss nav pirmās šķiras diplomāts. Tāds pats bailīgs laipotājs ir izrādījies Kārtera ieceltais amerikāņu delegācijas vadītājs SALT sarunās Varnke. Populārā amerikāņu ģenerāļa Hēga gaidāmā aiziešana no NATO augstākās pavēlniecības mītnes esot ciešā sakarā ar Vēnsa un Varnkes piekāpību Kremļa prasību priekšā. Vēl jo zīmīgāka ir neoficiālā informācija, ka prezidents Fords un viņa ārlietu ministrs Kisingers, kas līdz šim Kārtera ārpolitiku nekritizēja, izteikušies, ka tagadējās SALT sarunās viņi Balto namu neatbalstīšot. Kārtera neveiksme, aizkavējot jauno ieroču radīšanu, esot pašos pamatos mainījusi līdzšinējo stratēģisko ainu.

Par dīvainu jāuzskata Kārtera izteiciens, ka viņš atomieroču ierobežošanas līgumu labāk parakstītu ar Brežņeva pēcteci. Starplaikā Kremlis bruņo-

(Turpinājums 20. lp.)

Baltijas tautu piederīgo sadarbība brīvajā pasaulē kļūst arvien ciešāka. Vecās paaudzes darbā visos kontinentos iesaistās jaunā audze. Šis gads ir visu triju Baltijas valstu 60. atceres gads, kopš igauņi, latvieši un lietuvieši pasludināja savu neatkarību un tagad cīnās par tās atgūšanu. Baltiešu padome Austrālijā jau bija sarīkojusi galvaspilsētā Kanberā plašu pieņemšanu, lai atgādinātu igauņijas, Latvijas un Lietuvas neatkarības iznīcināšanu un šo tautu iekalšanu nebrīvības važās padomju okupācijā. Arī Kanadā, tās galvaspilsētā Otavā, nesen notika kārtējais Baltiešu vakars ar tādu pašu mērķi. Augšējā attēlā trīs Baltijas tautas meitas savos nacionālajos tērpos, simbolizējot šo tautu vienību un kopējo cīņu par neatkarības atgūšanu. Vidū latviete Anda Sprudža, pa kreisi igauniete Eneri Taula, pa labi lietuviete Gina Capkas.

Foto: J. Kreilis

Maskava tīko pēc Kanadas urāna

Pad. savienība interesējusies par apmēram 1000 tonnu Kanadas urāna pirkšanu. Pad. tirdzniecības delegācijas sarunu laikā iegadījās, ka no Kanadas izraidīja 12 padomju diplomātus par spiegošanu. Starp tiem atradās arī viens padomju tirdzniecības delegācijas pārstāvis. Sarunās padomju pārstāvji bija interesējušies, cik daudz urāna Kanadai ir pārdošanā un kādi ir līguma noteikumi, bet atteicās teikt, kādu daudzumu vēlētos pirkt.

Kanadas urāna ražotāji eksportē vairāk nekā 7000 tonnu urāna gadā. Paredz, ka 1982./83. gadā urāna ražošana dubultosies. Urāna eksportu regulē Kanadas valdība. Sarunās ar Pad. savienību Kanadas ārlietu ministrijas raktuvju departaments un atomenerģijas kontroles pārvaldes ierēdņi norādīja, ka pirms nolīguma Pad. savienībai jāapsolās, ka atomenerģiju neizlietos militāriem nolūkiem.

Pad. savienība pēdējā laikā saņēmusi jau vairāk tūkstoš tonnu Kanadas urāna, savos ziņojumos apgalvojot, ka visu urānu pārstrādājot un atkal pārdodot citām valstīm. Pēc Kanadas aizsardzības likumu izpētīšanas, padomju tirdzniecības delegācija solījusies atgriezties sarunu turpināšanai.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. GADA 22. APRĪLIS, 16. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SILDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tel. 466-1514

Krievi un komunisms

J. EZERGAIĻA RAKSTS PAR DAUDZ PĀRRUNĀTU TEMATU

Mūsu laikmets ir viltīgs, nežēlīgs un melīgs. Mēs dažkārt ejam patiesībai garām un, iekrituši ļaunuma straumē, peldam tai līdz, nepadomādami, vai ar savām atziņām nepakalpojam īstajam ienaidniekam, kas līdz ar citiem novedīs pazušanā arī mūs pašus. Bieži savās publikācijās un runās pie mūsu nelaimes nepieminam mūsu ienaidnieku, bet vainojam tos, kas visvairāk no tā cietuši, Tieši pēdējos gados kā cilvēces ļaunums netiek vairs minēts komūnisms, bet par visu nelaimjū cēloņi vaino krievu tautu. Šo atziņu atradējiem jājautā: kāds eņģelis jums ir komūnisms?

Komūnisms ir starptautiska vara, kas darbojas kā soda ekspedīcija kādas pasaules lielvaras uzdevumā. Krievu cilvēku pazinām kā īpatnēji nacionālu un dziļi reliģiozu. Komūnisms ir arī krievu ienaidnieks. Lieliniekiem pārņemot varu Krievijā un uzrunājot savus "tautas komisārus, Ļeņins teicis: Ja ceļā uz pasaules revolūciju aizietu bojā 90 proc. krievu tautas, lai velns ar viņiem, kaut tikai 10 procentu piedzīvo šo brīdi." Otrreiz šo frazi, tikai citā variācijā, viņš atstājis kā piezīmi pie dekrēta par čekas nodibināšanu 1917. g. 20. decembrī (Ļuģi sovjetskoi kurmi): „Jā mums komūnisma labā būtu jāiznīcina deviņas desmitdaļas zemes iedzīvotāju (Zilkelei strani), tad komūnisma labā šo upuru priekšā mēs nedrīkstam apstāties."

Krievu cilvēks uz māju sienām un žogiem rakstīja: "Mūsu zemē laimīgi ir tikai mirušie." Beļģu žurnālā Renesance publicēta statiska par to, cik krievu tautai maksājis komūnisms līdz Otram pasaules karam. Tā ir diezgan sīki klasificēta statistika par to, cik milj. un 301.000 Vislielākos upurus prasījis koncentrācijas nometnēs mirušo un nomocīto — 21 miljons, kolchozu ievešana divos periodos ar tam sekojošo badu prasījusi 13 miljonu. Tad nāk čekas nošaušanas un citas iznīcināšanas. Otrs pasaules karš prasījis 27 miljonus, miljoni gājuši bojā kara darbībā, bet kara laikā čeka iznīcinājusi 20 miljonus. Pēc kādas citas statistikas, kas publicēta pēdējā laikā, upuru skaits pārsniedz 100 miljonu. Šie visi ir šausmīgi skaitļi, kādus cilvēces vēsture līdz komūnisma nodibināšanai nepazina. Vainojot tikai krievu tautu, tiek izdarīts liels pakalpojums komūnisma atzīšanai, it kā pie mūsu nelaimes būtu vainojami tikai krievi, bet ar komūnismu varētu sadzīvot (nacionālkomūnisms, eurokomūnisms un taml.)

Pašlaik cilājam pārkrievināšanas jautājumu. Patiesībā tā ir rūpīgi izplānota mūsu tautas iznīcināšana, ko veic komūnistiskā vara. Rīgā jau dzīvojot 28 „brālīgu tautu" piederīgo, kuŗus komūnistiskais rezīms tur sadzinis, lai tie sajauktos kādā pelēkā, darba lopiem līdzīgā cilvēku masā, bez tautības, dzimtenes un ticības.

Šo rindu rakstītājs labi atceras Manseina revīziju. Toreiz bez krievu valodas nevarēja iztikt pat pagastmājā, bet tad nebija apdraudēta tauta. Pirms 1. Pasaules kara mums bija gandrīz sava kultūrālā un saimnieciskā patstāvība. Mums bija savas skolas, labi grāmatu apgādi, teātŗi etc. Ar saviem periodiskajiem izdevumiem stāvējām trešā vietā; pirmā bija žīdi, otrā vācieši. Rīgā vien iznāca sešas dienas avīzes ar nacionālu, inteligentu saturu. Saimnieciski kļuvām arvien spēcīgāki. Latviešiem piederēja savi tirdznieciski, rūpnieciski uzņēmumi, kuģu rēderejas etc. Rīgā — Dzirnavu, Ģertrūdes, Matīsa un citu ielu rajonos latvieši cēla lielus, skaistus namus un ar lepnumu teica: "Mūsu Rīga!" Un tāda viņa bija.

Ko nespējām paši, mūsu pārkrievinātāji toreiz nāca palīgā. Jā mūsu apgādi nevarēja izdot Krišjāņa Barona sakārtotās dainas, Ķeizariskās akadēmijas apgāds tās izdeva. Jaunās Pēterburgas Avīzes iznāca bez cenzūras, kādas priekšrocības baudīja tikai valdības un baznīcas izdevumi.

Ar gadsimta maiņu latvieši cara Krievijā sāka veidoties it kā par „izredzēto tautu", jo ieņēma augstus amatus. Cars mūsu ievērojamo grafiķi prof. R. Zariņu izraudzīja par ķeizariskās naudas pils direktoru, prof. J. Vītols strādāja Pēterpils valsts konservātorijā, ģen. Laiminš bijis faktiskais Ķeizariskās armijas kara mācības iestāžu vadītājs u.c.

Krievi pret komūnismu cīnījās varonīgi un izmisīgi, kur un kā vien varēdami. Nepieminēsim Deņikina, Vrangeļa un Krasnova brīvprātīgo armiju cīņas, bet pret lieliniekiem cīnījās zemnieki, strādnieki fabrikās, karavīri, piem., kadeti. 1961.g. maijā pret komūnismu sacēlās Luganskas (Vorošilovskas) raktuvju strādnieki. Kalnracis Kaļužnijs ar nazi nodūra raktuvju vadītāju Feliksu Žuļicki (?), bet ieradās čekas armija, strādāja ložmetēji. šautenes un arī karātavas, un viss bija „pa tīro". Tā paša gada jūlijā Maskavas fabrikās sacēlās 75.000 strādnieku, kas bija ievērojams spēks, bet varenā čeka atkal visu nostrādāja „pa tīro". Interesanti, ka rietumu sabiedrotie par šiem nemieriem klusēja.

Otrā pasaules karā, vāciešiem laužoties uz Maskavu un Ļeņingradu, līdz oktobrim gūstā padevās 4 milj. sarkanarmiešu. Tas nebija vācu statēgu nopelns, bet krievu cilvēks gribēja atbrīvoties no saviem apspiedējiem. Ungaru sacelšanās laikā brīvības cīnītājiem pievienojās viss sarkanarmijas tauku pulks ar savu komandieri. Viņi riskēja ar savām dzīvībām un noriskēja... Tikai nedaudziem izdevās izglābties, nokļūt Vīnē un pastāstīt par savām cīņām brīvajai pasaulei. Prezidentam Eizenhaueram toreiz vajadzēja pateikt tikai vienu vārdu: neaizkariet Ungāriju. Kremla valdnieki to nebūtu aiztikuši. Bet Eizenhauers to nedarīja un brīvības cīnītājus nosauca par „insurgentiem".

Esmu savas kara gaitas aprakstījis 1969. un 1970.g. DV Mēnešrakstā. Izvairījos pateikt par strēlnieku gaitām pilsoņu kara laikā Krievijā. Toreiz pats tur atrados 14 mēnešus, kādēļ labi zinu, kas notika. Ja krievu mātes ar latviešu vārdu baidīja savus bērnus, vai tas mums var darīt kādu prieka. Nerunāsim arī šoreiz par to, bet mēģināsim domāt un iedziļināties komūnisma būtībā un tad jautāt — kas vainīgs?

Komūnisma sakne izauga liberālajos rietumos un pārvesta austrumos. To ieveda Marksa ar savu Manifestu un Kapitālu. Toreiz koloniālās valstis, sevišķi Anglija, nežēlīgi izmantoja iekaŗoto valstu iedzīvotājus. Tiem Marksa mācības bija kā salmiem pielaista uguns. Krievijā komūnismu ieveda no rietumiem. To neuzcēla krievu proletāriāts, bet daļa Krievijas inteliģences sajūsmā par rietumu liberālismu. Rakstos un runās mums vajadzētu izsargāties no vārda „Krievija", jo viss tas, kas atgādināja veco, vēsturisko Krieviju, tagad nolīdzināts ar zemi. Tā tagad ir Padomju savienība, un tās iedzīvotāji padomju ļaudis. Komūnisms nav daļāms: kāds tas ir Padomju savienībā, tāds tas ir arī sarkanā Ķīnā un citās zemēs.

Pagaidām atšķirīgas ir tikai tautas, kuŗu iznīcināšana ir komūnisma mērķis. Mums jābūt skaidrībā par komūnisma izcelšanos, tā mērķiem un attieksmēs pret kristīānismu, nacionālismu, kapitālismu, sociālismu un arī ģimeni.

J. Ezergailis

Lasītāju vēstules

PASKAIDROJUMS

Manā atmiņu grāmatā Varmācības torņi 133. lp. ievietotais foto uzņēmums, pēc piederīgo paskaidrojumiem, nav ģenerāļa Rūdolfa Klinsona, bet gan viņa brāļa dēla. Par šo manu maldinošo kļūmi atvainojos ģen. Klinsona ģimenes piederīgajiem un lūdzu arī grāmatas lasītājus atzīmēt šo nepareizību. Vilis Hāzners ASV

VAI BOSTONA BŪS MŪSU BELGRADA?

Dziesmu svētki trimdas latviešiem ir bijuši lielākie sarīkojumi. To norāda 6. Vispārējo latviešu dziesmu svētku kuplā programma no 29. jūnija līdz 4. jūlijam Bostonā. Iecerēti vairāk nekā 32 sarīkojumi: 7 teātŗa izrādes, 12 koncerti, 4 balles, 2 rakstnieku rīti, u.c.

Klīvlandē 1973. gada Latviešu dziesmu svētku rīcības komitejai pamatoti pārmeta toreizējais PBLA valdes priekšs. U. Grava u.c., ka latviešu lielos sarīkojumus neizmanto politiskiem mērķiem. Bostonas 6. Vispārējo latviešu dziesmu svētku rīkotāji bija plānojuši par runātāju aicināt Solžeņicinu, bet nevienprātības dēļ ieceri atmeta.

Pēc preses ziņām Dziesmu svētku padome lūgusi šīs padomes locekli V. Antiņu noorganizēt komiteju nacionālpolitiskas manifestācijas — demonstrācijas rīkošanai, bet V. Antiņš atteicies. Nav saprotams, kāpēc latviešu dziesmu svētkos Bostonā nav ieaicināti nesen no okupētās Latvijas izkļuvušie latvieši: māc. J. Šmits, māc. M. Grīvāns, brāļi Brūveri, Viktora Kalniņa dzīvesbiedre Helēna. Jācer, ka svētkos piedalīsies daudzi amerikāņu politiķi, tāpēc iederētos sarīkot preses konferences, kur satiktos nesen no okupētās Latvijas izkļuvušie latvieši ar amerikāņu politiķiem. Rakstītu prese, varbūt pat televīzija ko rādītu. Tas būtu liels un nozīmīgs ieguvums latviešu nacionālpolitiskajiem centieniem.

Šāda akcija jārīko bez jebkādiem aizbildinājumiem no rīcības komitejas vai dziesmu svētku padomes puses. Vai atkal laidīsim izdevību garām? Kā mēs to vēlāk attaisnosim? Ar laika trūkumu, tautiešu nevaļu vai vienkāršu gribas trūkumu? Par ko vai pret ko mēs tā cīnāmies? Ar latviešu kultūras saglabāšanu, arī jaunradi, mūsu apstākļos vien nepietiek. Mēs šeit neesam kultūras trimdā. Vai mēs neesam ko aizmirsuši?...

Ir jāizmanto mūsu radītā un dotā izdevība. Darīsim to arī šoreiz. Neatlaidīgi cīnīsimies, prasīsim un pieprasīsim mūsu brīvību, tiesības tautu saimē. Neviens tās mums nedos bez cīņas. Neticēsim, ka bija tikai viens 18. novembris.

Jānis Dimants, Jr., M.D.,
Mineapolē

APMIGLOTIE ATSPULGI...

Kā Brīvās Zemes abonētājs Latvijas brīvības laikā un arī piena piegādātājs no savas nelielās saimniecības Latgalē, brīnos par O. Liepiņa „atklājumu', ka Brīvā Zeme būtu uzspiesta abonēt piena piegādātājiem. Latgalē tādu piemēru nezinu.

Jābrīnās par O. Liepiņa „apsūdzību" mūsu tautas dižākajam valstsvīram. Dabiski, ka katram cilvēkam ir savas kļūdas, kādēļ lai Ulmanim tādu nebūtu bijis viņa milzīgajā darbā, ko tik pašaizliedzīgi veica. Pirms Liepiņš nāk ar savu „apsūdzību" Ulmanim, der viņam pašam atcerēties, ka tieši Ulmaņa laikā Latvija bija ziedoša zeme, ar baltiem lielceļiem, gaišām skolām, darba un dzīvespriecīgu jaunatni, jo, lūk, mums bija tautas vienotājs Ulmaņa personā. Tautas augšupeju viņš vērtēja augstāk par saviem personiskajiem labumiem, ko spēj tikai retais.

Ja prezidents ģērbās pelēkās drānās, ir tikai apsveicami, jo pelēku drānu valkātājiem lielāko tiesu ir cieti mugurkauli. Ne jau nu drānās ir svarīgas, ko kāds valkā, bet gan sirds, kas mīt valkātājā.

Ja Ulmanis atdusas svešumā, tad tikai tāpēc, ka viņš mūsu apspiedējiem bija pārāk bīstams, jo vai gan citādi tie baidītos viņa kapa vietu atklāt. Ar Ulmani Latvija piedzīvoja savus skaistākos laikus un reizē ar viņu nogrima verdzības tumsā. Tik cieši savu likteni ar tautu var saistīt tikai retais un drošsirdīgais, un reizē arī patiesais. J. Vecozols
Roxboro, Kvebekā

KRIEVU VALODA UN MINSTERE

Sakarā ar krievu valodas stundām Minsteres latviešu ģimnazijā, gaidīju no sabiedrības kādu reakciju, bet tāda līdz šim nav bijusi. Laikam jau krievu valodas mācīšanās iespēju, kopā ar latviešu valodu, brīvajā pasaulē maz. Ceru, ka krievu valodas skolotāja Bogdanova tiek atalgota no vācu iestādēm. Būtu vēlami plašāki paskaidrojumi šai lietā. Zinām, kas par to priecājas.

V. Dz. Toronto

Larisa dzied Kanadā

TORONTO DIVOS VAKAROS VIŅU NOKLAUSĪJĀS 700 APMEKLĒTĀJU

Savā turnejā pa Ziemeļameriku populārā estrādes dziedātāja Larisa Mondrusa-Švarca 14. un 15. aprīlī koncertēja Bikforda parka vidusskolas auditorijā. Šais abos sarīkojumos, kuŗus bija izkārtojusi DV Toronto nodaļa ar Vili Ķuzi, pulcējās pavisam kopā ap 700 atsaucīgu klausītāju. Larisa pirmo reizi viesojās Toronto jau pirms diviem gadiem. Šoreiz viņas dziesmu programma bija izvēlēta ar moto: Kā senās dienās, draugs.

Dziedātāja savu dziesmu ciklu ievadīja ar tagadējās Latvijas populāro vieglās mūzikas autora Raimonda Paula divām dziesmām: Zied ievas Siguldā un Rudens ogle. Pārējās bija modernās, populārā žanra dziesmas, komiskās dziesmas, dažas arī no Larisas internacionālā repertuāra, kuŗas nodziedāja angļu valodā, bet vācu valodā Musik, Musik un Jeder nette Lette (Katrs krietns latvietis), ar kuŗu viņa iegāja rietumu pasaulē, ap divas stundas garo programmu nobeidzot ar astoņām tautas un citām populārām vecajām dziesmām, kā pēdējai svinīgi izskanot Daugav's abas malas ar J. Norviļa mūziku. Bet tas jau nebija viss — publika aplaudēja atkal un atkal, un Larisai vajadzēja dot piedevas.

Pavadītājs pianists Igors Kondakovs virtuozi atskaņoja džeza mūziku, spāņu dziesmu Granada un Mocarta Turku maršu. Labs atbalstītājs Larisai bija programmas pieteicējs Egils Švarcs, kas vienmēr prata uzturēt kontaktu ar publiku. Pašai dziedātājai ir izkopta skatuves rutīna, šarmants priekšnesuma veids, apbrīnojams temperaments. Viņa spēj iesildīt un savaldzināt publiku, kas arī neskopojās devīgiem aplausiem. Beigās ziedi un atkal aplausu birums.

Larisa vēl dziedāja Montreālā, Otavā un Hamiltonā un vairākos latviešu centros ASV, turneju nobeidzot 9. maijā Vankuverā. Viņa koncertējusi ar latviešu programmu Vācijā, Austrālijā, Zviedrijā, piedalījusies arī Losandželosas un Anglijas dziesmu svētkos, kā arī iedziedājusi divas latviešu skaņu plates: Svešā zemē stādu rozes un jaunāko — Kā senās dienās, draugs. No tām 200 plates ar mākslinieces ierakstu iegādājās koncerta apmeklētāji.

Larisa un Egils Švarcs 1973. gadā izkļuva brīvajā pasaulē un caur Italiju Rietumvācijā, Minchenē, kur abi mākslinieki dzīvo. Viņi dzimuši, auguši un mūzikālo izglītību ieguvuši Rīgā, kur Larisa dziedātājas gaitas uzsākusi tūliņ pēc Rīgas ģimnazijas beigšanas Latvijas filharmonijas orķestrī un Rīgas estrādes orķestrī, kur kļuvusi par solisti. Tur arī iepazinusies ar Egilu Švarcu, kas toreiz bijis orķestŗa diriģents un mākslinieciskais vadītājs.

—ls—

Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas jaunā valde Sidnejā. No kreisās: revīzijas komisijas priekšsēdis Ed. Šmugajs, valdes vicepriekšsēdis A. Zariņš, sekretāre V. Kristovska, priekšsēde Ņina Luce un biedrzinis un kasieris M. Eglītis.

Foto: A. Lejietis

H. TICHOVSKIS

Nams pie Baltijas jūras

LIDIJA LIDEKA ROMĀNS. 204 LP. DAINA, 1977.

Līdz šim presē parādījušies tikai Lidijas Lidekas dzejoļi un sīkāki prozas darbi, un no plašākiem mēģinājumiem epikā viņas romāns Nams pie Baltijas jūŗas pagaidām ir vienīgais. Priekš kāda laika to iespieda Latvijas Amerikā slejās, bet pag. gada beigās iznācas grāmatā un uzskatāms par autores sekmīgu debiju latviešu trimdas literātūrā.

Episko sacerējumu virknē romānam ir visai plaša vieta; teorētiski par to daudz diskutēts un pat pareģots tā gals, tomēr, kā cittautu, tā latviešu autori vēl vienmēr publicē augstvērtīgus romānus un par tiem saņem godalgas.

Literātūras teorijā romāna formai un saturam nav stingra un noteikta definējuma: dažs labs autors arī pagaŗāku stāstu nodēvē par romānu. Kā satura, tā tēlojamās problēmas dēļ arī L. Lidekas Nams pie Baltijas jūŗas būtu pielīdzināms plašam stāstam, bet tas šai apcerē nav galvenais. Autore sekmīgi ievijusi un atrisinājusi darbības intrigu, to centrējot vienas personas individuālajā pārdzīvojumā, tāpat uzskatāmi patēlojusi vidi un pārējās personas, kaut arī romāna darbība un cilvēku likteņi nav tverti nedz plašumā, nedz dziļumā.

Romāna darbības vieta ir Rietumprūsijas mazpilsēta Rēda un tai tuvais ciems, kuŗa tuvumā stāvajā jūŗas kraujā atrodas balts trīsstāvu nams, kuŗā periodiski ierodas latviešu leģionāru kaujas grupas, lai atpūstos un apdziedētu kaŗa sistās brūces un tad pēc pāris, trim nedēļām atkal dotos uz fronti. Tādā pašā nolūkā te mīt arī daži virsnieki ar savām ģimenēm. Viņu vidū te Ziemas svētku perioda brīvlaiku vada arī virsleitnants Kļava ar sievu un apm. 16 g. vecu meitu Rudīti, kas nu kļūst par romāna centrālo personu.

Autore Lideka ar meitenes Rudītes dienu grāmatas atzīmēm veiksmīgi attēlo vidi: ziemas dabu pie Baltijas jūŗas, atpūtas namu un tā iemītniekus — personālu un dažus kaŗavīru tipus, piem., paticami, īsi, bet spilgti raksturoti izrīcībās un darbībā aizmugures "varoņi" — kapt. Dūkste, bet sevišķi kaprālis Grimba ar dažām viņiem "labvēlīgām" sievietēm. Cik nu romāna scenārijs atļauj, parādīti arī frontes kareivji, gan bezbēdīgie A. Čaka garā raksturotie Rīgas „paš-puikas", "gan nopietni lauku jaunekļi, kurus visus pēc īsa atpūtas brīža sagaida nožēlīgā fronte un neziņāmā nākotne.

Lidekas romāno nolūks tomēr nav attēlot bezjēdzīgo un nežēlīgo kaŗu. Kaŗa notikumi viņas romānā ir tikai fons, uz kuŗa tēloti galvenās personas pārdzīvojumi un pat vēl šaurāk — mīlestības pamošanās un atraisīšanās jaunās, tikko dzīvei pamodušās sievietes dvēselē. Rudīte un seržants Elmars Alks uz mirkli bija redzējušies kaŗa notikumu jūklī jau iepriekšējā vasarā Vindedžu mājās Aiviekstes krastos, bet kaŗa notikumu virpulis viņus atkal saved kopā uz īsu, bet liktenīgu brīdi, namā pie Baltijas jūŗas, serž. Alks kopā ar savu kaujas grupu ieradies īsai atpūtai.

Romāna lappuses, kuŗās notēlota divu jaunu cilvēku atkalredzēšanās, viņu mīlestības jūtu uzplaukums un ar to saistīto nākotnes sapņu jausmas, dziļi aizkustina un liecina, ka autorei labas tēlotājas spējas: tā prot izteikt cilvēciskos pārdzīvojumus, piemēram, kaut dažas rindas no 133. lp.: "Vārdos nepasakāms svinīgs klusums valda mežā. — Kā dabas templī! Man gribētos saukt un gavilēt. Tālu projām no mājām, no dzimtenes — Prūsijas mežu klusumā, baltā ziemas rītā, es eju soli solī ar viņu — Zemgales Bruņiņieku. Sirdī es pateicos Visuvarenajam Dievam, kas man ir dāvājis šo skaisto dienu. Varbūt skaistāko no visām dzīves dienām — Skaistāko, bagātāko, laimīgāko, svētāko. Katra asins lāse, katrs solis, katra doma, viss, viss zvana sudrabotus prieka zvanus".

Jūsma un trauksme, kas pavada abus jaunos cilvēkus, atgādina J. Akurātera Kalpa zēna vasaru un J. Klīdzēja Jauniešus.

Nobeigumā jāsaka, ka kā satura, tā formas ziņā L. Lidekai ir paveicies sasniegt savus mākslinieciskos nodomus un radīt atzīstamu literāro darbu. Kā izteiksmē, tā valodas pareizumā būtu vēlama stingrāka redaktora roka. Grāmatas titulam atbilstošu vāku zīmējis mākslinieks Alfreds Jaunzems.

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU DZIESMU DIENAS

VISBIJĀ, GOTLANDĒ
1979. gadā, 19.–22. jūnijā

Dziesmu dienas Gotlandē

NIKLĀVA STRUNKES UN LAŖA STRUNKĒS GLEZNU IZSTĀDE VISBIJĀ

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienās nākošgad no 17. — 22. jūnijam Gotlandē notiks gleznotāju Niklāva un Laŗa Strunkes darbu izstāde. Niklāvs Strunke ar ģimeni bija to bēgļu starpā, kas, atstājuši degošo dzimtenes krastu, meklēja brīvību zviedru zemē un no bēgļu zvejnieku laivas izkāpa krastā 1944. gada novembrī, Hervīkas zvejnieku ostā. Niklāvs Strunke radīja savu neaizstājamo un neaizmirstamo bēgļu ciklu. Viņš vienmēr atgriezās Gotlandē, pasakainajā Hanzas pilsētā Visbijā, kur aizrāvās ar šīs vecās pilsētas architektūru no seniem gadu simteņiem.

Laris Strunke (dzim. 1931.) pēc Karaliskās mākslas akadēmijas beigšanas savā mākslas augšanā guvis atzinīgas kritikas atsauksmes. Viņa darbi atrodas Modernās mākslas mūzejā Stokholmā un citos Zviedrijas mākslas mūzejos. Laris Strunke vasaras pavada Gotlandē, kuŗa devusi daudz ierosinājumu viņa darbiem un gleznu kompozicijām, attēlojot tās dabu, klintis un ceļus, kas ved uz jūŗu. Izstādē būs ap 100 darbu — eļļas, guaša, akvareļa un ogles zīmējumu technikās.

Abu latviešu gleznotāju darbu izstāde Visbijas svētku laikā būs ievērojams devums mūsu nacionālās kultūras skatē, arī ar vēsturisku aspektu ar Niklāvu Strunki toreiz, ar Lari Strunki tagad.

J. R.

VIRU KOŖA VIESTURS

gadskārtējais

KONCERTS

185 Bunting Road, S. Catharines

29. aprīlī pl. 19.00

Diriģents Jānis Barušs

Pianiste Ruta Āzis

Pēc koncerta BALLE. Runču mūzika.

Ielūdz viesturieši

BIBLIOGRAFIJA

Vēstnesis 52. un 53. nrs, Oļģerta Liepiņa izdevums Bostonā, 8 lp.

Kristīgā Balss, 3. nrs, Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts. Redaktors Uldis Ukstiņš. 48 lp.

Brīvība, 285. nrs, Latv. sic. demokr. partijas mēnešraksts Stokholmā. Redaktori Brūno Kalniņš un Jānis Ritums. 12 lp.

Technikas Apskats 82 nrs, Latv. inženieŗu apvienības izdevums. Galvenais redaktors inž. A. Spurmanis. 28 lp.

Ceļa Zīmes, 60. nrs, Latvju biedrības Lielbritanijā apgāds. Redaktors Jānis Andrups, kollēģijā: Andrejs Eglītis, Astrīde Ivaska, Knuts Lesiņš un Juris Soikans. 88 lp.

Informātors, Vinipegas latv. biedrības izdevums, 3. (297.) nrs. Redaktrise Mirdza Rutule. 14 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 3. nrs, — Ziemeļkalifornijas latviešu draudzes mēnešraksts. Redaktors Arturs Reinvalds. 54 lp.

Ceļa Biedrs, 3. nrs, Latv. ev. lut. baznīcas Amerikā mēnešraksts. Red. J. V. Strautnieks. 48 lp.

Pa dejas ceļu, 39. un 40. nrs, 1978.g. marts un aprīlis. Austrālijas latviešu tautas deju kopas izdevums. Redaktors Juris Ruņģis. Andŗa Karika vāks. 32 lp.

Oļģerta Liepiņa un Pāvila Gruznas Mamona gaitnieki, romāns divās daļās; Latvijas chronikas fragments. Vaidava, 1978. 430 lp.

Ziemeļkalifornijas apskats, 3. nrs, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības mēnešraksts. Redaktors Ojārs Celle. 24 lp.

Eiropas latviešu jaunatnes informācija EI 79. Atbildīgais redaktors Māris Bite. 70 lp.

Sadberijas latviešu 25 gadi, 1977. Informātīvs izdevums par Sadberijas latviešu dzīvi 25 gados. 80 lp.

Sadberijas latviešu skola 25 gados, 1977. Informātīvs izdevums. 14 lp.

Montrealas latv. biedrības Ziņotājs, 4. nrs, 1978. Redaktors Mārtiņš Štauvers. 24 lp.

DV apvienības Dienvidkalifornijā Vēstnesis, 33. nrs, redaktors K. Petrovskis. 30 lp.

Lietuviu Dienos, marts, 1978. Ilustrēts lietuviešu žurnāls Kalifornijā Redaktors Alfonsas A. Milukas. 24 lp.

LNAK padomes sesija 6. un 7. maijā

PROJEKTS LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDA STATŪTU MAIŅAI

LNAK valde savā pēdējā sēdē pirms gadskārtējās LNAK padomes sesijas sanāca 12. aprīlī. Padomes sesija notiks 6. un 7. maijā Toronto. Šī valdes sēde tomēr nekādā ziņā neizskatījās kā kāda darbības posma nobeigums. Sēdē ziņoja un pārrunāja lietas, kuŗu tālāka veidošana un īstenošana būs jaunievēlētās valdes uzdevums.

Mūsu sabiedrībā un presē dažkārt debatē par PBLA Latvijas brīvības fondu. Ir ierosinājumi un jautājumi par tā pārvaldi un darbības veicināšanu. Tagadējos Latvijas brīvības fonda (LBF) stutūtus PBLA valde pieņēma 1976. gadā. Pagājušā gada LNAK padomes sesijā LBF idejiskā tēva un tā Kanadas vicepriekšsēža Dr. A. Šteina ierosinājumā valdei uzdeva izraudzīt 5 locekļu komisiju, kas izskatītu LBF statūtus un dotu par tiem atsauksmi. LNAK valde šai komisijai izraudzīja Dr. E. Upenieku, LNJAK valdes locekli A. Černavski, LNAK padomes locekli M. Jonāni un LNAK valdes locekļus J. Mežaku un A. Jomu. Komisija par savu priekšsēdi izraudzīja A. Jomu. Līdz šim notikušas 6 komisijas sēdes, kuŗās bez balstiesībām piedalījās arī Dr. A. Šteins. Komisijas darbs tuvojas nobeigumam, un par to valdei ziņoja A. Joma.

Lai veicinātu LBF darbību un līdzekļu uzkrāšanu, komisija ieteic izdarīt vairākas lielākas pārmaiņas fonda statūtos. Fonda mērķi būtu paplašināmi. Līdztekus politiskā darba atbalstīšanai jārūpējas arī par latviešu tautas dzīvā spēka glābšanu. Augstākais fonda lēmējorgans paliek PBLA valde, bet LBF izveidojams kā PBLA nozare ar savu valdi un zemju pārstāvniecībām. LBF valdei būtu jāsastāv no 5 PBLA valdes locekļiem un 5 zemju centrālo organizāciju pārstāvjiem (tagad tie tiek saukti par LBF pārvaldes vicepriekšsēžiem). LBF valde var pieņemt tehniskā darba veicējus, kā grāmatvedi, administrātoru un citus. Katra zemes centrālā organizācija izrauga savu LBF pārstāvi, kas tad ir arī LBF valdes loceklis. Viņš savā zemē izveido fonda līdzekļu vācēju tīklu.

Tagad par LBF dalībnieku var kļūt, iemaksājot vai apsolot vismaz 500 dol. Komisija ierosina LBF locekļu sarakstā uzņemt visus, kas iemaksājuši (arī pa daļām) vismaz 100 dol., aiz vārda atzīmējot summas lielumu. Mazāku summu ziedotāji uzskatāmi par fonda veicinātājiem. Visas saņemtās summas, kā fonda locekļu iemaksas, tā ziedojumi, pieskaitāmas LBF pamatkapitālam. LBF pamatkapitāls ir lietojams tikai svarīgām vajadzībām, kas saskan ar fonda mērķiem. Fonda augļi izlietojami kārtējai darbībai tā mērķu ietvaros. LBF līdzekļi glabājas tanīs zemēs, kur tie uzkrāti, centrālās organizācijas pārziņā. No katrā zemē glabāto līdzekļu augļiem tās centrālā organizācija LBF mērķu sekmēšanai katru gadu var izlietot 25 proc.

Noklausījusies ziņojumus, valde ieteikumus principā pieņēma. LNAK padomes sesijā plašāku ziņojumu dos A. Joma ar ieteikumu šos LBF statūtu grozījumus pieņemt un iesniegt PBLA.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks ziņoja par 1. aprīlī Grand Rapidos notikušo Amerikas latviešu ģimnazijas (ALĢ) plānošanas sanāksmi. Līdz ar ALA izglītības biroja darbiniekiem, ALĢ plānošanas komisijas locekļiem, jaunatnes un organizāciju pārstāvjiem sanāksmē no Kanadas vēl piedalījās arī LNAK skolu valdes locekle Solveiga Miezīte un daļu laika prāvests A. Voitkus. Sanāksmē tika pieņemti šādi atzinumi:

Līdztekus ALĢ īstenošanai jāsniedz viss iespējamais atbalsts Minsteres latviešu ģimnazijai. Iesāktais ALĢ plānošanas un īstenošanas darbs turpināms, neuzliekot tam nekādus termiņus, bet vadoties no apstākļiem. ALĢ plānošanas komisija jāpapildina ar lielāko organizāciju un ziedotāju pārstāvjiem. Sniedzot plašu informāciju par ALĢ plānošanu, atjaunojama līdzekļu vākšana. Kalamazū Nacaretes kolledžas projekts vismaz pagaidām atzīts par nepiemērotu un ALA jāmeklē cita vieta. Pārbaudīt iespējas ALĢ atvērt Toronto.

Izglītības nozares vadītājs aicinājis Solveigu Miezīti, un viņa uzņēmusies sastādīt darba grupu ALĢ iespēju pārbaudei Toronto. Ir jānoskaidro Ontario izglītības likumu noteikumi, Toronto skolu valdes nostāja, telpu iespējas, iespējamais valdības materiālais atbalsts, skolēnu un skolotāju potenciālis un skolēnu apmešanās iespējas. Pastāv iespēja, ka skolēni varētu dzīvot savu radu, draugu un „audžu vecāku" mājās.

Valde pieņēma darbu kārtas ieteikumu LNAK sesijai 6. un 7. maijā. Pēc iespējas vairāk laika paredzēts veltīt turpmākai darbībai kā pašas LNAK nozaŗu aprisēs, tā arī sakarā ar līdzdalību PBLA. Pieņēma LNAK budžeta projektu 1978.-79. gadam, kas sabalansēts uz 27.300 dol. Sakarā ar LNAK 30 gadu atceri 6. maija vakarā Latviešu namā notiks vakariņas LNAK padomes locekļiem un organizāciju vadītājiem.

Pārrunas izraisījās par 4. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu. Latviešu sabiedrībai ir jautājums: „Vai bez komūnistiem nevarēja iztikt?" Kongresa rīcības komiteja, kuŗa, liekas, nerēķinās ar ALJA un LNJAK vairākuma viedokli, par runātājiem ir uzaicinājusi pašdeklarējušos marksistus Rozīti un Būmani. Nav vietā un attaisnojams arguments, ka tas darīts vārda un personiskās brīvības vārdā. Katrai apzinīgai un mērķtiecīgai sabiedrībai ir tiesības un vajadzība norobežoties no personām, kas deklarējušas tai naidīgus un nepieņemamus uzskatus. Komūnisti un viņu darba atbalstītāji, vienalga, no kuienes tie nāktu, ir nacionālai latviešu sabiedrībai naidīgi un nepieņemami. Ir neiedomājami, ka, piemēram, žīdu organizācijas savos kongresos par runātājiem uzaicinātu nacistus vai PLO locekļus. LNAK valde, kaut arī atzīst vispasaules latviešu jaunatnes kongresu vajadzību un atbalsta to nacionālo ideju, šai gadījumā atzīst, ka pielaista politiska kļūda, aicinot kongresa programmas izpildījumā komūnistiska novirziena referentus.

Ļoti žēl, ka sazināšanās trūkuma dēļ Toronto dažkārt vienlaicīgi notiek vairāki nozīmīgi sarīkojumi. Tā arī šoreiz 16. aprīlī bija paredzēts Gaismas akcijas sarīkojums un Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts. Nepietiek ar gada vecu lēmumu, ja par to sabiedrība savlaicīgi nezina. Lai to mēģinātu novērst, pēc Kultūras nozares vadītājas Intas Purvas ierosinājuma valde apstiprināja Žani Zentiņu par Toronto latviešu sarīkojumu koordinātoru. Valde aicina visus rīkotājus savus sarīkojumus pieteikt Ž. Zentiņam, tel. 223-0960. Pie viņa rīkotāji arī varēs pārbaudīt, vai kāds datums nav jau aizņemts. Priekšroka dodama tam, kas pieteikts pirmais.

Kanadas Sarkanais Krusts nodibinājis savu daudzkultūru padomi. Par latviešu pārstāvi šai padomē apstiprināja Intu Purvu. Alberta Jēruma piemiņas fondā iemaksāja 50 dol. Par LBF pārstāvjiem apstiprināja A. Šteinbachu Sv. Katrīnās, A. Vanagu un J. Konci Toronto. Valdes priekšsēdis T. Kronbergs izteica pateicību valdes un revīzijas komisijas locekļiem un nozaŗu darbiniekiem, un aicināja neatteikties kandidēt amatiem nākamajam darbības gadam.

J. M.

Daugavas vanadžu salidojumā Toronto. Pie prezidija galda, no kreisās: Daugavas vanadžu pr-ce ASV A. Hāznere, Daugavas vanadžu priekšniece Kanadā I. Breikša, V. Liģere un V. Simsone.

Foto: J. Liģers

Mums visiem jāstrādā kopā

DAUGAVAS VANADŽU GADSKĀRTĒJAIS SALIDOJUMS TORONTO

Daugavas vanadžu Kanadā 26. salidojumā Toronto piedalījās 42 vanadzes, to vidū arī ASV vanadžu priekšniece Anita Utināna-Hāznere un Austra Izaka no Ročestras. No Kanadas vanadzēm tālāko ceļu uz salidojumu bija mērojusi Zenta Stepermane no Edmontonas.

Salidojumu atklāja Daugavas vanadžu Kanadā priekšniece Ilga Breikša, savā uzrunā uzsverot, ka „nākotni nevar plānot ar pagātni, bet pagātnes panākumos var smelt spēku nākotnes sasniegumiem. Mums visiem jāstrādā kopā. Vienība, kopā iešana un vienprātība ir tas burvju spēks, kas mums palīdzēs visaugstākos kalngalus sasniegt. Sausā laikā vispirms novīst un nokalst tā zāle, kuŗas saknes vismazāk gājušas dziļumā. Līdzīgi tas ir arī ar cilvēkiem. Jaunieši, kuŗi auguši latviskā vidē, mūsu tautai nezudīs. Viss, kas reiz latvisks bijis, kļūs atkal latvisks."

Salidojumu vadīja Marta Dālberga no Sv. Katrīnu Daugavas vanadžu kopas, protokolēja Milija Zvejniece (Sv. Katrīnas) un Laura Rudolfa (Toronto). Balsis skaitīja Ērika Vītiņa (Montreala) un Zenta Stepermane (Edmontona).

Salidojumā piedalījās 32 balstiesīgas delegātes no 9 kopām. Ar rakstu salidojumu bija apsveikuši Daugavas vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, DV priekšnieks J. Frišvalds, kā arī Britu Kolumbijas Daugavas vanadžu kopas priekšniece Lūcija Kajaka.

Pēc debatēm par iepriekšējā gada darbību salidojuma dalībnieces izteica atzinību DV Kanadas valdei. Pārrunās par turpmāko darbību nolēma recepšu krājumu izplatīt arī pie pārējām organizācijām, tāpat pievērst lielāku uzmanību Dominion veikala iepirkumu zīmju vākšanai.

Valdē ar aklamāciju par priekšnieci izraudzīja Ilgu Beikši, par valdes locekli Margaretu Dumpi no Toronto; kandidāte Valija Valtere no Toronto.

Par atbilstošu programmu gādāja Sv. Katrīnu vanadzes Emma Krūmiņa un Ilze Dreifelde, uzjautrinot salidojuma dalībnieces ar „teicamnieces atskaiti par vasaras kursiem".

Lg.

Kurzemes krišanas pieminas akts

7. maijā pl. 16.00 DV namā Toronto.

Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide.

Piedalās: virspulkv. A. Silgailis, DV sieviešu vokālais ansamblis. Deklamācijas. Ieeja pret ziedojumiem par labu Gaismas akcijai.

Visus laipni ielūdz

DV Toronto nod.

Laikraksts

LATVIJA AMERIKĀ

ašcevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē.

Rīga pavasarī

Otavas laikraksta The Citizen 25. marta izdevumā ievietots plašāks Nicholas Hillsa raksts par mūsu galvaspilsētu Rīgu, iespiežot arī tās suluetu pāri Daugavai, ar parakstu: "Latvijas galvaspilsēta Rīga ar divām valodām un daudzajām hokejvienībām."

Autors raksta: Pat krievu agrā pavasara netīrajā drēgnumā pār Rīgu klājas spodrs cēlums, kas atstaro tās drosmīgo izturību pastāvēt zem vēsturisko iekarotāju un okupantu zābaka. Vairāk nekā 30 gadus zem padomju varas, mazākā no Pad. savienības 15 republikām, Latvijas galvaspilsēta Rīga saglabājusi sava gara neatkarību un atmosfairu, lai gan īstenībā tā ir tikai plāna ārējā čaula.

Gluži negaidot pilsēta atklāj senatnīgu un kosmopolītisku seju, kuru nespēj pilnīgi ietīt krievu pelēkajā mantijā. Ar pusnakts tramvajiem, brugētām ielām gotiskajiem torņiem un veclaicīgajām celtnēm tā stāv pie Baltijas jūras, starp lielās matuškas dvēseli un nekomūnistisko Eiropu.

Kāds diplomāts ne visai cēli izteicies: "Ja šeit ierodas no Maskavas, liekas, ka nokļuvis Rietumeiropā, bet ja iebrauc no Eiropas, tad liekas, ka šeit ir pasaules gals."

Vairākas valstis, ieskaitot Kanadu, neatzīst padomju suverēnitāti Latvijā, un tūkstošiem ārzemēs dzīvojošie latvieši, daudz no tiem Toronto un Montrealā, vēl vienmēr cer, ka kādu dienu viņu valsts atgūs brīvību un neatkarību.

Maskava nepārprotami kolonizē Latviju, lai nodrošinātu savu komūnistisko nākotni, bet tajā pašā laikā grib iznīcināt tautā apslēpto nacionālismu, lai neizraisītos kādas brīvības cīņas.

Vācu krusta karotāji 13.g.s. nodibināja reliģiju un politisku varu Latvijā, valdot vācu baroniem un birģeļiem 700 gadu. Gadsimta sākumā vācu valoda bija dominējošā, tagad tā noslīdējusi trešā vietā aiz latviešu un krievu valodas. Tomēr vēl tagad palikušas pēdas no sekmīgā kapitālisma. Pēc Pirmā pasaules kara Latvija nokratīja krievu jūgu un ieguva neatkarību, kas ilga vairāk nekā 20 gadu, līdz 1940. gadā Pad. savienība okupēja Latviju. Pirmā krievu okupācija ilga vienu gadu, kad vācu vilnis to noslaucīja. Tikai pēc Hitlera sakāves 1945. gadā latviešus atkal sadzina padomju aplokā.

Somijas un Zviedrijas tuvumā Latvija paliek padomju rakstura un ideoloģijas ēnā. Latvijā nav patiesas politiskas brīvības, bet tās etniskā mentālitāte ir pa lielākai daļai neskarta, varbūt tāpēc, ka latvieši ir nacionāli jaudis. Viņu sasniegumi izceļas mākslā, sportā un technoloģijā. Pusi no Pad. savienības radioparātiem ražo Latvijā, tāpat 35 proc. lokomotīvju. Latvija sastāv no vienas trešdaļas purvu un trešdaļas mežu, pārējais ir vāja aramzeme. Latvieši tomēr kļuvuši par ekspertiem lopu audzēšanā. Latvijā izaugusi arī liela technologu saime, īpaši kompjūteru eksperti, un viņus augsti vērtē Pad. savienībā.

Latvija ir arī liels mākslas un kultūras centrs. Tur ir izcils balets, gleznotāji, skulptori, labi hokejspēlētāji, moderni olimpiadas čempioni un sieviešu basketbola pasaules čempiones.

Kāds Kanadas diplomāts esot izteicies: "Latviešiem ir daudz neatkarīgāka kultūra, un pa lielākai daļai latvieši vada Latviju. Krievi gan stingri ierobežojuši latviešu politisko darbību, bet zem jaunās padomju konstitūcijas viņiem ir tiesības pieprasīt atdalīšanos no Pad. savienības."

Pie šiem Kanadas diplomāta izteicieniem raksta autors piezīmējis, ka padomju konstitūcijā rakstītās tiesības atdalīties un šo tiesību praktiskās iespējas ir divas atsevišķas lietas. Tālāk raksta autors pastāsta, ka Latvijas "republikas" viceprezidents esot Viktors Blūms, dzimis latviešu ģimenē. Viņš esot izteicies, ka atdalīšanās no Pad. savienības izlemjama tautas nobalsošanā, bet pašlaik tāda vajadzība neesot, jo tad "republika" zaudētu visas savas saimnieciskās iespējas.

Hillsa rakstā pateikts daudz, kas mums zināms, bet tas ir interesants tanī ziņā, kā uz mūsu problēmām skatās citi.

Kristīgās jaunatnes saiets Saulainē. Skats kamīna zālē, kur notika arī dievkalpojums.
Foto: J. Bīlmanis

Kristīgās jaunatnes saiets Saulainē

„Pazīsim Jēzu Kristu" — bija saieta virstemats, kas no 31. marta līdz 2. aprīlim Saulainē pie Toronto pulcināja 36 jauniešus. 26 jaunieši bija no Toronto 2 draudzēm (18 no Sv. Jāņa un 8 no Sv. Andreja draudzes), 6 no Klīvlandes Apvienotās dr., 2 no Vašingtonas, pa vienam no Otavas un Londonas. Saietu rīkoja un vadīja mācītāji J. Cālītis un I. Gaide LELBAs jaunatnes nozares darba ietvaros. „Izsūtījām informāciju un aicinājumus visām draudzēm un atsevišķiem jauniešiem, īpaši iesakot saietā piedalīties tiem jauniešiem, kas pašreiz iet iesvētes mācībā. Atbalsts varēja būt arī lielāks, bet pie tā jau gadu tecējumā esam pieraduši — katrā ziņā visi dalībnieki daudz ieguva, jo Dievs šīs kopā pavadītās stundas bagātīgi svētīja", tā izsakās saieta vadītāji.

Saietu piektdienas vakarā ievadīja svētbrīdis Sv. Andreja baznīcā un kopīgs brauciens uz Saulaini autobusā. Latviešu ģimnazijas audzēkņi pievienojās pie Latviešu nama. Sestdienas rītā pēc svētbrīža jaunieši iesaistījās grupu bībeles studijā, pārrunājot 6 bībeles vietas, kur attēlota sastapšanās ar Jēzu (un pārmaiņas šo cilvēku dzīvē). Pēc grupu pārstāvju ziņojumiem notika dzīvas pārrunas. Pēcpusdienas posmā vadītāji un jaunieši pārrunāja tematu „Vēlākie un šodienas sekotāji", noklausoties īsas biografijas un ticības dzīves raksturojumus par Sv. Pāvilu, Sv. Augustinu, Asīzes Franci, Mārtiņu Luteru, J.S. Bachu, A. Šveiceru, D. Bonhoferu un arch. A. Lūsi. Par Jean Vanier un viņa darbu ar garā vājiem saieta dalībnieki noskatījās filmu. Vakara cēlienā izrādīja divas filmas: par Jēzus Kristus iespaidu uz mācekli Sīmani Pēteri un Jēzus Kristus dzīvi un darbību 1. un 20. g. s. skatījumā. Pēc katras filmas norisinājās diskusijas.

Sestdienas vakarā iespaidīgu svecīšu svētbrīdi vadīja Maija Baruša un Ruta Bīlmane. Vēl vēlu naktī jaunieši dziedāja un runāja mazākos pulciņos par savu ticības dzīvi.

Svētdienas rītā uzpostajā kamīna zālē dalībnieki pulcējās uz dievkalpojumu, ko vadīja un svētrunu teica māc. I. Gaide. Viņš aicināja dzīvā Kunga Jēzus Kristus īstenību arvien izmanīt tur, kur ir mīlestība, un kopībā ar citiem kristiešiem. Pēc tam kad lūgts un saņemts „pierādījums", lai no sirds skanētu apliecinājums „mans Kungs un manis Dievs".

Pēdējās kopīgās nodarbībās māc. J. Cālītis iztirzāja problēmu par ticības dzīvi, izejot no pazīstamajām līdzībām par Dieva valstību kā tīrumā apslēptu mantu, kā dārgo pērli vai kā tīklu, kas velk daudz zivju. Referents mudināja saskatīt ticības īstenību pat ikdienā un mazajās lietās, jo Dieva devums ir liels.

Jaunieši diskutēja pa mazām grupām un beidzot grupās ierosinātos jautājumus pārrunāja visi sanākot kopā. Saiets beidzās ar dziesmām un lūgšanu. Likās, ka vajadzētu vēl kādu dienu pavadīt kopā, lai Jēzu Kristu vēl labāk iepazītu un kristīgā sadraudzībā saaugtu viens ar otru.

Šajā agrajā pavasara nedēļas nogalē Saulainē vēl bija ziema. Saieta dalībnieki uzturējās apsildītās telpās, sportoja lielajā šķūnī vai arī bradāja un lēca pa dziļo sniegu. Par paēdināšanu gādāja Saulaines saimnieces: L. Bādere, E. Reinfelde, R. Legzdiņa, M. Villere (arī palīdzot A. Villerim). Autobuss jauniešus aizveda atpakaļ uz Toronto. Jaunieši atgriezās mājās noguruši, bet arī apveltīti ar dziļākas ticības spēku.

I. G.

★ ASV valdība jau nodibinājusi smēķēšanas un veselības pārvaldi kas 1979 g. cīnai pret smēķēšanu izdos 23 milj. dol. 1969 g. uz katras ASV cigarešu paciņas parādījās brīdinājums, ka tabaka veselībai kaitīga, un no tā laika 30 milj. amerikāņu smēķēšanu jau atmetuši, tomēr vēl arvien 54 milj., sākot ar 13. dzīvības gadu, smēķē un gadā izpūš gaisā 616 bilj. cigarešu, tas ir, pusotras paciņas dienā uz smēķētāju. Par to tiek izdots 14 bilj. dolaru vai 260 dol. gadā uz katru smēķētāju. Statistika rāda, ka ik gadus 325.000 amerikāņu pirms laika aiziet nāvē smēķēšanas dēļ, un no 90.000 plaušu vēža upuriem 90 proc. bijuši kaislīgi pīpmaņi. ASV tautas labklājības ministrs Kalifāno, kas pats 28 gadus bijis liels smēķētājs, tagad brīdina: smēķēšana ir pašnāvība. (vgs)

2 milj. dolaru par Gūtenberga bībeli

Ņujorkas episkopālā teoloģijas semināra bibliotēka ir viena no labākām grāmatu krātuvēm teoloģijā visā Amerikas kontinentā. Tai pieder arī abi Gūtenberga bībeles sējumi. Lai iegūtu līdzekļus, seminārs tagad retās bībeles bija nodevis starptautiski pazīstamajai Christie ūtrupju sabiedrībai pārdošanai, lai 7. aprīļa izlozē par tām iegūtu vismaz 1 milj. dolaru.

Domā, ka laikā starp 1450. — 1456. g. pavisam iespiests tikai 185 šādu bībeļu. Tās ir latīņu valodā ar gotiskiem burtiem; 150 no tām iespiestas uz papīra, pārējās uz pergamenta. Pasaulē apzināts vairs tikai 21 pilnīgs komplekts (ASV atrodas 6).

Pirms izsoles Gūtenberga bībeles no 13. — 17. martam bija izstādītas Londonā, bet ar 1. aprīli Ņujorkā.

Miljons dolaru minimālcena bija augstākā, kāda jebkad prasīta par kādu iespiedumdarbu. Gūtenberga bībeles ir pirmais iespiedumdarbs rietumu kultūrā, kur lietota izgudrotā iespiedumdarbu prese. Pēc pirmo 13 bībeļu iespiešanas Gūtenbergs ar palīgiem standartizēja turpmāko bībeļu formātu. Tur vairs nav atrodamas lappuses ar 40, 41 vai pat 42 rindkopām, kā pirmajās 13, pie kurām pieskaitāma arī iepriekš minētā bībele.

Reitera ziņu aģentūra 8. aprīlī ziņoja, ka vienu no šīm retajām un vecākām pasaules grāmatām ūtrupē par 2 milj. dolaru nopircis Štutgartes mūzejs Rietumvācijā. Ieraksts bībelē vēsta, ka tā 16. un 17. g. s. atradusies Vācijā, Sv. Krusta baznīcā Ofenburgā, 1884. g. pārdota Londonā. Tas ir viens no pirmajiem izdevumiem, iespiests starp 1450. un 1456. gadu. (vgs)

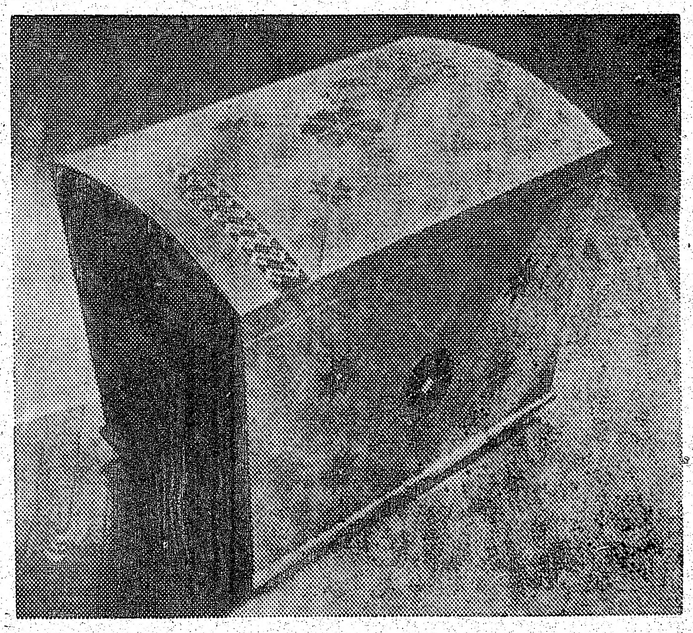

GATAVO PŪRA LĀDES.
Maksta dāvana visos gadījumos. Zvanīt 363-7654

Ievadita Baltijas valstu 60. gadskārta Austrālijā

Februāris ir lietuviešu un igauņu svētku mēnesis — šo valstu neatkarības dienas atcere, bet tā kā latviešiem tā ir novembrī, rodas grūtības veidot kopējus svētku aktus un citus sarīkojumus visām trim Baltijas valstīm reizē. Sakarā ar Lietuvas, Igaunijas un Latvijas neatkarības 60 gadiem, Baltiešu padome Austrālijā, ko šogad vada LAAJ priekšsēdis E. Voitkuns, bija izšķīrusies par kopēju akciju, lai iespaidīgāk un spilgtāk varētu austrāliešu un citu tautu vadītājām personām atgādināt Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarības iznīcināšanu un šo tautu ieslēgšanu nebrīvības važās.

Pirmais sarīkojums bija pieņemšana galvaspilsētā Kanberā 15. martā, slavenajā Rex viesnīcā. Visu triju tautību centrālās organizācijas bija parūpējušās, lai viņu sabiedriskie un kultūras darbinieki piedalītos šai pieņemšanā kuplā skaitā, jo viņi sedza izdevumus, vismaz lielāko daļu, maksājot 12 dol. no personas. Zāle pildījās ar 4 valodās runājošiem cilvēkiem, līdz, ierodoties ministriem, diplomātiskā korpusa locekļiem, parlamenta deputātiem un senātoriem, angļu valoda ņēma virsroku.

Viesu vidū bija Austrālijas ministru prezidents M. Frēzers ar pavadoņiem. — Apsveicināšanās ar jau pazīstamiem, īsa iepazīšanās ar jauniem darba darītājiem, glāze dzēriena pēc izvēles, un oficiālā daļa varēja sākties.

Sapulcējušos uzrunāja un oficiālo daļu vadīja redaktors E. Dēliņš. Viņa uzruna notika angļu valodā, tāpat kā visas citas. Runātājs uzsvēra, ka pirms 30 gadiem no Baltijas valstīm ieradāmies Austrālijā brīvības vārdā: ticības brīvības, vārda brīvības un lai būtu tiesīgi brīvi darboties mūsu zemju atbrīvošanas labā. Mums tagad šī brīvība ir, bet Igaunijai, Latvijai un Lietuvai brīvība arvien vēl liegta. Mēs esam atraduši draugus, kas tic un atzīst, ka visām tautām ir tiesības uz pašnoteikšanos, Baltijas tautas ieskaitot. Mēs, daži tūkstoši šeit un citur brīvajā pasaulē, esam vienīgie, kas nepārtraukti atgādinām par Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nebrīvību. Mums ir pienākums runāt to cilvēku vārdā, kam runas brīvība ir liegta.

Baltiešu padomes priekšsēdis E. Voitkuns savā uzrunā uzsvēra, ka 1918. gadā Baltijas valstu neatkarības pasludināšana patiesībā bija neatkarības atjunošana trim drošsirdīgajām tautām, kuŗas 6 gadu simteņus cīnījās par brīvību. 11. un 12. g. s. igauņi atsita ne mazāk kā 13 krievu uzbrukumus. Lietuvas robežas sniedzās no Baltijas līdz Melnajai jūrai. Latvijas vēstures izcilākais posms ir no 16. līdz 18. g. s., kad Kurzemes hercogiste bija brīva un neatkarīga valsts ar kolonijām Afrikā un Rietumindijas salās. Baltiešu komitejas priekšsēdis teica: „Ja mēs šogad atzīmējam Baltijas valstu neatkarības pasludināšanu, tad ar to vēlamies uzsvērt, ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarība ir lielas un ilgas valstiskas neatkarības mazs fragments. 1918. gads ir svarīgs ne tikai Baltijas valstu vēsturē, bet visas modernās Eiropas vēsturē, jo ar Romanovu, Hohencolleru un Habsburgu dinastiju izīršanu tas iezīmēja 19. g. s. imperiālisma beigas. No šo dinastiju drupām izauga ne tikai Igaunija, Latvija un Lietuva, bet arī Čechoslovakija, Polija un vairākas citas valstis Centrāl- un Austrumeiropā.

Baltiešu padomes Austrālijā priekšsēdis vēl izcēla, ka šo Baltijas valstu svarīgā neatkarības atjaunošanas jubilejas sanāksme ir jāvērtē kā veltījums 20. g. s. domai un idejai, kas atsakās atzīt imperiālismu. Austrālija ne tikai pati augstu vērtē brīvību, bet atzīst tiesības uz brīvību arī citiem. Beigās viņš uzsauca tostu Austrālijai un karalienei.

Austrālijas ministru prezidents M. Frēzers savā runā uzsvēra, ka pirms 60 gadiem triju Baltijas tautu vadītājas personas pasludināja neatkarības restaurāciju tautām, kam neatkarība bija jau senos laikos. Viņš nožēloja, ka šī atjaunotā neatkarība bijusi tik īsa, un izcēla, ka viņa valdība Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā arī tagad neatzīst. M. Frēzers izpelnījās aplausus, kad pieminēja, ka viņš 1975. gada decembrī atcēlis iepriekšējās valdības lēmumu atzīt Baltijas valstu de jure inkorporāciju Pad. savienībā.

Austrālijas valdības galva atgādināja, ka mēs šeit varam brīvi kopt savu kultūru, valodu, tradicijas un reliģiju, kas Austrālijai arī nāk par labu, jo mēs esam palīdzējuši to izveidot par daudzkultūru sabiedrību (multicultural society). Baltieši ir sevi parādījuši visās dzīves nozarēs: kā labi uzņēmumu vadītāji, zinātnieki, akadēmiķi, sporta vienību kapteiņi un t. t. „Paldies Baltiešu komitejai", beigās teica Frēzers, „par visu triju tautību kopējo darbu! Es uzsaucu tostu — pacelsim glāzes Latvijai, Igaunijai un Lietuvai!"

Austrāliešu žurnālists galvaspilsētas avīzē Canberra Times nākošā dienā notikumu komentēja ar šādiem vārdiem: „Ja tie 300 vai vairāk baltiešu, kas piedalījās, bija cerējuši, ka Frēzers savā runā kaut ko paziņos par tiesībām viņu valstīm atkal būt brīvām, tad tie bija vīlušies. Viņš runāja tikai par pieņesumu, ko baltieši devuši Austrālijas kultūrai un viņu darbu etniskajā sabiedrībā."

Tā kā latvieši sanāksmi vadīja, tad no trim Baltijas tautām latviešu bija visvairāk. Tie bija sabraukuši no Adelaides, Melburnas un Sidnejas. Netrūka arī vietējo kanberiešu.

Mājās braucot, pārspriedām iespaidus, ko varētu summēt ar E. Dēliņa vārdiem: „Mēs varam runāt un meklēt Baltijas valstu lietai draugus arī tajās zemēs, kur Baltijas valstis pirms mūsu ierašanās neviens nepazina. Baltijas valstu brīvību atjaunos tikai paši baltieši, neviens cits. Bet mēs esam šo apspiesto baltiešu neapspiestā balss, kam ārpus Baltijas valstīm jāpasaka tas, ko pašlaik nevar pateikt tiem ārzemju ciemiņiem, kas ierodas Tallinā, Rīgā vai Viļņā. Turēsimies kopā paši, meklēsim draugus savā apkārtnē, aizvien atceroties, kas mēs esam un kādēļ atrodamies šeit. Ar to mēs vislabāk pakalposim katrs savai tēvzemei un savai tautai."

Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas 60 gadu atcere Austrālijā godam ievadīta, lai 1978. gadā Baltijas valstu vārds un viņu liktenis katru dienu kaut kur tiktu atgādināts. Mēs, kam atļauts runāt, nedrīkstam klusēt. Mums jārunā to vārdā, kas spiesti klusēt! Nav tik nozīmīgi, ko šādās pieņemšanās un citos sarīkojumos saka lielo valstu galvas, bet gan, ka viņi klausās un dzird, ko mēs sakām par Baltijas valstīm un to likteni. Un tas jau ir diezgan daudz — tagad viņi klausās, agrāk to nedarīja. Varbūt reiz pienāks diena, ka viņi ne tikai klausīsies un teiks kaut ko, bet arī rosīsies. Baltijas valstu brīvību atjaunos paši baltieši, neviens cits. Bet mums jau laikus jāgādā, lai mēs nebūtu vieni, bet mums būtu arī sabiedrotie.

Ed. Šmugajs

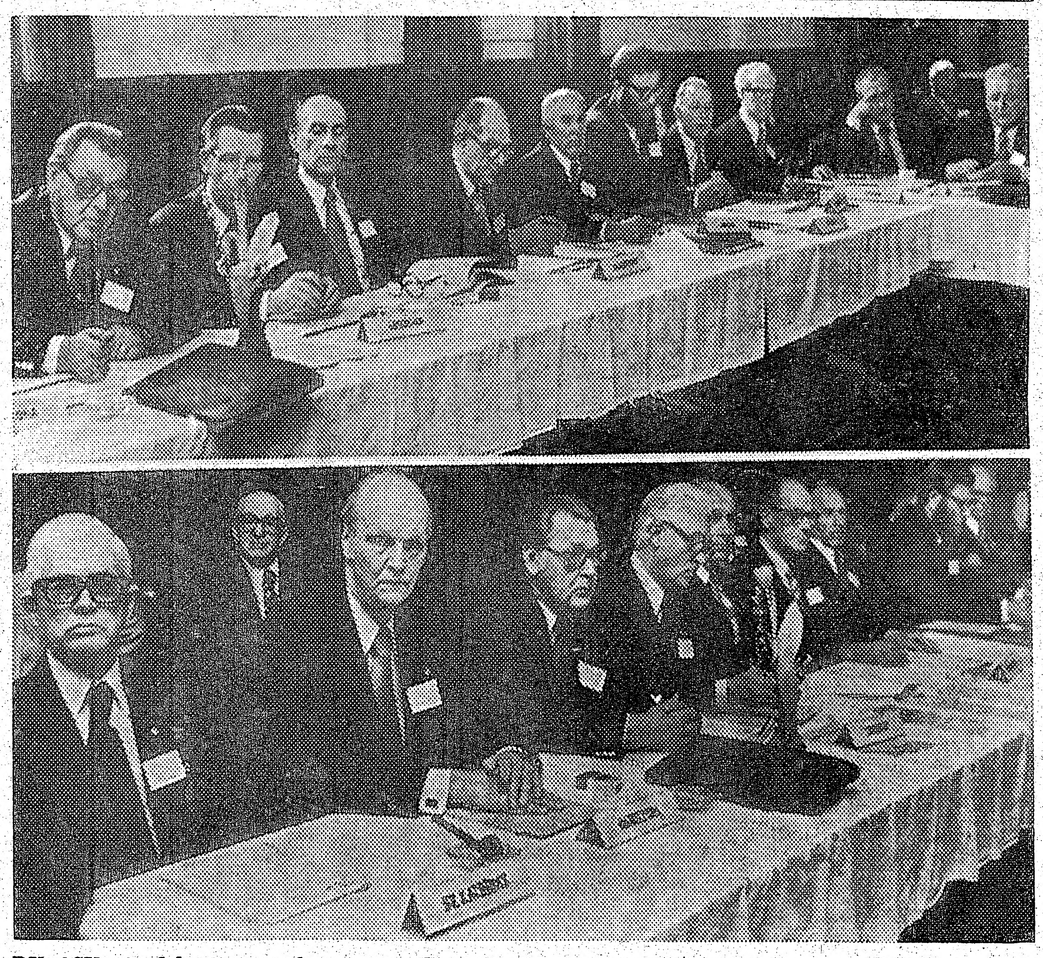

DV ASV 28. delegātu sapulce un vanadžu 24. salidojums pagājušās nedēļas nogalē risinājās Kalamazū. Aprīļa sākumā Toronto pulcējās DV nodaļu delegāti un vanadzes savā gadskārtējā salidojumā no visas Kanadas. Augšējā attēlā DV Kanadā savā delegātu sapulcē. No kreisās: O. Ieviņš (Hamiltona), R. Alksnis (Londona), T. Bērziņš (Londona), J. Ronis (Bramptona), A. Kalniņš (DV Druvas nod.), J. Galdiņš (Otava), O. Kļavenieks (Edmontonas nod. pilnvarotais), J. Gributs (Montrealas), L. Krūziņš un J. Gailītis (abi no Hamiltonas). Apakšā no kreisās: P. Vītols (Sv. Katrīnas), Ē. Robežgruntnieks un O. Ieviņš, G. Brikmanis, T. Bērziņš, J. Ronis, A. Kalviņš, J. Galdiņš un J. Gributs. Aizmugurē pa kreisi Latv. kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis A. Lūsis. Foto: J. Liģers

MEKLĒJOT TĒVU

Jau vairākus gadus meklēju savu tēvu — latvieti. Esmu izmēģinājis visu. Iesaistījis Sarkano krustu, izprašņājis draugus un 1977. g. no 26. līdz 31. jūlijam apmeklējis 4. Eiropas latviešu dziesmu svētkus Londonā. Bet bez rezultātiem. Ceru tagad ar šo sludinājumu kaut ko uzzināt par savu Anglijā pagaisušo tēvu.

Viņš saucās:

Ludvigs Šmits, dzimis 1908. g. 18. septembrī Jaunsvirlaukā, Jelgavas apriņķī. Tur arī bijis precējies, pie kam laulībā vairāki bērni. Viņš laikam bijis agronoms, vēlāk, var minēt, kaŗavīrs. Krieviem ienākot, viņš bēdzis no savas dzimtenes uz Vāciju, tajā 1946. g. iepazīstoties ar manu māti.

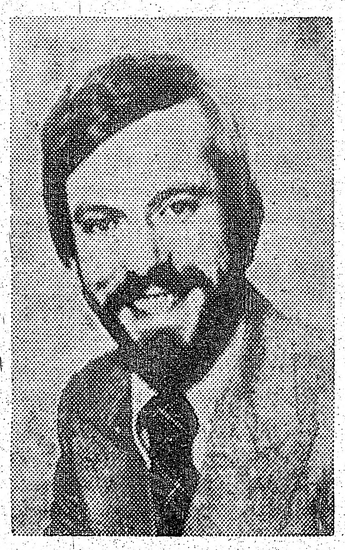

Mans attēls

1947. g. tēvs izceļojis no Vācijas vispirms uz E.V.W. Holding Hostel, Bridlington Road, Stamford Bridge, Yorkshire, England, vēlāk uz Westwood Quarry, Hostel Nr. Bradford-On-Avon.

Mana tēva labākais draugs bija Rīgas koku tirgotājs Piķelis. Arī par Piķeļa kungu neesmu neko uzzinājis. Iespējams, ka viņš ir Kanadā. Ja kāds par manu tēvu zinātu ko pastāstīt, par tēvu, no kuŗa man pat attēla nav, lūdzu man rakstīt!

Joachim Siegerist,
Am Wall 148,
2800 Bremen 1,
Bundesrepublik Deutschland.

Mani personīgie dati:

Esmu dzimis 29. 1. 1947. Neukirchenā/Kreis Südtondern, Vācijā. Nodarbošanās — žurnālists. Manş tēvs mani saucis „Buba", izskatā un izturēšanās veidā es esot viņam ļoti līdzīgs. Mana māte ir Elfriede Siegerist, dzimusi 1917. g. 19. maijā Vīsbādenē, Dienvidvācijā.

Kad Ausma Jaunzeme vēlējās Reinholdam Milleram parādīt 3 skaistākās vietas Kalifornijā, vai viņa zināja, ka šis ceļojums viņas mūža pēdējais?

Viņas latviešu valodas programmu Stanfordā ir iespējams veicināt ziedojot: Ausma Jaunzemis Memorial Fund, 301 Encina Hall, Stanford Univerity, Stanford CA 94305, vai arī nopērkot Reinholda Millera tikko iznākušo piemiņas grāmatu KOKLE TUKSNESĪ, kuras peļņa ir arī atvēlēta šim fondam. Cena $5.00, Echo West, PO Box 7130, W. Menlo Park, CA 94205.

Labi nostrādāti sakari

Pagājušā rudenī Ziemeļameriku apmeklēja lielāka grupa padomju "kultūrsakarnieku". Šo turneju divos Dzimtenes Balss numuros plaši aprakstījis A. Baranovskis savās piezīmēs "Tālu no dzimtenes", pastāstot par triju nedēļu braucienu pa Kanadu un ASV, ciemojoties Montrealā, Toronto, Vinipegā, Vankuverā, bet ASV — Sanfrancisko, Čikagā un Ņujorkā. Grupā piedalījušies arī „kultūrnieki" no Lietuvas un Igaunijas un citām "brālīgajām republikām", protams, arī no Maskavas. Kā nu bez virsuzraugiem!

Par Toronto apciemojumu A. Baranovskis raksta: „Taču galvenais, kas padara mūsu uzturēšanos šajā pilsētā tik patīkamu, ir tautiešu siltā viesmīlība un atturīgā aprūpe. Viesnīcas numurā uz galda smaržo āboli un medus (laikam lietas, kas Rīgā ir retums) ko, nobaidījusies par Imanta (Ziedoņa) veselību, atnesusi Lūcija Jansone — asociācijas "Kanada — PSRS.. Toronto nodaļas valdes priekšsēde. Visas vāzes pilnas ar ziediem no dzejnieces Veltas Tomas un citiem sagaidītājiem. Zvana telefons — mūs aicina ciemos, piedāvājas iepazīstināt ar pilsētu."

Tālāk rakstītājs paslavē cilvēkus, kas pārcietuši "nosodījumus un pat draudus", īpaši daudz darījuši "kultūras sakaru" labā, minot žurnāla Jaunā Gaita draugu klubu, jo "tā aktīvisti izstrādājuši mūsu uzturēšanās programmu, kurā galvenā vieta ierādīta Imanta Ziedoņa dzejas vakaram." Sarīkojums notikvējies par veselu nedēļu. Baranovskis un citi (viņš raksta "mēs") Toronto bijis kopā ar cilvēkiem, kas pēdējos gados vairākkārt bijuši Rīgā:

Imants ar Veltu pārcilā literāros jaunumus tā, it kā tikai vakar būtu redzējušies pēdējo reizi. Mēs ar Gunti strīdamies par pasaules lielo politiku, ar Egilu runājam par mūsdienu jaunatnes problēmām te Kanadā un Latvijā. Ar Anitu apmaināmies domām kultūras dzīves jautājumos, bet ar Ināru, man par lielu, taču visai patīkamu (protams, kā nu ne) pārsteigumu, iznāk saruna par sociālisma un kapitālisma politekonomiju, kā arī par jauno PSRS Konstitūciju."

Jā, "sociālisma un kapitālisma politekonomiju" ļoti svarīgi pārrunāt, lai Imants Ziedonis paliek ar savu dzeju. — „Štrunt par bitēm, kad tik medus"! Paldies A. Baranovskim par vaļsirdību, ka "kultūras sakariem" iet līdz arī kādi citi sakari, acīm redzot galvenie. Lai nu mūsu "kultūrnieki" velti netiepjas, ka no Rīgas ierodas tikai tīrie eņģeļi kam cita nekā nerūp, ka vienīgi mūsu aplaimošana ar dzimtenes kultūru!

P. Ārupnieks

Māju KRĀSOŠANA
Zvanīt vakaros 536-1459
Alberts Freibergs

(45. turpinājums)

Maz bija toreiz piekritēju sociālismam — tik daži vadoņu draugi, radi, paziņas. Kā iznāca radošanās? Maz bija izglītoto zelteņu pagājušā gadsimta beigās. Tad Stučka bija laimīgs, ka varēja noprecēt Raiņa māsu Doru, un tādēļ vēlāk ne reizi vien aicināja svaini pie sevis uz savu māju — Krieviju. Jansons atkal pēc Aspazijas memuāriem kā uzburts bijis uz viņu, kad dzejniece izšķīrusies par Pliekšānu, tad visādi centies tam kaitēt, intrigējis, un pēdīgi pēc Raiņa pārliecības bija viņu nodevis cara slepenpolicijai (Jāzepa un viņa brāļu temats). Abi bija literāti, tikai Stučka ar Doru nemācēja rakstīt.

Rainis 1905. gada revolūcijā nepiedalījās, un to viņš arī nebūtu varējis darīt dziļā naida dēļ pret Jansonu. Jansonam palīgā nāca populārzinātnisku rakstu autors Asars (viņš saslima ar vajāšanas maniju un nomira iestādē), un — Kokneses pagasta skrīveris Jānis Kroders.

Aspazija svārstījās starp jaunstrāvniekiem un tautībniekiem. Pēc romāna „Rudens lakstīgala" iznāk, ka starp viņas pielūdzējiem bijis arī konservātīvais redaktors un drāmatiķis Puriņu Klāvs (Latvijas gados saeimas bibliotēkas pārzinis), kas dzīvoja no 1858. līdz 1935. gadam.

Mūsu republikā sociāldemokratus pārstāvēja tādi solidi kungi kā Dr. P. Kalniņš ar ģimeni, tiesībnieki Fr. Vesmanis, A. Bušēvics, Fr. Mende s. Visi viņi dzīvoja raksturīgu pilsonisku dzīves veidu. Fr. Menders bija K. Ulmaņa trimdas draugs un noticēja, ka pret viņu tas neko neuzsāks. Kad pēdējā saeima nolēma izdot tiesāšanai tā saukto „strādnieku un zemnieku" frakciju un tika meklēts stingrs pamats apvērsumam, nojautu, ka arī sociāldemokrati tiks pasludināti par nelegālistiem. Sarunāju interviju ar partijas priekšsēdi Tautas namā un uzrakstīju ievadu Pēdējā Brīdī. Izstāstīju Menderam, kā sev iztēloju nākotni, bet viņš man neticēja. Menders drusku dzīvoja laikam iepakaļ, vēl iedomājās sevi kā aģitātoru cara laikā, kad lietoja pseudonimu Soloveičiks un „frizieris Bolcs" — mazliet žīdiskā izskata dēļ. Liberālie cara laiki bija aizgājuši!

Pagātnes naivitātē viņš palika dzimtenē pirms krievu otrreizējās okupācijas, mēģināja rakstīt atmiņas un dot intervijas ceļotājiem no ārzemēm, par ko mūža galā piedzīvoja sevišķas represijas.

F. Cielēns bija pats intelliģentākais no kreisā spārna, pa daļai ar literārām ambīcijām. Domās 1913. vai 1914. gadā viņam bija laimējies pareizi pareģot lielvalstu globālo konfliktu, kas sekoja. Tāpat viņš mēģināja (savu memuāru beigās) saskatīt attīstību pēc Otrā jasaules kara, taču tā nav piepildījusies, jo tagad starptautiskā konspirācija daudz lielāka un dziļāka, un politiķi vairs nevada valstu stūres saskaņā ar to nacionālām interesēm, tā ka nākamos notikumus ar parasto loģiku vairs nevar paredzēt.

VĒL DAŽU POLITIĶU LIKTEŅI

Ne visiem brīvās Latvijas laikā izdevās attīstīt savas spējas. Daži izplauka, citi ātri „norietēja", un viņiem vajadzēja meklēt darbu un iztiku citās nozarēs.

Voldemārs Zāmuels (dz. 1872. g.) bija Valkā Latviešu Pagaidu Nacionālās Padomes priekšsēdis, kas proklamēja neatkarīgo Latvijas valsti veselu gadu pirms Zemgala Rīgā Nacionālajā teātrī. Zāmuelam bija sevišķi liela nozīme pasaules kara beigu periodā, viņš bija, tā sakot, neatkarīgās Latvijas reprezentants, viņš slepeni sarakstījās un viņa „parlaments" arī bija domāts kā tas, kuŗa pārstāvi Meierovicu atzina Balfūrs 1918. gada 11. novembrī. Zāmuels vadīja savas lietas gudri un sekmīgi. Viņa pusē bija Klīve un citi, kas darbojās Pēterpilī. Zāmuela politiskā nozīme izbeidzās, Nacionālajai Padomei apvienojoties ar Rīgas Demokratisko bloku, ko vācu okupācijas laikā noorganizēja Valters un Ulmanis ar saviem draugiem — sociāldemokratiem P. Kalniņu un F. Menderu. Jaunais kopīgais vārds bija Tautas Padome. Tajā ar iebildumiem iestājās sociāldemokrati, kamēr Nacionālā Padome bija pret sociāldemokratu uzņemšanu. Tātad niedristu uzskatos!

Pēc izglītības un aroda Zāmuels bija advokāts, pazīstams kā taisnīgs, bet „kīsīgs". Viņš tuvinājās centra grupām, 1924. gadā kļuva par ministru prezidentu. It kā pārāk liberālās politikas dēļ viņu asi apkaroja jaunības draugs un studiju biedrs Arveds Bergs, kas pa to laiku bija novirzījies labajā spārnā. Satversmes sapulce ievēlēja Zāmuelu par lūgumu un sūdzību komisijas priekšsēdi, kad izplatījās baumas par plašām nelikumībām, kukuļošanu un citām līdzīgām lietām. Uz šo komisiju greizi raudzījās Kārlis Ulmanis. Viņš bija novadījis valsti līdz Satversmes sapulcei un par visu atbildīgs, kā tad varēja runāt par kādām panamām? Trim žīdiem — Kānam, Kleinam un Kutiskeram bija lielāki darījumi ar Apgādības ministriju, tā no viņiem iegādājās mantas, kas agrāk bija piederējušas vācu armijai un pamestas. Citi teica, ka tas esot bijis kaŗa laupījums, par ko nekas nenācies maksāt. Valdības viedokli izskaidro Klīve savos memuāros, tāpat aizstāvās pret pārmetumiem, ka iepirktās Norvēģijas siļķes bijušas bojātas. Tas bijis bada laiks, kad vajadzējis ņemt, ko var. Siļķes tīri labi noderējušas latgaļiem, un daļa aizgājusi caur robežas maiņu punktiem uz Krieviju pret sāli un zirgiem.

Autoritārajā laikmetā V. Zāmuelam iznāca diezgan cieši „saskrieties" ar režīmu, kad tas kādā lietā bija paskaidrojis tiesai, ka 15. maija apvērsums neesot likumīgs. Par to viņam samērā maigā kārtā uz kādiem mēnešiem aizliedza praktizēt. Ulmaņa beigu posmā biografiju krājumā „Es viņu pazīstu" šā politiķa darbībai veltītas pavisam 3 rindiņas, pašam Ulmanim gandrīz 2 lapas, bet ir laba tiesa ievērojamu darbinieku, kas palika pavisam nepieminēti. Zāmuela dēls bija izbraucis trimdā, cik zinu, ir miris.

Nemierīgajos divdesmitajos gados tirdzniecības lietas deva daudz ieganstu gan kreisajiem (sociāldemokratiem), gan labajiem Ulmaņa un viņa cilvēku kritizētājiem. To vidū bija Rīgas namsaimnieku laikraksts Latvijas Sargs (ko kādreiz vadīja A. Kroders), galējais labais no lielākiem preses orgāniem, kas aizstāvēja Andrieva Niedras politiku. Kad Niedru tiesāja, Brīvajā Zemē parādījās viņa populārākās dziesmas parodija, ko bija sacerējis dekadentu laika feļetonists un dzejnieks Žukas Andrejs (Kundrāts, vēlāk viņš bija kāda Rīgas notāra darbvedis):

Dažu nodevību
Tautā kaisīju...

Pēc tam Latvijas Sargā parādījās anonima atbilde:

Dažu labu reizi
Tautu piešmaucu —
Gan ar valzivs taukiem,
Siļķu lādiņu...

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 26. gadskārtējo koncertu 3. aprīlī noklausījās ap 600 apmeklētāju, no kuŗiem vēlāk pie kafijas galda baznīcas zālē pulcējās ap 200. Vakara norisē pateicības vārdus korim, koŗa diriģentam Arvīdam Purvam, solistiem Skaidrītei Hildebrantei, Ivaram Gaidem, Kārlim Grīnbergam un ērģelniecei Anitai Rundānei, tāpat stīgu orķestŗa koncertmeistarei L. Gailus un pianisei G. Melli teica koŗa priekšnieks V. Kleperis un draudzes māc. J. Cālītis. Koŗa diriģents A. Purvs, kas kori vada jau 20 gadus, saņēma no koŗa aploksni un ziedus, bet pārējie koncerta programmas dalībnieki ziedus un draudzes koŗa 25 gadu darbības atcerē izdoto grāmatu — Latviešu garīgās mūzikas ceļos. Korim ziedu veltes bija sūtījuši — Daina, Zīle, DV vīru koris Kanadā, Viesturs un Kalvis. Visiem apsveicējiem pateicās diriģents A. Purvs un pasniedza koŗa žetonus sešiem jauniem koristiem, kam šis bija pirmais koncerts: Sandrai Ķuzei, Dacei Šmitai, Viesturam Rozenbergam, Albertam Gunāram Vītolam, Imantam Jumim un Arnim Korolkēvicam. Crest Florists veikala īpašnieki Elmāra un Leonīds Gulbji bija dāvinājuši ziedu greznojumu altārim, piemiņot 30 gadu laulību jubileju. jums.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola 20 gadu darbību atzīmēja ar pateicības dievkalpojumu 16. aprīlī. Sv. Jāņa draudzes paspārnē 1949. g. novembrī nodibinājās pirmā latviešu skola, ko vēlāk pārņēma Latviešu biedrība Toronto. Pēc dažu gadu starplaika, 1957. gada rudenī, sāka darbību draudzes svētdienas skola, ko 20 pastāvēšanas gadus vadījusi Anna Kurse. Pateicības dievkalpojumā svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, kas bija draudzes mācītājs kopš dibināšanas, bet dievkalpojumu vadīja tagadējais draudzes gans māc. I. Gaide, lūgšanu teicot jaunietei Maijai Barušai. Dievkalpojuma mūzikālā daļā piedalījās tagadējo svētdienas skolas audzēkņu koris, nodziedot divas dziesmas ar archibīskapa A. Lūša un E. Rūtenbacha tekstiem Maijas Barušas vadībā. Agrāko svētdienas skolas audzēkņu, 30 jauniešu un pieaugušo, sastādītais ansamblis dziedāja vienu dziesmu Astras Ikšes-Vītolas vadībā. Ērģeļu solo un pavadījumus spēlēja Ruta Āze. Svētdienas skolas mazie bērni nolika pateicības ziedus uz altāŗa. Dievkalpojumā piedalījās 250 baznīcēnu, no tiem 150 pakavējās pie kafijas galda ar dzimšanas dienas klingeri baznīcas zālē, kur svētdienas skolas vadītāju A. Kursi ar ziediem sveica draudzes vadība un dāmu komiteja. Māc. I. Gaide pateicās svētdienas skolas skolotājiem un vadītājai A. Kursei, kas katru svētdienu mēro tālu ceļu no savas saimniecības pie Saulaines uz Toronto, netrūkstot nevienu mācības stundu. Ziedu velti saņēma arī māc. I. Gaide sakarā ar dzimšanas dienu 17. aprīlī. Apsveikumu bija sūtījusi Sv. Andreja draudzes svētdienas skola un vadītāja A. Cēbere. 120 dol. nodeva agrākie svētdienas skolas audzēkņi Pēteris un Benita Lūse, dzim. Altraka.

● Sv. Jāņa draudzes garīgās mūzikas dievkalpojums 30. aprīlī pl. 11, piedaloties Hamiltonas Kristus draudzes korim ar 35 dziedātājiem diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā. Pl. 8 sāksies jaunatnes soļošana Pēdu ritmi par labu Latviešu centram, izstaigājot pirmo posmu no Latviešu nama uz Sv. Jāņa baznīcu. Pēc dievkalpojuma Saulaines darbības plānošanas sanāksme jaunā Saulaines pārvaldes priekšnieka Laimona Kinstlera vadībā. Iepriekšējais pārvaldes priekšnieks G. Tannis atteicies no šī amata darba slodzes dēļ. Saulaines nometnes vadītāju sanāksme pēc 23. aprīļa dievkalpojuma.

● Saulaines darba talkas paredzētas 22. un 29. aprīlī un 6. maijā — „Meža dienas', strādājot pēc Egona Lazdas projekta, dēstījot puķu dobes, košumkrūmus, augļu un citus kokus parkā un alejā. Ziedu svētki Saulainē notiks 13. maijā.

● TLB sestdienas skolā 15. aprīlī māc. J. Cālītis rādīja krāsu slidītes par pērnvasaras draudžu dienām Saulainē, ko noskatījās skolas audzēkņi no 4. — 8. klasei, skolotāji un vecāki.

● Kesvikā 12. aprīlī 33 g. vecumā nāvē aizgājis Miķelis Alfrīds Skudiķis. Aizgājēju 15. aprīlī uz Kvinsvilles kapsētu izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikis atstāj vecākus Miķeli un Margrietu Skudiķus Kesvikā un brāli Artūru.

● Sv. Andreja baznīcā Gimenes dienas dievkalpojumā 14. maijā piedalīsies viešņa mācītāja V. Fricsone no Grand Rapidiem. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar māc. V. Fricsones referātu un draudzes locekļu, kas vecāki par 75 gadiem, godināšanu.

● Pensionāru apvienības 13. aprīļa sanāksmē ap 120 dalībnieku noskatījās divas filmas par iedzīvotāju drošību pilsētās: ugunsgrēku izcelšanos neuzmanības dēļ, par drošību satiksmē pilsētas ielās un piesardzību pret zādzībām. Pirms saieta apvienības valdes sēdē sveica apvienības valdes ilggadējo locekli un sekretāru Mārtiņu Vāgneru, kuŗam 13. aprīlī apritēja 75 mūža gadi. Valdes vārdā M. Kociņa pasniedza jubilāram rozes, bet saieta dalībnieki nodziedāja Daudz baltu dieniņu. Paulīne Vāgnere visus pacienāja ar kliņģeri. 27. aprīļa saieta teātŗa izrādē R. Blaumaņa Pēc pirmā mītiņa M. Kociņas un K. Pakrastiņa iestudējumā. 4. maijā apvien. biedra J. Grīnberga stāstījums par pensionrāru dzīvi Floridā, bet 11. maijā Ģimenes dienas sarīkojums ar māc. A. Brieža svētbrīdi. Dziedās apv. koris.

● Latviešu biedrības Toronto gadskārtējā biedru sapulce 23. aprīlī pl. 13.30 Latviešu namā. Ja noteiktā laikā sapulcei nebūs kvoruma, tad pl. 14 tā notiks neatkarīgi no dalībnieku skaita. Balsot varēs tikai biedri, kas būs nokārtojuši biedru maksas, vai ar valdes lēmumu no tām atbrīvoti. Darba sekā iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, debates par valdes un nozaŗu ziņojumiem, valdes un citu amatpersonu vēlēšanas, budžeta pieņemšana un biedru naudas noteikšana 1978. gadam.

● Baritons Juris Cīruls 9. aprīlī dziedās solo Vestminsteres United Church 125 gadu pastāvēšanas jubilejas koncertā Vestonā kopā ar draudzes kori, bet 21. aprīlī pl. 20 — Centrāl United Church Vestonā solo partiju. Šīs vasaras sezonā Ontario Place forumā Juris Cīruls dziedās Ivana Romanofa korī kopā ar orķestri 11. un 25. jūnijā, 13. jūlijā, 14. augustā un 17. septembrī. J. Cīruls vairāk nekā 10 gadus dzied Romanofa korī. Viņam paredzēta uzstāšanās arī 18. nov. svētkos Londonā, Ont. Bez tam vēl iecerēta koncertturneja kopā ar sopŗāniem Ingeborgu Birni-Veinbergu un Martu Makvikari ASV, Ročestrā. J. Cīruls atbalstījis arī nelaika komponista un diriģenta Alberta Jēruma fondu.

● No TLB sestdienas skolas ALA izglītības biroja izsludinātās daiļrunas sacensības latviešu pamatskolām piedalījās Kristīne Soutare un Ivars Enzeliņš (1. kl.), Nora Luksa un Ruta Rozentāle (4. kl.), Gunārs Brants un Laila Vilka (5. kl.), Silvija Tinta un Sarma Gaide (6. kl.), Arnolds Legzdiņš (7. kl.), Zintis Pērkons un Ilze Miezīte (8. kl.). Ieskaņojumus magnetofona kasetēs izdarīja inž. G. Liepiņš. Skolas pārzinis J. Ozols nosūtīja ieskaņojumus režisoram O. Uršteinam uz ASV. Sacensības dalībniekus vērtēs komisija, kuŗas priekšsēdis ir O. Uršteins, bet locekļi — aktieris K. Ķuzulis un skolotāja L. Spuriņa. Ieskaņojumi bija jāiesūta līdz 15. aprīlim.

● Sidrabenes bērnu nometni atklās 9. jūlijā un tā turpināsies līdz 20. augustam. Sporta skolas zēniem un meitenēm sāksies 9. jūlijā un ilgs divas nedēļas. Nometne latviski nerunājošiem bērniem no 6. līdz 20. augustam.

● Latviešu jauniešu soļošana Pēdu ritmi par labu jaunajam Latviešu centram Toronto sāksies 30. aprīlī pl. 8 no Latviešu nama. Jaunais Centrs šinī dienā būs atvērts publikas apskatei no pl. 12 — 16. Tas atrodas 4 Credit Union Dr., dienvidaustrumos no Don Valley Parkway un Eglinton Ave. East krustcelēm. Pēdu ritmu materiāli saņemami Latviešu kreditsabiedrības telpās. Informācijai zvanīt: 482-6747. Pēdu ritmu vadīs Dr. V. Gulēns.

● Pēc Toronto universitātes beigšanas un viena gada prakses, Viesturs Upāns svinīgā ceremonijā uzņemts advokatūrā. Arī viņa dzīvesbiedre Evelīna ir advokāte.

● Toronto latviešu filatelistu un numizmatu kluba pēdējā šīs sezonas sanāksme 7. maijā pl. 14 P. Rudlapa mājā, 117 Westrose Ave.

● Latvijas valstssvētku rīcības komitejas sēdē 5. aprīlī nolēma atceres aktu rīkot 19. novembrī, svētdien. Tas sāksies pl. 15 Toronto universitātes aulā, turpat, kur pagājušā gadā. Svētku runu teiks māc. Jānis Šmits, Rīcības kom. priekšsēdis T. Kronbergs rūpēsies par iespējām noorganizēt visu konfesiju kopēju dievkalpojumu. LNAK valde iecerējusi 18. novembŗa vakarā rīkot plašāku pieņemšanu Latvijas jubilejas gadā.

Daugaviņas 5. starptautiskais vakars

Sestdien, 15. aprīļa vakarā, Seneka kol. Minklera auditorijā, DV Toronto tautas deju kopa Daugaviņa reprezentējās ar mūsu tautas dejām starptautiskā dziesmu un deju sarīkojumā, kas šogad bija plašāks artistiskā kvalitātē un arī labi apmeklēts.

Šo 2 stundu programmu ar pārējo etnisko grupu piedalīšanos sekmīgi vadīja Daugaviņas vadītājs E. Kalviņš, pieteicot dziesmas un dejas angļu valodā.

Ap 500 apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar latviešu tautas dejām, kas nav tik populāras pat mūsu pašu sarīkojumos, jo lielais vairums šo deju choreografētas pēdējo pāris gadu laikā.

Vakara repertuārā bija uzņemtas astoņas tautas dejas dažādos paveidos, un tās veikli nodejoja ap 20 dejotāju liela grupa, tā pārstāvot tikai trešdaļu no Daugaviņas kopskaita.

Programmu iesāka mūsu dejotāji ar E. Kalviņa Bundzenieku deju, vēlāk pārejot uz Pavasaŗa deju, Straujupīti, Saules riteni, Vecmeitas deju, Lamcetu un Žandāriņu. Publika visas dejas uzņēma atsaucīgi, bet vislielako piekrišanu atkal izpelnījās Vecmeitas deja ar savu humoristisko raksturu. Tomēr kaut kādu iemeslu dēļ skatuves apgaismojums bija neatbilstošs mūsu dejām. Samērā vājās gaismas it kā notušēja mūsu krāšņos tautas tērpus. Pretstatā ukraiņu dejotāju tērpi izcēlās ļoti labi, pateicoties spilgtajam skatuves gaismojumam. Piemērotāku gaismojumu saņēma arī igauņu meiteņu koris. Bet, tālāk neiztirzājot šo problēmu, lai atļauts vēl pieskarties pārējiem programmas izpildītājiem.

Te jāmin ukraiņu Vesnianka tautas deju grupa ap 50 dejotāju sastāvā. Gan ritmos, gan mūzikālā impulsā šī bija vakara dzīvākā deju grupa, kā to liecināja abas izvēlētās dejas. Hopakā jau pavīdēja deju akrobātika, kas ir parasta parādība slavu dejās. Šo lielisko sniegumu vēl pavairoja ukraiņu tautas tērpi, kas neapšaubāmi bija visspilgtākie šajā dziesmu un deju Kavalkādē.

Ar gandarījumu jāmin igauņu meiteņu koris, kas dziedāja populāras starptautiskas dziesmas igauņu valodā. Visas dziedātājas (skaitā ap 16) bija gados jaunas, izskatīgas un tērpušās savos tautas tērpos. Mūzikālā aspektā ansamblis uzrādīja labu saliedējumu balsīs un ritmos. Repertuāra vieglais raksturs bija sagaidāms, ievērojot koŗa jauno balsu sastāvu.

Vakara oriģinālākais sniegums bija divas filipīniešu dejas, kuŗas ļoti efektīgi interpretēja nelielā Fiesta Filipina deju grupa. Vēl patīkamu internacionālu nokrāsu vakaram piedeva Maria Morca ar spāņu flamenko deju ģitāras pavadījumā. Visumā labi izdevies sarīkojums, un pateicība par to pienākas visiem Daugaviņas dalībniekiem, kas ar savu vadītāju E. Kalviņu bija noorganizējuši šādu saistošu etniskās mākslas reprezentāciju.

Aleksandrs Kalniņš

Īpaši aicināts goda prezidijs atbalsta latviešu jaunatnes iesoļošanu jauniepirktajā Latviešu centrā. DARIET TO ARĪ JŪS: atbalstiet mūsu jaunatnes līdzdalību mūsu kopējās nākotnes veidošanā!

Soļojums „Pēdu ritmi"

izies no Latviešu nama š. g. 30. aprīlī pl. 8.00 no rīta. Soļojuma gala punkts — Kanadas Latviešu Centrs Toronto — būs arī atvērts publikai apskatei no plkst. 12.00 līdz 4.00 pēcpusdienā. Jaunā centra adrese ir: 4 Credit Union Dr., dienvidaustrumos no Don Valley Pkwy un Eglinton Ave. East krustcelēm.

Informācija par soļošanu ir dabūjama, zvanot 482-6747 un materiāli pieejami Toronto latviešu kreditsabiedrības telpās.

V. LIEPIŅŠ, KLCT izveidošanas kom. pr-dis
V. GULĒNS, „Pēdu ritmi" soļojuma vadītājs

Pēdu ritmi Latviešu centra atbalstam

Lai iegūtu sabiedrības un financiālu atbalstu jauniegūtajam Kanadas Latviešu centram Toronto, jaunatnes vadītājs Dr. Voldemārs Gulēns, sadarbībā ar goda prezidija locekļiem, kas pārstāv visas redzamākās latviešu organizācijas Toronto pilsētā, rīko 30. aprīlī soļošanu „Pēdu ritmi" resp. maratona gājienu 25 km distancē par samaksu. Soļotāji un soļošanas „sponsori" var būt visi, kam interesē jaunā latviešu Centra izveidošana.

„Pēdu ritmi", kā jau ziņots, sāksies no Latviešu nama Toronto (491 College St.) pl. 8. Dr. V. Gulēns paredz, ka lielais vairums soļotāju būs jaunieši — skauti, gaidas un jaunatnes pulciņu (vai organizāciju) dalībnieki. Protams, soļot varēs arī bērni, izsakās soļojuma vadītājs. Tie varēs pārtraukt soļošanu jebkuŗā kontroles punktā. Ievērojot distanci, nevar sagaidīt, ka paši gados jaunākie soļotāji to spētu veikt līdz beigām. „Bet katrs nosolots kilometrs būs svarīgs", piebilst Dr. V. Gulēns. Ja soļojums labi izdosies, tas varētu ienest jaunajam centras ap 20.000 dolaru.

Soļošanu atbalsta īpaši aicinātais goda prezidijs 27 locekļu sastāvā — sabiedrisko organizāciju u. c. pārstāvji, kas Sv. Jāņa baznīcas zālē pulcējās uz „Pēdu ritmu" sanāksmi, ko vadīja Dr. V. Gulēns. Tajā no jauna pārrunāja šī maratona pasākuma īstenošanu.

A. K.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē.

Kārtera divainie gājieni

Kremļa imperiālistiem pēc panākumiem Belgradā, kur cilvēka tiesību jautājumi palika Pad. savienības pārvaldīto zemju „iekšēja lieta", vēl vienīgā nepatīkamā lieta padomju "miera politikā" bija amerikāņu ņutrona bumba, kuras izgatavošanas noslēpumus viņu spiegi vēl nebija paspējuši iegūt.

Presē jau vairākkārt lasīts par Brežņeva draudēšanu un citu zemju musināšanu pret ASV, kam šāds „necilvēcīgi briesmīgs nāves ierocis" padomā, jo tāds nopietni var apdraudēt komūnistu tieksmes pēc virskundzības pasaulē. ASV nūtrona bumba domāta uzbrucēja atvairīšanai tuvumā.

Rietumu sabiedroto aizsardzības padome Briselē bija vienojusies, ka ASV gan uzsāks ņūtrona ieroču ražošanu, bet to izvietošanu Eiropā atliks uz 2 gadiem, kamēr noskaidrosies, vai krievi ar mieru ierobežot savu jauno SS - 20 raķešu ražošanu, kādā gadījumā ņūtrona ieročus apturēs.

Bet nu, 4. aprīlī, New York Times ziņoja, ka ASV prezidents Kārters pre ēji savu padomdevēju iebildumiem, ignorējot arī nacionālās drošības padomes (Bržežinska), kaŗa ministra Brauna un ārlietu ministra Vēnsa ieskatus, nolēmis paziņot, ka ASV ņūtrona ieročus neražos, tā ne tikai paklausot Kremļa kategoriskajiem pieprasījumiem atteik ies no jaunā ieroča, bet arī vājinot stipras rietumu aizsardzības frontes izveidošanu. Kārters savu nodomu pamato ar to, ka ņūtrona bumba nesaskanot ar viņa mērķi panākt vispārēju atomieroču izbeigšanu pasaulē. Viņš esot pārliecināts, ka līdzīgā veidā reaģējot arī Pad. savienība un atteikšoties no turpmākās atomieroču izveidošanas.. . Kādreiz varenāko zemi pasaulē tagad vada cilvēks, kas vēl arvien tic, ka komūnistu vadoņu svinīgie solījumi saskan arī ar viņu darbiem!

Kārtera vientiesība valsts aizsardzības politikā radījusi vilšanos arī viņa tuvākajos ārlietu padomniekos. Tiklīdz Kārtera nodoms atsacīties no ņūtrona ieročiem kļuva zināms Rietumvācijas valdībai, Vašingtonā ieradās ārlietu ministrs Hanss Genšers, lai pārliecinātu prezidentu savu lēmumu atlikt un neapturēt jaunā ieroča attīstīšanu. Republikāņu frakcijas vadītājs senātā senātors Bēkers jau pateicis — ja Kārters savu nodomu īstenos, tā būs atkal jauna kļūme valsts nacionālās drošības jomā. Prezidents vispirms, Maskavas ietekmē, atteicies, no B - 1 bumbu lidmašīnas ražošanas, bet tagad arī no ņūtrona bumbas.

Senātors Goldvoters, kas nupat atgriezies no ceļojuma pa Afriku, paziņojis, ka viss tas, ko Kārters veicis Afrikā, nācis par labu vienīgi Pad. savienībai. Liekoties, it kā kāds ar tīšu nodomu veicinātu lietu attīstību Kremļa interesēs, izteicies nopietnais valstsvīrs.

K. Vgs

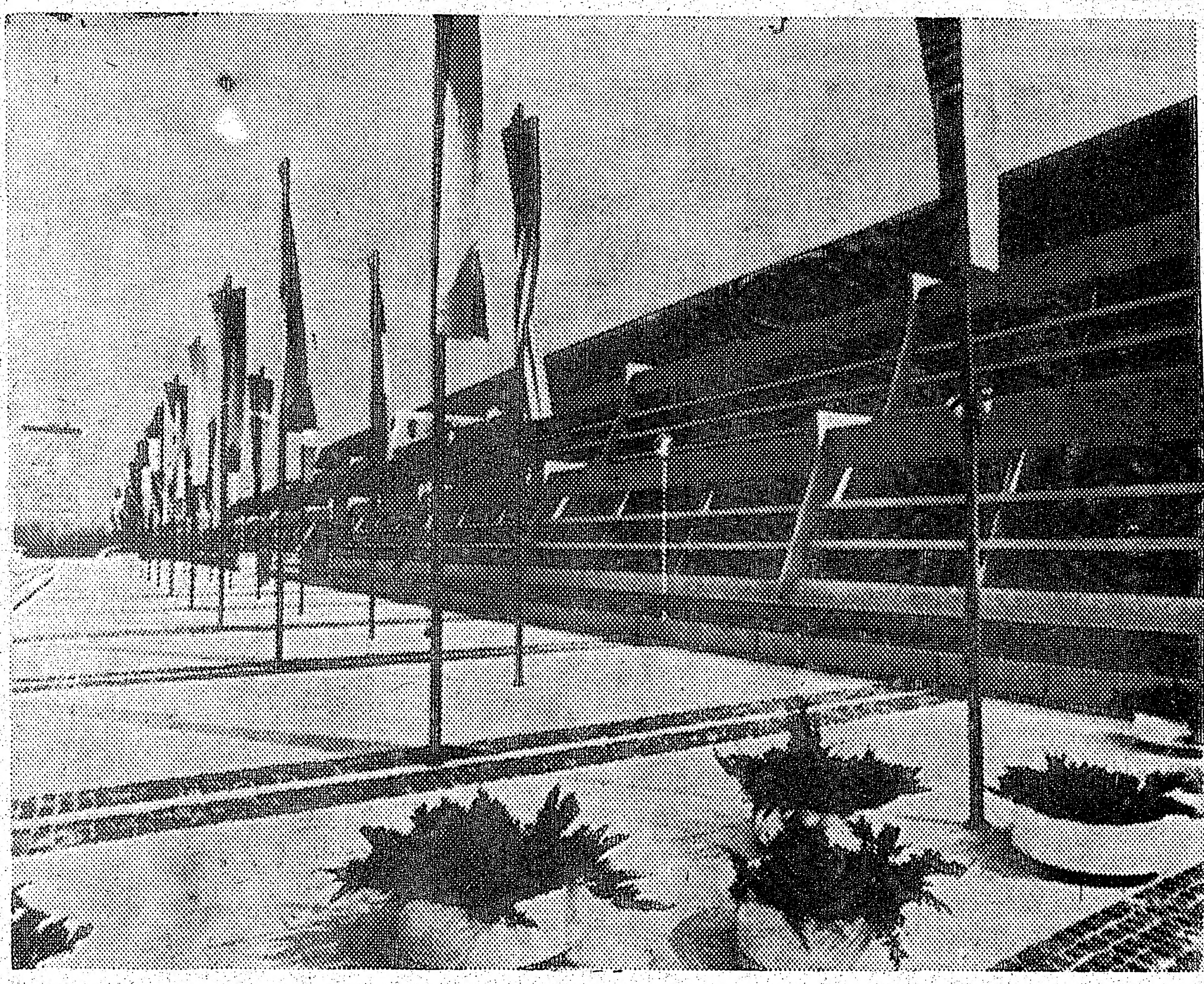

Trīsdesmit piecu nāciju izbalējušie karogi pie Belgradas konferences celtnes, kur kopsēdēs pulcējās ap 400 delegātu. Pēc astoņiem mēnešiem šie karogi bija zaudējuši savu krāsu spilgtumu, simboliski raksturojot šīs konferences epilogu. 8 mēnešu īres nodeva no konferences nācijām bijusi pirmā atmaksa dolaru miljoniem šīs celtnes izbūvei. 18 miljoni nākuši no amerikāņu bankām.

Latvijas zeme Brazilijā

Ar zināmu lepnumu mēs zinām, ka ASV galvaspilsētā Vašingtonā atrodas vēl mūsu sūtniecības nams, tātad tur vēl ir "mūsu zeme," un Latvijas sūtniecība tur bauda visas priekšrocības kā kuŗa katra ārvalsts pārstāvniecība, ar kuŗām ASV ir diplomātiskas attieksmes. Arī Anglijā vēl ir Latvijas sūtniecība tur bauda visas priekšnes likumiem ir uz sūtņa vārda, ne kā Latvijas īpašums, bet tā darbība ir ierobežota. Visi pārējie Latvijas valsts īpašumi ārzemēs ir apķīlāti vai atdoti Pad. savienībai.

Brazilijā Latvijas sūtniecība vienmēr mitinājusies īrētās telpās, parasti nedaudzās istabās, kādā Riodežaneiro biroju namā. Kaut arī tā ir „Latvijas zeme" un eksterritoriāla, tad ar Brazīlijas jaunās galvaspilsētas Brazilia nodibināšanu Latvija patiešām ieguva savu zemi. Zīmējot jaunās galvaspilsētas Brazilia plānu, visam kam bija noteikta un iepriekšparedzēta vieta. Bija domāts arī par diplomātiskām misijām, kurām no Riodežaneiro būs jāpārceļas uz Brazilijas jauno galvaspilsētu. Starp pilsētas dienviddaļu un Parano ezeru iemērijā zemi 65 valstīm, kurām bija pārstāvniecības Riodežaneiro, šajā sastāvā neieskaitot konsulātus. Arī Latvijai un Lietuvai E - S 805 rajonā iemērija zemi eventuālai sūtniecības ēkas celšanai. Zemi nepiešķira Igaunijai, jo tai gan bija konsulāts Sanpaulo, bet nebija pārstāvniecības Riodežaneiro.

Kad 1960. gada 21. aprīlī valsts prezidents Žuselīno Kubičeks de Oliveira oficiāli iesvētīja jauno galvaspilsētu Brazīlia, Latvijas sūtnis Riodežaneiro Dr. P. Oliņš bija diplomātu vidū ar pilnu diplomātisko statusu. Viņam parādīja jo sevišķu godu, jo viņš bija vecākais diplomātu starpā. 1961.g. sākumā, Žanio Kvadrosam nākot valsts prezidenta amatā, tas pēc 39 dienām pārtrauca atzīt Baltijas valstu diplomātus Brazilijā un nodibināja diplomātiskas attieksmes ar Pad. savienību. Bija beigušās vairāk nekā 30 gadu diplomātiskās attieksmes Latvijas un Brazīlijas starpā.

Ar attieksmju pārtraukšanu varētu domāt, ka arī „Latvijas zeme" būtu zaudēta. Savādā kārtā tāda tomēr vēl pastāv, ka to vēl redzam 1973.g. Brazīlijas pilsētas plānā.

Sabiedriskajam darbiniekam Jānim Lukašam, viesojoties pie meitas un znota, kas ir armijas virsnieks Brazilia pilsētā, viņš uzmeklējis arī vietu, kur bija Latvijas „zeme". Apjautājies kādam, kas pārrauga un uztur kārtībā šo "diplomātisko rajonu", J. Lukašs uzzinājis, ka vēl pirms dažiem gadiem tur stāvējis arī uzraksts ar nosaukumu „Letonia", kas, stabam satrūdot, laikam pazudis. J. Lukašs izstaigājis līdz jostas vietai pa gaŗo zāli, bet uzrakstu tomēr nav atradis. Radusies pat doma uzkrāsot jaunu uzrakstu un to novietot uz "Latvijas zemes".

Vēlākās sarunās ar dažiem augstākiem virsniekiem mūsu tautietis apjautājies, kā tas i-z skaidrojams, ka Latvijai pēc diplomātisko attieksmju pārtraukšanas, vēl ir zeme sūtniecības ēkas būvei.? Atbilde bijusi, ka attieksmju pārtraukšanai nav nekāda sakara ar apbūves gabaliem, jo Latvija varot atkal būt brīva un diplomātiskās attieksmes tikt atjaunotas.

Arī Kubai, ar kuŗu Brazilijai nav diplomātiskas attieksmes, esot sava zeme sūtniecībai.

Paradoksālā kārtā „Latvijas zeme" atrodas tieši starp divām komūnistiskām valstīm — Čechoslovakiju un Kubu, aizmugurē atrodas Dienvidslavijas sūtniecība.

(Zem dienvidu krusta)

Jauna vadība Ņujorkas org. padomē

Ņujorkas latviešu organizāciju padomei, kas apvieno visas latviešu draudzes un organizācijas Ņujorkā, 7. aprīļa pilnsapulcē DV namā ievēlēja jaunu vadību, galvenokārt no jaunās paaudzes. Par priekšsēdi ievēlēja Uldi Gravu, kas agrāk vadīja ALJA, ALA un PBLA; par vicepriekšsēdi Dr. Aureliju Bogdanovicu, sekretāri Renāti Grāveri, līdzšinējo, kasieri — Kārli Kitneru, arī līdzšinējo. Visi 5 vicepriekšsēži nāk no jaunās paaudzes un ievēlēti pirmo reizi — Aija Abene, Sandors Abens, Māra Buka, Ints Dzelzgalvis un Nora Zālīte. Revīzijas komisijā — Bernards Epermanis, Ivars Bērziņš un Alfrēds Braunfelds.

Ņujorkas latviešu organizāciju padome darbojas jau no 1950. gada. Tās uzdevums ir saskaņot organizāciju sarīkojumu kalendāru, atzīmet valsts dibināšanas svētkus, piedalīties lojalitātes parādē, aizvesto piemiņas sarīkojumos un Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumos, kā arī citās akcijās, kas prasa visu latviešu līdzdalību.

Pilnsapulcē piedalījās 34 delegāti, pārstāvot 26 draudzes un organizācijas gan Ņujorkas pilsētā, gan apkārtnē. No jauna par biedriem uzņēma Ņujorkas latviešu kori, diriģents A. Jansons, un Pokipsijas latv. biedrību. Intu Dzelzgalvi un Ģirtu Zeidenbergu. Kā koris, tā Latviešu biedrība ir jauni, bet rosīgi.

Par prezidija darbību ziņoja Ņujorkas latviešu organizāciju padomes agrākais priekšsēdis Dr. A. Bogdanovics. Prezidija darbība bijusi sekmīga. Blakus parastajiem pienākumiem tā vadījusi protesta vēstuļu akcijas, piedalījusies baltiešu demonstrācijā Vašingtonā un rīkojusi Kultūras dienas. Vienīgā vēlēšanās, lai visos šīs padomes sarīkojumos būtu vairāk apmeklētāju.

Kases pārskatu sniedza K. Kitners, kā arī iepazīstināja ar 1978. gada budžetu, kas sabalansēts 3.000 dol. apmērā.

R. Egle ieteica noorganizēt no Ņujorkas kopīgu braucienu uz Bostonas dziesmu svētkiem. Vairāki delegāti vēlējās saņemt regulāri Ņujorkas latviešu sarīkojumu kalendāru, bet no prezidija puses atskanēja sūdzība, ka tikai pāris draudzes un organizācijas informē prezidiju par saviem sarīkojumiem. Juris Kļaviņš ierosināja invalidiem dot brīvu ieeju sarīkojumos. P. Upītis no Konektikatas ar rakstu aicināja iesaistīties akcijā, lai noskaidrotu Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa likteni.

Pilsapulci vadīja Ints Rupners, bet Renate Grāvere protokolēja L. Rumaks

Pad. savienība militārām vajadzībām izdod divreiz vairāk

ASV aizsardzības ministrs Harolds Brauns tautas vietnieku nama bruņoto spēku komitejas sēdē nesen lietojis Vašingtonai neparasti atklātu valodu, norādot, ka Pad savienības militārā spēka pieaugums spiež ASV gatavoties pret militāru agresiju ne vien Eiropā, bet arī citās pasaules malās un pat izplatījumā. Viņš drāmatiski attēlojo ASV un Pad. savienības atomkaŗa briesmas. Valsts aizsardzībai pieprasītais 140 bilj. budžets apcirpts uz 126 biljoniem. ASV bruņoto spēku ģenerālštāba priekšnieks ģen. Džordžs Brauns norādījis, ka Pad. savienība izdodot militārām vajadzībām 32 - 40 proc. vairāk nekā ASV. Aizsardzības ministrs vēl piebildis, ka ārpus Eiropas reāli kaŗa draudi saskatāmi Vidējos austrumos, kur ķīnās varētu iesaistīties arī Pad. savienība. ASV aizsardzības jautājumi izkārtojami līdz 1980. gadam. Pašreiz Pad. savienība militārai spiegošanai rosīgi izmanto savas sakaru raķetes — "spiegus padebešos"

(vgs)

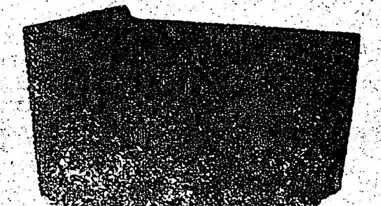

PIEMINEKĻI

[illegible], vakaros [illegible]

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2019 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc K. J. Hepp

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

21. — 28. aprīlim Sv. Jāņa baznīcas izrāžu telpās mākslinieces Gundegas Cennes gleznu skate. Atklāšana 21. apr. pl. 19.30. Skate atvērta sestdien un svētdien no pl. 11—19, un darbdienās no 18—21.

22. aprīlī pl. 20 Latviešu namā latv. YMCA balle — Sportistu prieks. Spēlēs Runči. Ieeja $4.

22. aprīlī pl. 20 DV namā Latviešu kara invalīdu apviem. vakars. Spēlēs Runči. Visi laipni ielūgti.

23. aprīlī DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums „Uz Eiropu."

27. aprīlī pl. 14 Latviešu namā pensionāru sanāksme ar R. Blaumaņa joku lugas „Pēc pirmā mītiņa" izrādi.

30. aprīlī no pl. 10—16 DV namā šaušanas kursi. Visi laipni ielūgti. Pl. 16 DV kluba telpās šāvēju apspriede. Tuvāka informācija pie O. Zvirgzdgrauda, tālr. 221-4554.

30. aprīlī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Atlikums par labu Latviešu namam.

7. maijā pl. 16 DV namā Kurzemes kapitulācijas atcere. DV Toronto nod. sarīkojums.

11. — 14. maijam Toronto universitātē AABS Baltijas studiju 6. konference un baltiešu skulptoru izstāde.

26. — 29. jūlijā Stirabenē lielsarīkojums.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1978./1979. G. SEZONAS KONCERTI

28. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) un Valža Treimaņa (piano) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

4. novembrī Dainas koŗa koncerts.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un salidojumu.

SV. KATRĪNAS

29. aprīlī vīru koŗa Viesturs koncerts-balle 185 Bunting Rd.

BĒRZAINE

6. maijā (sestdien) pl. 10 TL MM kluba tītaru šaušanas sacensības.

HAMILTONA

27. maijā pl. 19.45 Daudzkultūru centrā 35 Catharines St. S. DV vīru koŗa Kanadā uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā". Pēc tam saviesīgs vakars. Bufete.

13. maijā Saulainē tradicionālie Ziedu svētki — jautrā stunda pl. 18, Ziedu balle pl. 20. Ziedu princeses un pavasaŗa prinča vēlēšanas. Ieeja 5 dol., bērniem — brīva.

Zeme, kur tikai 6 nedēļas vasara

Toronto latviešu biedrības inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 13. aprīlī Latviešu namā pusotras stundas ilgā stāstījumā, kuŗu illustrēja ar krāsu diapozitīviem, Kanadas meteoroloģiskā dienesta darbinieks T. Puisāns iepazīstināja ar floru un faunu aiz polārā loka. Šis bija viņa iepriekšējā referāta turpinājums par līdzīgu tematu.

Referents valdības uzdevumā nesen bija stacionēts 3½ gadus Kanadas ziemeļu lielākā salā Ellsmiere, kas atrodas apm. 440 jūdzes no ziemeļpola. Viņš interesantajā stāstījumā apskatīja arī pārējās ziemeļu dabas īpatnības.

No dzīvniekiem minami ziemeļbrieži (carabu), baltie zaķīši, vilki, lapsas un bifeļiem līdzīgie dzīvnieki — „muskox". — „Dzīves apstākļi salā mūs visus saveda kopā," teica referents, kas raksturoja arī ledus kalnus. Tie ir neticami lieli un bīstami.

Referentam par jauko stāstījumu pateicās kopas priekšnieks R. Strazds. Sanāksmes dalībnieki vēlāk pakavējās pie atspirdzinājumiem.

Pēdējā kopas sanāksme pirms vasaras pārtraukuma 2. maijā, pl. 19, Hamiltonas latviešu biedrības telpās.

O. K.

Talcinieki literārajā sarīkojumā Latviešu biedrības Toronto sestdienas skolas atbalstam. Augšējā attēlā pirmajā rindā no kreisās: Arnis Ķeksis, Ilze Kraujiņa, Biruta Senkēviča, archibīskaps A. Lūsis, Inta Purva un K. Sidars. Aizmugurē no kreisās: Jānis Kļaviņš, Juris Zommers, Edgars Krūmiņš, Rūdolfs Norītis un Modris Lorbergs. Apakšējā attēlā meiteņu ansamblis. No kreisās: Astra Maksiņa, Karēna Simsone, Rasma Caune, Baņuta Rubesa, Vizma Maksiņa (ansambļa vadītāja), Māra Rāviņa, Baiba Rubesa, Sarma Eglīte un Daina Brumele.
Foto: J. Liģers

Atveriet vārtus!

TALCINIEKI LATVIEŠU SKOLAI

Atver vārtus, saiminiece,
Nu nāk tavi darba ļaud's.
Nāk arāji, ecētāji,
Nāk rudzīšu pļāvējiņ'.

Tā dzied tautasdziesma par dzimtenē no sendienām tik pazīstamām ražas novākšanas un citu darbu talkām. Talkas dažādos darbos notikušas arī gara un kultūras celšanas un kopšanas novados. Tās bija mūsu dzimtenes uzplaukšanai veltītos darbos. Lai arī izkaisīta latviešu tauta, tā turas pie savām tradicijām, vairāk vai mazāk atminētām un koptām.

Kāda talka 9. aprīlī rakstnieku ierosinājumā bija pulcināta Toronto latviešu skolai par labu. Tā bija rakstnieku un dzejnieku darbu lasījumu virkne. Toronto latviešu kuplais rakstnieku pulks ir sarīkojumu ziņā rosīgs, un sarīkojums pēc sarīkojuma vienmēr kādu daļu sabiedrības pulcina. Talkas rīkotāji, galvenokārt dzejnieks un stāstnieks Modris Lorbergs un Kanadas latviešu preses biedrības goda biedre Biruta Senkēviča, bija ierosinājusi rīkot rakstnieku pēcpusdienu, kur klausītāju priekšā stājās triju paaudžu vārda mākslas kalpi, arī tādi, kas nekad nekur nav savus darbus redzējuši uz papīra, ne arī tie dzirdēti publiskos sarīkojumos. Līdzās sirmām galvām, vairāk vai mazāk dzirdētiem un lasītiem dzejas kopējiem stājās pirmoreiz atklātībā ļaudis, par kuŗiem daudzi nemaz nezināja, ka tie nodarbojas ar vārda mākslu.

Pati jaunākā dzejas mākslas talkā parādījās pusaudze — latviešu vidusskolas audzēkne Ilze Kraujiņa. Ja neradīsies citi spēcīgāki iespaidi viņas augošajai fantazijai, jaunā dzejniece pēc gadiem var būt gaidīta autore izkaisītās tautas literātūrā. Viņas dzejolis Vecā grāmata runā par iejutīgu vērotāju. Tīkams ir viņas nepretenciozais lasījums.

Ilggadējais Toronto televīzijas dekorātīvo ietērpu plānotājs— gleznotājs (kādreizējais Ludolfa Liberta skolnieks) Edgars Krūmiņš arī stājās klausītāju priekšā — ar dzeju! Viņa vārdos izteikto noklausoties, jūtam, ka tur savas rindas lasa gleznotājs. Gaismu un ēnu kontrastus viņš skata gleznotāja acīm, pie tam — pat ielu noteku ūdeņu atspulgos. Uzzib jautājums, vai gleznotājs dzejdaris, savu vērojumu un izjūtu gaitās iedams, nav apstājies, pašķirstīdams 30. gadu latviešu modernistu dzejnieku Jāņa Trimdas, Aleksandra Čaka dzejoļus? Vēl tagad daudzi to dara, un ne vienam vien mūsdienu dzejnieku traģiskā likteņa nesējs un nemirstīgā darba Mūžības skartie autors devis skolu un iedvesmi tālāku spēju kopšanai. Ir labi, ka mākslinieks mācās no mākslinieka. Krūmiņa mākslinieka intuicija neiet pa neceļiem. Var rakstīt droši, neiemīloties savā rakstījumā un uzrakstītajā.

Arnis Ķeksis ir lasīts periodikā ar segvārdu Metimne. Viņa lasītajos dzejoļos skan sāpīga traģika, kas kontrastē ar nesalaužamu ticību labā uzvarai.

Ar pirmreizīgu lasījumu nāk arī Lolita Gulbe. Pirms gadiem tā parādījās laikrakstā Latvija Amerikā ar dzejoli Sveiciens tēvam. Tas bija neparasti vienkāršs izteiktas liriķes sevis apliecinājums. Lasītajos īsajos pantos tikpat kā nemaz nedomināja iesācēju „griešanās ap savu asi".

Inta Purva kādreiz lasīta īsos, impresīvos pantos, ko tā, liekas, rakstījusi it kā gaŗāmejot. Talkas vakarā skanīgā lasījumā dzirdējām izteikti drāmatiskas dzejas pirmsoļus, pie tam atbilstošā formā.

Juris Zommers jau dzirdēts jauno rakstnieku literāros vakaros. Viņa darbos saklausāms raksturīgs zinātnieks intellektuālis ar noteiktām personības iezīmēm. Zommeru neskaŗ šī „mūsdienu nediena" — oriģinālitātes meklēšana ar varu.

Jānis Kļaviņš paŗādās reti, bet spēcīgi; viņš runā par greiziem spoguļiem. Tos minējuši vairāki dzejnieki. Kāda nojauta saka, ka Kļaviņš atradīs visiem saviem fantazijas spoguļiem ielogus. Spēcīgā izjūta pati parādīs, kādā ielogā tā iekļausies. Pienāks diena, kad klausītāji nepacietībā gaidīs, ko

(Nobeigums 11. lp.)

Dievkalpojums
Brāļu kapos Katskiļu kalnos
ar urnu izvadi un piemiņas plākšņu iesvēti
svētdien, 28. maijā, pl. 13.00

Dievkalpojumu vadīs māc. R. Zariņš, piedaloties māc. E. Ķeŗģim. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalās J. Kļaviņš (bass-baritons), M. Millere-Grasmane (arfa) un A. Gēliņš (bazūne).

* * *

VAKARA SVĒTBRĪDIS SESTDIEN, PL. 21.00
BRĀĻU KAPOS

* * *

Urnas izvadei jāpiesaka līdz 1. maijam L. Apelim, Latvian Veterans Center „Rota"
Elka Park, N.Y. 12427 tel. (212) 325-6868.

Ziedi būs dabūjami pirms dievkalpojuma kapos. Ziedi arī pasūtināmi iepriekš, nosūtot Rotai pilnu samaksu par ziediem. Informācijai par bronzas urnu iegādi zvanīt E. Kundziņam, (212) FO5-8869.

Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts

Raudāt varot viens. Lai smietos, nepieciešami vismaz divi, bet labam jauktam koŗa priekšnesumam vajadzīgi daudzi dziedoņi ar labām balsīm un it sevišķi — kompetents dirigents.

26. gadskārtējais Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa koncerts notika 16. aprīlī Sv. Andreja baznīcā Toronto, diriģentā Arvīda Purva vadībā. Tanī piedalījās Rietumkrasta mūzikas profesore Skaidrīte Hildebrante — soprāns, mācītājs Ivars Gaide — tenors, Kārlis Grīnbergs no Bostonas — baritons, māksliniece Anita Rundāne — ēģelniece no Toronto un liels instrumentāls stīgu ansamblis — koncertmeistare Lidija Gailus no Toronto.

Programma sākās ar nesen Dieva mierā aizgājušā komponista Bruno Skultes kantāti Lūgšana, rakstītu soprānam, tenoram, baritonam, korim un ērģelēm ar Leonida Breikša un litanijas tekstiem.

Liturgs māc. tenors Ivars Gaide dzied skaidrā dikcijā Kungs, apžēlojies, Kristu . . . un Ak Tu Dieva jērs, kas nesi pasaules grēkus, ko dzied dievgalda laikā luterāņu baznīcās. Šoreiz tenora balss ir ar vieglu asuma pieskaņu, varbūt starplaikā mazāk vingrināta. Arī citi gadījumi var būt par iemeslu, bet visumā dziedājums labs.

Kārlis Grīnbergs ir izcils baritons ar patīkamu balss toni. Arī augstākās notis paņem bez šķietamas piepūles.

Soprāns Skaidrīte Hildebrante sevi reprezentēja kā profesionāla dziedātāja un ierindojama kā viena no labākām, kāda jebkad dzirdēta koncertos Toronto. To minot, nāk prātā priekš dažām dienām dzirdētā S. Bacha Mesa B. Minorā, ko mūzicēja Toronto simfoniskais orķestris kopā ar lielo Mendelsona kori un četriem solistiem. Skaidrīte Hildebrante par turienes izlases soprānu solisti bija pārāka.

Varbūt būtu vietā arī ieminēties, kas ir tas, kas solistu, labu koristu, tāpat arī diriģentu ceļ un it kā dara lielu mūzikā. Tā nav tikai labi trenēta balss vai liela prakse diriģēšanas mākslā vai ērģeļu spēlē. Tikpat svarīga ir kompoziciju izvēle iestudēšanai.

Programmā uzņemtā Bruno Skultes kantāte Lūgšana uzskatāma par sevišķi lietpratīgu izvēli, tāpat arī turpmākās. Vai katrā kadencē bija spēcīgs motīvs, saistīts ar iepriekšējo, kas ne tikai nepārtrūkst turpinājumā, bet iesaistās nākošā vēl spēcīgākā mūzikālā motivācijā un rada klausītājos izjūtas un domas par labu diriģentu, solistiem, kori un ērģeļu pavadījumu. Patiesībā no šāda vērtējuma daudzreiz lielākā puse pienāktos komponistam. Tādā kārtā komponists mūziķi var celt un arī pelt. Šoreiz kantāte visus cēla.

Viļņa Ciemiņa Ticība ar Jāņa Poruka vārdiem par debesīm, kur laimes bērni mīt, kur saulīte spožāki un mīlīgāki spīd, izskanēja ar pamazu iespaidu. Tā labi noderēja kontrastam ar nākošo — Helmera Pavasara dziesmu Kristus uzvara ar Kārļa Jēkabsona tekstu: Spārnojiet dziesmas, lidojiet augstāk. Gods kam gods nākas. To koris lieliski iespārnoja un tā lidot lidoja, rodot lielisku sajūtu, kādu koris spēj dot.

G. F. Hendeļa Koncerts Nr. 4 FA mažorā ērģelēm ar stīgu orķestri labi saliedējās ar pareizi lietotiem ērģeļu reģistriem. Allegro daļā gan dažās taktīs sākuma notis bieži ievaidējās, zaudējot tīro tonālitāti, bet turpinājumā Adagio, Andante skaņas plūda patīkamā veidojumā ar tehnisku veiklību. Domāju, ka šādu izpildījumu būtu paticis klausīties arī pašam F. Hendelam.

Fr. Šūberta Mesa Sol-mažorā rakstīta soprānam, tenoram, baritonam, korim un stīgu orķestrim, atzīstama par tikpat garīgi lielu kā Bruno Skultes Kantāte Lūgšana. Labu mūziku var uzskatīt par starptautisku visaugstākās morāles sēklu. Gudri darīts, ka šo lielo praviešu sēklu labi sējēji kaisīja šinī koncertā. Ka tā nesīs labus augļus, pierādīja Fr. Listā pēdējā ērģeļu prelūde ar kori un orķestri nobeigumā — Tam Tēvam pateicam, komponēta 1883. gadā Rīgas Doma baznīcas jauno ērģeļu iesvētei. Priekšnesums grandiozs.

Grāmatā „Latviešu garīgās mūzikas ceļos", ko rediģējis mūzikas kritiķis Žanis Zentiņš, 11. lappusē viņš pasaka, ka Sv. Andreja draudzes koris dzied garīgas mūzikas lieldarbus gandīz vai ar profesionāla koŗa veiksmi.

Ādolfs Grigals

Toronto Sv. Andreja draudzes gadskārtējā koŗa koncertā. Attēlā koris ar orķestri pārpildītajā dievnamā. Apakšā solisti ar diriģentu A. Purvu (pirmais no kreisās), tālāk ērģelniece Anita Rundāne, soprāns Skaidrīte Hildebrante, tenors Ivars Gaide un baritons Kārlis Grīnbergs. Foto: J. Liģers

Tērvetes skautu gada svētki

Tērvetes 19. skautu vienības 23. gada svētkos 12. aprīlī „West Deane" pamatskolā Etobiko pēc vecāku padomes priekšsēža J. Ābola uzrunas vienību sveica Kanadas skautu jendas priekšnieka vietnieks G. Kārkliņš un pasniedza izpelnītās sekmīgas darbības apliecības. Vēl sveica Kanadas gaidu jendas priekšniece I. Kalniņa, Saulkrastu gaidu vienības priekšniece I. Majoriņa no Sv. Katrīnām, Rīgas skautu vienības priekšnieks J. Līvītis no Toronto, Aiviekstes mazskauti no Hamiltonas un Rietumtoronto Gaujas guntiņu kuriņš. Vienības krusttēvu — DV Toronto nodaļas sveicienus nodeva V. Gulbis.

Sarīkojuma laikā notika arī mazskautu solījums, kuŗu deva Daniels Grīnbergs no Hamiltonas. Programmas daļā bija Gaujas guntiņu priekšnesums, un tērvetieši rādīja slīdītes no savas vienības dzīves pag. gadā.

Tērvetes vienībā pašreiz sastāv 4 mazskauti, 2 skauti, 6 dižskauti un 1 vientuļais skauts. Vienību vada Jānis Treimanis.

Bija izstādīti arī zēnu rokdarbi. Par tēju un cepumiem gādāja vienības vecāku padome.

E. O.

Atveriet . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

rakstnieku cēlienā šoreiz lasīs Jānis Kļaviņš.

Feļetonists Krišs Ķepals (Rūdolfs Norītis) prot pat negātīvākos notikumus pārvērst ventiņu mēlē jokā. Lai nu katrs lasa, klausās, domā un spriež kā grib. Katedrā parādās arī kāds dzimis dzejnieks ar daudziem uzdevumiem, lielu atbildību un lielu skaitu, pseudonīmu: laikraksta Latvija Amerikā redaktors Krišs Sidars. Šajā sarīkojumā viņam gribas piešķirt vēl vienu segvārdu — Sirds meklētājs. Īsā dzejolī autors skumji atzīstas, ka starp lasāmā un rakstāmā papīra kalniem nevar atrast sirdi . . . Varētu palikt par spiegu, varbūt tas līdzētu. Ar skumju zobgalīgu smaidu autors savās meklējumu gaitās atzīst, ka tāda radība kā spiegs ar sirdi jau neko nezinās ko darīt . . .

Viena no galvenajām talkas ierosinātājām stāstniece - dzejniece Biruta Senkēviča lasīja kādu tēlojumu no topošās grāmatas par dzimtenes ļaudīm. Stāstā Vecais tilts autore runā par kādu sirmgalvi, kas uz vecā tilta starp simboliski izgaismotiem diviem krastiem savā mīlestībā pret sen mirušo dzīves draudzeni māj jaunībai un dzīvībai ar plaukstošu pūpolu zariem.

Archibīskaps Arnolds Lūsis lasīja dzejoļus par Gauju, kuŗas dziļumos skatīdamies, tas ūdeņu kustībā mācījies skatīt savus un arī citas Dieva radības atspulgus. Viņa darbos nemaldīgā spēkā runā Radītāja varenība. Panti ir mūzikālā ritmā un tīrām atskaņām rakstīti.

Dzejnieks un stāstnieks Modris Lorbergs lasīja izvilkumu no kāda lielāka stāsta. Notikums ar cilvēka pamesto suni, kas saistīts pie akmens, rada interesi, un fantazija dodas līdz tālākiem stāsta notikumiem. Modris Lorbergs (arī ar segvārdu Māris Olainietis) vadīja visu programmas norisi. Runājot ar klausītājiem, viņš atcerējās kādu svinīgu gadījumu no saviem skolas laikiem. Valsts prezidentam Kārlim Ulmanim viesojoties skolotāju konferencē, viņš stāvējis goda sardzē. Atmiņā palicis prezidenta teiktais: Mūsu tautas dzīvībai, attīstībai un augšanai talkā nāks karstas un savam uzdevumam ticētājas sirdis. Tās sirdis būs mūsu jaunatnei, kas mācēs nest upuŗus un ticēt darītajam. Arī ticēt un darīt jāmācās.

Skolai veltītajā vakarā piedalījās meiteņu ansamblis Vizmas Maksiņas vadībā.

Emma Kalniņa - Znotiņa

LARISA

Latviešu populārās mūzikas dziedātāja

AR JAUNU LATVIEŠU DZIESMU PROGRAMMU KONCERTĒS

VANKUVERĀ — otrdien, 9. maijā, pl. 7.30 vakarā.

Poļu veterānu klubā, 1134 Kingsway. Biļetes pie E. Pelēna, tel. 987-4958.

ASV latviešu 25. finālspēles Mineapolē

Kopš 24 gadiem Mineapolē notika pirmās ASV latviešu meistarsacīkšu finālspēles volejbolā un basketbolā, piedaloties vienībām no austrumu krasta un vidējām valstīm, bet šogad 25. finālspēlēs 27. un 28. maijā Mineapolē pulcēsies vienības no krasta līdz krastam. Šogad, ieskaitot meistarsacīkšu priekšspēles, piedalīsies lielāks vienību skaits nekā pirmajos gados. Finālspēles notiks Sv. Antonija pilsētas vidusskolas telpās. Sportistu apmešanās Cricket Inn telpās, Rozvilē, bet sadraudzības vakari notiks Latviešu namā, Mineapolē. Visas trīs vietas viena no otras neatrodas tālāk par 2 līdz 3 jūdzēm.

Finālspēļu organizēšanas darbi rit pilnā sparā. Izsūtītas loterijas biļetes vietējiem tautiešiem un izgatavota finālspēļu emblēma (S. Zemjāne), kas rotās vēstuļu papīru, ieejas kartes, balvas, ka arī visus finālspēļu izdevumus. Par finālspēļu programmas speciālizdevumu rūpējas J. Dimants jr., M. Kurmis un S. Zemjāne. Rīcības komitejas prezidijā darbojas J. Robiņš, A. Spārniņš, priekšs. vietnieks: priekšsēdis E. Ruņens, sekretārs un V. Ģīga, kasieris. Saimniecības daļu pārzina E. Duņens un R. Rumbaka, bet par zāles tehnisko iekārtošanu gādā M. Štolcers. Par balvām un sludinājumiem rūpējas A. Spārniņš.

Skatītāju pulkā redzēsim daudz pirmo finālspēļu dalībnieku, tādā veidā sarīkojums izveidosies par sportistu salidojumu, īpaši atceroties pirmo finālspēļu notikumus. Rīcības komiteja gaida visu latviešu volejbola un basketbola vienību foto attēlus, lai ar tām kuplinātu finālspēļu programmas speciālizdevumu. Ja kāds vēlētos ievietot apsveikumu vai sludinājumu šajā izdevumā, rakstīt Arnoldam Spārniņam, 3220 Rankin Rd. NE, Minneapolis, MN. 55418. Tāpat ir iespējams jau rezervēt istabas pārnakšnošanai, rakstot Cricket Inn 2550 Cleveland Ave. N. Roseville, MN. 55113, vai zvanot 612 - 636 - 6730 un norādot uz latviešu meistarsacīkstēm, kas garantē zināmu atlaidi.

J.R.

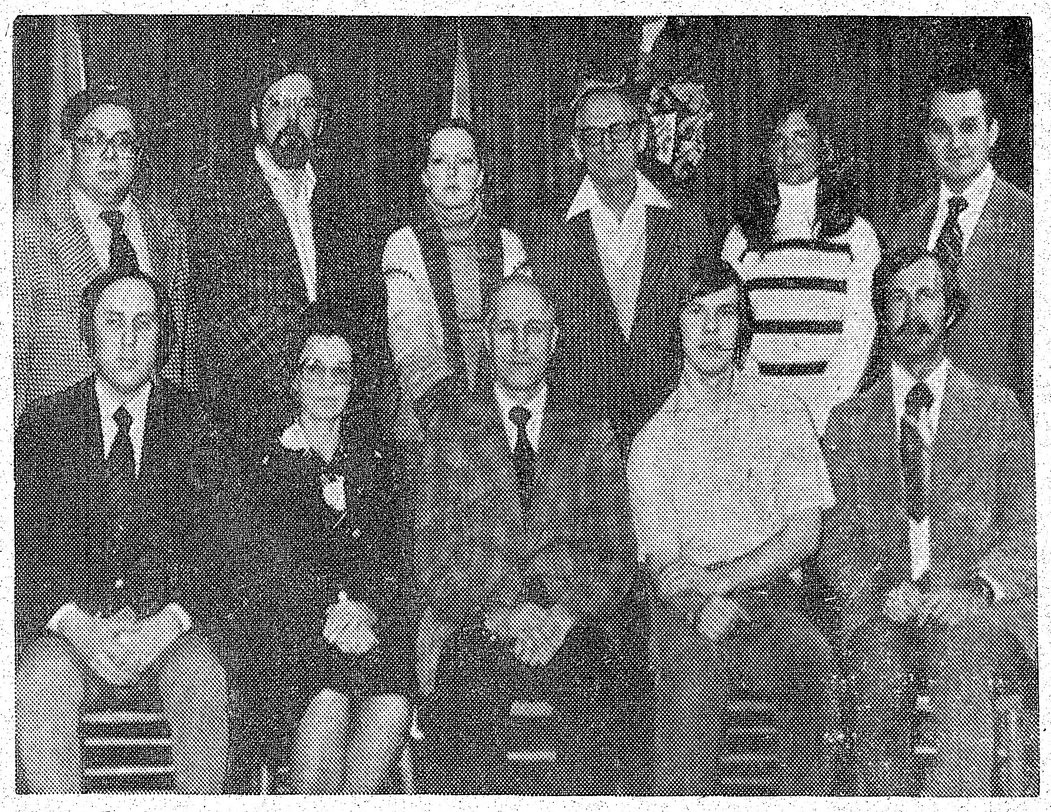

ASV 25. latviešu meistarsacīkšu finālspēļu rīcības komiteja. 1. r. no kreisās: Visvaldis Gīga, Biruta Rumbaka, Jānis Robiņš (priekšsēdis), Arnolds Spārniņš (priekšs. vietnieks) un Egons Duņens. 2. r.: Leonīds Ieleja, Māris Štolcers, Silvija Zemjāne, Jānis Melnūdris, Rita Dauka un Jāns Dimants juniors. Foto: Leons Ieleja

BAGĀTīGĀ IZVĒLĒ
TEAKWOOD MĒBELES

Hwy 7

791-2355

Pārdošana noliktavā

Airport Rd. | Yonge St.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

Don Caster Ave.

881-000

JAUNAS GRĀMATAS

K. Kurzemniece — Izziemosim, dz.	$5.00
V. Mežezers — Sirds, ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
Rūgtais apinis Nr. 46 — 49,	katrs $2.50
P. Kalniņš — Linu dvielis, tēloj.	$12.00
Dr. P. Cirsis — Neticīgā glābšana	$8.00
H. Biezais — Ēnas pār torņiem	$5.00
Z. Mauriņa — Zemes dziesma	$9.00
M. Kovaļevska — Sentiments un mazliet sniega	$8.00
Degsme — Dr. K. Ulmaņa atziņas un vēlēj.	$22.50
Latviešu trimdas bibliografija 1961-1970	$26.00
Veltījums Dr. Zentai Mauriņai — sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.00
Bīskaps Jāzeps Rancāns, rakstu izlase, sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.50
B. Veisberga — Orindas piezīmes	$5.00
Lietiškā māksla Nr. 10	$3.50
Mūsu virtuves noslēpumi, recepšu krājums	$5.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	**$24.00**

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Krieviem vēl vienmēr bail no vāciešiem

Austrumvācijas komūnistu valdība vareni sākusi rībināt bungas, lai atzīmētu 30 gadu ilgo ciešo draudzību ar Pad. savienību. Vērojumi tomēr liecina, ka 17 miljoni austrumvāciešu domā citādi un ilgojas pēc nākotnes kopā ar 61 milj. pārējiem tautas brāļiem, kas dzīvo brīvu ļaužu dzīvi Rietumvācijā, ne "sociālistiskajā internacionālismā" maskaviešu valgos.

Vācu komūnisti norūpējušies par iepriekšējos gadsimtos allaž atdzimušo vācu tautas nacionālismu ideju par "vienu tautu un vienu zemi." Arvien skaļākas kļūst balsis pret padomju kaŗaspēku vācu zemē. Kad pag. gada oktobrī Austrumberlīnē, svinot „republikas" 28. gadasvētkus, jaunieši ignorēja krievu koncertu un pievērsās savam rokorķestrim, izcēlās tracis, atskanēja saucieni "Vācija, atmosties!" un "Krievi, vācieties laukā!" Kautiņā 2 policisti un viena pusaudze tika nonāvēti.

Kad šogad Austrumberlīnē viesojās pazīstamais kaimiņu baritons Hemans Prejs un dziedāja dziesmas ar 18.g.s. vācu patriota von Eichendorfa tekstiem, tikīdz atskanēja patētiskās vārsmas "Vācija, mana Vācija!", dziesmas vidū zāli pāršalca klausītāju vētraini aplausi.

Kaut gan Berlīnes valnis pastiprināts ar automatiskiem ieročiem, 1977. g. uz rietumiem, riskējot dzīvības, pabēguši 4000 "brīvās, demokratiskās Austrumvācijas" pilsoņi. Izmantojot tautas noskaņu, pagrīdē atkal pieminēta vienota Vācijas valsts. Katrs Austrumvācijas iedzīvotājs televīzijas un radio raidījumos uzskatāmi pārliecinās, ka dzīve viņpus Berlīnes mūŗa ir labāka. Nevelti viena rietumvācu marka ir 3 un 4 reizes vērtīgāka par socjālistisko marku. (vgs)

KLĪVLANDE

● Klīvlandes latviešu biedrības gada sapulci atklāja priekšniece Astrīde Jansone. Par sapulces vadītāju izraudzīja K. Miški, bet protokolu rakstīja O. Daņilovs. Ziņojumu par aizgājušā gada darbību sniedza priekšniece. Biedrības darbs bijis rosīgs, sarīkojumi labi apmerklēti, tautieši interesējušies par tautiskiem jautājumiem. Kasieris K. Karnītis un grāmatvedis P. Sproģis savos ziņojumos apskatīja saimniecisko pusi. Biedrība apvieno 315 dalībniekus, no kuŗiem jau vairāki kļuvuši ALA mūža biedri. Kapitāls pieaudzis, un bilances apgrozījums uzrādījis 26.000 dolaru. Tekošā gada budžets 4.500 dol. Valdē ievēlēja A. Jansoni, K. Avenu, K. Karnīti, A. Gravu, J. Jercānu, K. Miški, B. Caunīti, I. Šalmi, P. Sproģi, M. Mantinieku un J. Strautu. Revīzijas komisijā darbosies O. Daņilovs, J. Celmiņš un P. Edelbergs. Dāmu komiteju ar palīdzēm vadīs K. Boase. Pārrunas izraisījās par ALA struktūru. Izteica vēlēšanos, ka ALA valde būtu ievēlama uz diviem gadiem. Sapulces dalībniekus cienāja dāmu komiteja.

● No tautiešu saimes šķīrusies Lizbete Alberinga. Viņas dzīve sākusies pirms 74 gadiem Jelgavā. No bēŗu mājas uz Riverseides kapiem izvadija māc. L. Grendze, kur aizgājēju guldīja blakus pirms četriem gadiem mirušajam vīram.

● Mūžības slieksni 82 gadu vecumā pārkāpusi Irma Valnere. Uz Sunset Memorial Park kapsētu viņu izvadīja māc. L. Grendze. Aizgājēja atstāj māsu Mildu Rubovsku. J.E.

INDIANAPOLE

● Pēc ilgākas slimošanas 87 g. vecumā miris Fridrichs Šūmanis. Viņa brālis bija Latvijas pilnvarotais ministŗs un sūtnis Francijā. Nelaikā atstāj dzīvesbiedri un māsas Indianapolē un Otavā. — Ļaundabīgs audzējs pieveicis arī LU mechanikas fakultātes bijušo profesoru Jāni Asari, kas gan dzīvoja Kolumbušā, bet piederēja pie Indianapoles latviešu draudzes, apmeklēja šejienes sabiedriskos sarīkojumus. Profesors mira 82 g. vecumā. Viņš bija izcils speciālists vājstrāvā, ar lieliem nopelniem Latvijas radio raidītāju tīkla izveidošanā. Nelaikā atstāj dzīvesbiedri, ārsti, dēlu, meitu un 11 mazbērnus.

● Jāņa Jaunsudrabiņa 100. g. piemiņas pēcpusdiena, kas bargās ziemas dēļ bija atlikta, pēdīgi varēja notikt vietējā sabiedriskajā centrā. Runāja skolas pārzine A. Lāce - Blomkalne, prof. Dr. Valda Nesaule, dziedāja skolēnu koris (dir. Vold. Melķis). Kuplo dalībnieku saimi iepriecināja arī skolēnu priekšnesumi.

● Pūpolu svētdienai piemērotu mūzikālu veldzi garīgā koncertā Latviešu lut. baznīcā (māc. P. Nesaule) deva cieminš no Ņujorkas prof. Dr. Jānis Kļaviņš (bass baritons). Pavadīja A. Vintere. Pēcpusdienā Dr. J. Kļaviņš Trīsvienības baznīcā savaldzināja klausītājus ar V. Dārziņa aranžētām tautasdziesmām jauniešu orķestŗa pavadījumā. Orķestri diriģēja V. Ziedonis, izveidodams no jaunajiem mūziķiem saliedētu vienību. (vgs)

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas vanadžu pavasaŗa sarīkojums ar bazāru 9. aprīlī YWCA telpās pulcināja pilnu zāli apmeklētāju. Bazārā un tirdziņā, — "Ej projām, ledutiņi!" — piedalījās zeltkaļi A. Korma un A. Gugāns un podnieces E. Dzeguze un V. Jansone, visi no Toronto, A. Hāns ar ādas izstrādājumiem no Londonas un hamiltoniete O. Jansone ar keramikas izstrādājumiem. Priekšnesumu daļa dzirdējām Māru Alksni, kas spēlēja klavieres. Bija arī īsluga, piedaloties Sv. Katrīnes vanadzēm E. Krūminai un I. Dreifeldei. Bija ieradušies arī apmeklētāji no Niagāras, Sv. Katrīnām, Toronto un Druvas nodaļām un pat no Edmontonas. Sarīkojumu vadīja Elga Dāboliņa. J.G.

Seši mazi bundzinieki Gaŗezerā

KĀDI SARĪKOJUMI ŠOVASAR RISINĀSIES UN KAD TIE NOTIKS?

Bez vidusskolas mācībām un bērnu nometnēm, kuŗas šovasar sāksies 9. jūlijā un beigsies 20. augustā, nedēļas nogalēs notiks sarīkojumi un dievkalpojumi. 27. maijā būs Gaŗezera sezonas atklāšana, kuŗa sāksies pl. 11 ar karogu uzvilkšanu, gadskārtējo akcionāru sapulci un vakarā koncertu. Dziedās soliste L. Gleške V. Meļķa klavieŗu pavadījumā un Kalamazū DV vanadžu ansamblis diriģenta J. Zuikas vadībā. No 18. līdz 25. jūnijam Sporta pārvaldes rīkotā tenisa spēļu nedēļa. 24. jūnijā Jāņu sarīkojums ar brīvdabas izrādi — Ādolfa Alunāna jautru spēli dziesmās un dejām: Seši mazi bundzinieki. Lugu izrādīs DV teātris Kanadā režisora Ernesta Jurševska vadībā, piedaloties tuvu pie 50 personām. Tik plaša apmēra izrāde Gaŗezerā notiks pirmo reizi.

24. un 25. jūn. notiks arī A. Āruma un M. Grīna darbu izstāde; 8. jūlijā — vidienes apgabala latviešu pamatskolu audzēkņu priekšnesumi; 8. un 9. jūl. — Viestarta Aistara gleznu izstāde; 15. jūl. — Kalamazū vīru koŗa (diriģents R. Zuika) koncerts; 15. un 16. jūl. M. Geistauta skulptūru un B. Geistautes gleznu izstāde; 22. jūl. — solistes A. Mozgas koncerts; 29. jūl. E. Beitānes, V. Meļķa un E. Zušmaņa koncerts; 29. un 30. jūl. — Jāņa Annusa gleznu izstāde; 29. jūl. risināsies arī jauniešu vieglatlētikas sacensības; 5. aug. G. Plostnieces, T. Barbina un V. Celmiņa koncerts; 5. un 6. aug. O. Skušķa un A. Treiberga gleznu izstādes un jauniešu basketbola sacensības;; 12. aug. Andas Zirnītes koncerts; 12. un 13. aug. — J. Ozoliņa gleznu izstāde un jauniešu volejbola sacensības; 19. aug. vidusskolas audzēkņu koncerts; 20. aug. — vidusskolas mācību nobeigums un izlaiduma akts.

No 20. aug. — 27. aug. draudžu dienas, teātŗa dienas, rokdarbu kursi un 26. aug. pensionāru sabraukums. Kārtējie dievkalpojumi notiks brīvdabas baznīcā katru svētdienas rītu: 27. maijā māc. V. Vārsbergs, 25. jūnijā māc. P. Nesaule, 2. jūlijā māc. T. Gulbis, 9. jūl. māc. M. Ozoliņš, 16. jūl. māc. U. Cepure, 23. jūl. prāv. B. Baginskis, 30. jūl. māc. V. Fricsons, 6. aug. — māc. U. Ukstiņš, 13. aug. māc. L. Grendze un 20. aug. māc. V. Vārsbergs.

V. Bokis

Haralds Lūris

dzimis 1926. gada 18. maijā Rīgā,
aizsaukts Dieva mierā 1978. gada 16. aprīlī Vankuverā.

Viņu piemiņā paturēs

piederīgie Kanadā, ASV un Vācijā

Paulis Zacs

dzimis 1900. gada 18. janvārī,
miris 1978. gada 6. aprīlī Gvelfā, Ontario.

Sv. Jāņa ev.lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Katrā zinā nodrošiniet savu bērnu pret slimībam ar potēm.

Ontario valdība jums to palīdz.

Sākot skolu, vairāk nekā 25 proc. bērnu nav potēti. Tas nav tikai pārsteigums, bet bīstami — pēdējos mēnešos pieaugušas tādas slimības kā difterija, gaŗais klepus un masalas.

Ontario veselības ministrija paredz bērniem potes pret difteriju, polio, gaŗo klepu, tetanus, masalām, cūciņām un masaliņām.

Ontario veselības nodrošināšanas plāns (OHIP) maksā ārstam par potēšanu.

Potēšana var pasargāt dzīvību, tā ir ātra un viegla.

Tas atkarīgs no jums pašiem — gādāt, lai jūsu bērni būtu pret šīm slimībām nodrošināti. Aizvediet viņus pie ģimenes ārsta vai lieciet potēt vietējā veselības punktā. Ir dabūjama bezmaksas brošūra, kur noŗādīts, pret kādām slimībām jūsu bērns potējams un kādā vecumā.

Rakstiet jau šodien un pieprasiet bezmaksas brošūru „Potēšana ir jūsu atbildība", (Immunization is your Responsibility), adresējot:

Health Resource Centre
Communications Branch
Ontario Ministry of Health
Hepburn Block, Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1S2

Province of Ontario

Dennis Timbrell, Minister of Health
William Davis, Premier

(77. turpinājums)

Beidzot purvainais biezoknis palika rēnāks, arī ceļš nelikās vairs tik staigns. Pa priedīšu stumbru starpām paspīdēja arī lielāks ūdens. Krasta koki bija sametuši tajā tumšas ēnas, vietām sakrituši arī paši.

„Tas ir meža ezers, patiesībā topošs purvs, bet to mēs vairs nepiedzīvosim," Spogulis rezignēti teica.

Ceļam pāri bija aizlikta paprāva kārts, pieslēgta pie staba ar ķēdi. Spogulis to atbrīvoja un ievadīja mašīnu savā īpašumā, kā to tūliņ lepni pavēstīja. Likās, ka purvs te izbeidzas. Tālāk bija tukšs klajums ar asas zāles pūļiem. Tikko saskatāmas auto pēdas, kas bija atstātas no retajiem iepriekšējiem braucieniem, pa lēzenu nogāzi veda uz ezera pusi, kur stāvēja necila būda, Juŗa Spoguļa pirmā paša celtne jaunajā zemē — auto garāža, ja to tagad par tādu vēl varēja pagodināt.

„Te dievturi svinēja Jāņus," Spogulis atminējās jauko vasaru.

Vēl tagad bija redzama ugunskura vieta ar apdegušiem sprunguļiem un tukšām alus pudelēm visapkārt. Izdegušais aplis bija sācis jau apaugt ar zāli, gandrīz tādu kā rūsganu kaķa vilnu. Kalums šādu zāli bija redzējis tikai vecās ugunskuru vietās. Nekur citur tādas kaķa vilnas nebija. Liekas, ka Lielais audzētājs to vien tikai bija gaidījis, lai izlabotu vietas, kuŗas cilvēki tīšu prātu bija sagandējuši.

Iemītās takās un iebrauktās lauku ceļu vietās savairojās ceļtekas, ar savām sakņu bārdām spītīgi ieķērušās cietajā zemē, bet savas zaļās, skostām līdzīgās svecītes no stiegraino lapu čemura pacēlušas pret sauli. Kādēļ dažiem augiem bija jāmeklē viscietākās un nemīlīgākās vietas, kur atkal degs ugunskuri un velsies pāri ratu riteņi, tas būtu jānoskaidro agronomiem, botāniķiem un garīdzniekiem. Vai tāpat nav arī ar dažām tautām, kas izvēlējušās savai dzīvošanai plašajā pasaulē kaŗa ratu un svešu tautu zābaku bradātas zemes, kuŗās cieši turas ar visām saknēm, galvu ceļot pret sauli?

Tādās pārdomās iegrimis, Spogulis paspārdīja dažas alus pudeles ap ugunskura vietu:

„Ja uz kādas uzbrauc, tad riepas pušu kā ar naži!" viņš rūca un aicināja Kalumu garāžā. Tur Ceriņš, droši vien, sapņo maigus sapņus, nemaz nemanīdams, kas ārpusē darās.

Garāža bija vismaz kādus piecpadsmit gadus veca. Spogulis tanī bija novietojis savu veco preču piegādes mašīnu, ar kuŗu kādreiz pelnījies, pievezdams saviem tautiešiem no zemniekiem par lētu naudu iepirktos kartupeļus, augļus un vistu olas, kuŗu cenas pilsētā uzreiz pieauga trīskārtīgi. Vecā kaste, kā Spogulis tagad dēvēja savu agrāko maizes pelnītāju, daudz jūdžu tūkstošus jau bija noskrējusi pirms sava pēdējā saimnieka. Uz tās sēdekļa Juris Spogulis vēl bija gulējis daudzas naktis pēc nogurdinošām zaķu medībām.

Ceriņu garāžā nemanīja. Uz auto sēdekļa atradās tikai amerikāņu kaŗavīru zaļganā vatētā sega, kuŗu Spogulis pēc niknām cīņām bija izkaŗojis Vācijas bēgļu nometnē un kā lielu dārgumu vadājis sev līdz pa pasauli. Ceriņš no mīkstā komfortera bija izlīdis kā gliemezis no savas čaulas un pazudis.

„Brīnums gan, kur šis varēja iekrist?" Spogulis pacilāja dažas izspaidītās krāsu tūbiņas, pielikdams pirkstu arī paletei, uz kuŗas vēl bija gluži svaigi krāsu traipi. Pie sienas bija pieslieti arī pāris audekli un daži apgleznoti saplākšņi. Uz viena uzzīmēta arī viņa vecā garāža.

„Par šo ērmu nu gan nevajadzēja izšķiest krāsu!" Spogulis apgrieza apgleznoto saplākšņa pusi pret sienu. „Varēja uzzīmēt ko vērtīgāku."

„Ja vērtīgas ir vecās pirtiņas un rijas, kādēļ tava garāža būtu mazāk vērtīga?" Kalums iebilda, Ceriņu aizstāvēdams.

„Es domāju, ka pats garāžas īpašnieks ir daudz vērtīgāks," Spogulis demonstrātīvi izgāza krūti, gan nedomādams ar savu ārējo izskatu sevišķi lielīties. Kad paskatījās spogulī, mocīja pat zināma mazvērtības sajūta, ka laika zobs viņa dvēseles mājvietu bija nežēlīgi grauzis, tāpat kā veco garāžu.

„Ja tev būtu gaidāms bērns, Ceriņš tevi būtu tāpat uzgleznojis kā Žirbinska kundzi," Kalums smējās.

„Laikrakstos lasīju, ka bērni rodoties arī homoseksuāliem vīriešiem," Spogulis atjokoja.

Joki šoreiz tomēr nebija vietā. Jāuzmeklē Ceriņš! Varbūt ar viņu tiešām noticis kas nelabs. Spogulis ievilka krūtīs krietnu elpu un iebāza mutē divus pirkstus, bet no Ceriņam domātā skaļā svilpiena iznāca tikai tāds stiprāks šņāciens.

„Kad man mutē bija visi zobi, skanēja itin braši," Spogulis it kā taisnojās.

„Tev jau tik skaisti, balti zobi."

„Jā, mākslīgie! Kad iekožu Saldajā Marijā, tajā iekeŗas visa protēze."

„Tu daudz esi šādas Marijas kodījis?" Kalums neticīgi jautāja.

„Še tev arī viena Saldā Marija, iekod. Maniem zobiem tā par mīkstu," Spogulis sniedza Kalumam šokolādes pildījumu.

„Ja tev pašam svilpe neskan, kam tev auto taure?" Kalums atgādināja un pāris reizes spēcīgi pietaurēja.

Ceriņš izlīda no brikšņiem un slinki nāca uz garāžas pusi. Kad viņš pienāca tuvāk, Spogulis uzsauca:

„Šauteni un makšķeri atstājis garāžā, bet pats dauzies nezkur apkārt!"

Māksliniekam uz medniekiem un makšķerniekiem nebija labs prāts:

„Jūs jau neesat labāki par čekistiem. Tie piedzeras un šauj nevainīgus cilvēkus, bet jūs — dzīvniekus. Brīžiem aiz sajūsmas uzklapējat arī viens otram."

„Raugi, kas par lielu muti! Tu būtu badā nomiris, ja mēs laikā neatbrauktu. Pats slinks noķert pat asaku," Spogulis pārmeta.

„Kad tev iekabinātu āķi mugurā un vazātu saitē, lai kāds nezvērs aprij, kā tu justos?" Ceriņš šausminājās.

„Labāk uzcepsim kādas desiņas, ja tu zivis neesi sakēris," Spogulis iztina no iesaiņojuma mednieku desas. Auto bagāžniekā viņam bija arī lielā pudele mednieku ūdens.

Ceriņš žigli atnesa malku, kas bija turpat rūpīgi sakrauta pie garāžas sienas, bet Spogulis iekūra uguni. Vīri cepa desiņas, slavēja latviešu veikalā pirkto rupjmaizi un pa laikam iedzēra mednieku ūdeni.

(Turpinājums sekos)

Ilze Liepiņa

IDILLE

Mēnessmeitas upē velē
Ūpis eglē stundas skaita
Silā aizdip stirnas gaita
Rīta rasa sakrīt zālē.

Rēna gaisma izplaukst tālē
Saules dēli dienai pošas
Acis atver puķes košas
Mēnessipris lēnām bālē.

Edvarts Tūters

VARMĀKA KUR IEMIN TAKU

Esiet skaidrā prātā,
Esiet modrīgi!
(Pētera 1. vēstule 5, 8)

Smaida saulīte aiz loga
Maigi maigus debess smaidus,
Vēlēdamies atnest prieku
Tiem, kas pazīst tikai vaidus;
Tiem, kas savzemē un taigās
Svešu kungu klaušās staigā.

Smaida saulīte aiz loga —
Atkāpties liek niknam salam;
Bāri neredz to, ne vergi —
Posta tumsai nav tur gala.
Gaudo vilki — sirdis biedē,
Dzenis krustu iekaļ priedē.

Smaida saulīte aiz loga —
Dienas aust un atkal noriet.
Tikai verdzībai un postam
Sen vairs redzams nava noriets;
Varmāka kur iemin taku, —
Postam nāve soļo blaku.

Biruta Senkēviča

AUGSTUMOS

Augstē aug roze uz Alpiem, —
Augstē Edelveiss ar;
Augstē peld mākoņi traucot —
Modrīgie vēji tos skaŗ . . .

Augstē slej diženie kalni
Klints cieto pieri tie raug,
Mākoņu mainīgo gaitu,
Kā tie skrējienā aug . . .

Augstē trauc varenais ērglis,
Augstāk un augstāk aizvien,
Pāri pār kraujām un kalniem—
Zilajā ēterī vien — — —

Augstē, kur godība
liesmo un lās,
Paceļas skaidrotais gars,
Paceļas mūžības augstēs,
Kur ērglis pat nešķērso tās.—

Kārlis Dzelzītis

GAUJA UN LAKSTĪGALA

Ir gaišā jūnijnakts tik salda!
Uz zemi staru lietus līst
No debesīm, kur mēness valda
Un dzidroszvaigžņu dārzos klīst.

Viss sapņo. Ziedu smarža rīst.
Snauž koki it kā teiku salā.
Tik Gauja miera nepazīst,
Tā straujā un dziesmu
dzied bez gala . . .

Un neiemieg ar' lakstīgala,
Tā kokā, kas gandrīz vai lūzt,
Pār dzelmi pārliecies, kur ala,
Līdz' Gaujai skaņu viļņos plūst.

Tā sacensties tās nepiekūst,
Un viena otras dziesmās ausās,
Lai saskaņā tās kopā kūst.

Un dziesmu duetā šai klausās
Ir zeme, debess, mēnesis
Un cilvēks, visu aizmirsis . . .

Grand Rapidu literārās kopas sanāksmes

PALĪDZI, RĀDI, SAKI, KO TU GRIBI!

Šie ir vārdi, izmisīgs lūgums, kuŗus romānā „Es tavs maigais jērs, galvenā persona raida Dievam. Šķiet, ka šī taujāšana vijas cauri visam romānam, meklējot mīlestību, kas glābj no nāves. Romāna autore ir Benita Veisberga. Viņa to raksta it kā savam bijušam mīļajam (Es rakstīšu Tev), bet to varētu attiecināt arī uz lasītāju. Grand Rapidu literārā kopa bija izvēlējusies šī darba apceri gleznotāja A. Lapsiņa vadībā. Autores īpatnējā talanta illustrēšanai referents bija izvēlējies citātus no romāna, kas rādīja Veisbergas spējas ar nedaudz vārdiem uzburt lasītāju iztēlē dabas gleznas, noskaņu impresijas, tipu raksturojumus, sāpīgus dvēseles pārdzīvojumus, laimes brīžus. Romāns uzbūvēts no impresijām, rakstītām tādā secībā, lai lasītājs ietu līdz romāna varones meklējumiem pēc Dieva, mīlestības, pēc mājām: „Varbūt mājas ir tikai bērnībā. Un otrā cilvēkā dažreiz." Viņa meklē šo otru cilvēku, šķiet, ka ir atradusi, bet . . . tie ir maldi, un viņa sevi māca: „Maldi nav maldi. Maldi ir meklēšana, dzīšanās, ir viss, kas ir.

Pārrunās noskaidrojās, ka lasītāji bija pamatoti uztvēruši romānā aprakstītos tauriņus, revolveri, rietošo sauli, saules plankumus, pelnu plēni, kaķi. Šie simboli lasītājam liek sapast, ko stāsta varone meklē. Vērojot tauriņu, kas tik nebēdīgi lido pretim sveces liesmai un sadeg, viņa it kā sev māca par mirkļa skaistumu — ja tas ir piedzīvots, tad ir bijis vērts dzīvot . . . Un tomēr viņa nebeidz ilgoties pēc kaut kā vairāk nekā tikai skaista mirkļa. Viņa ilgojas pēc gaismas: „Daži nebaidās pieskarties tumsai, un pieskardamies pārnes savu gaismu. Tas ir labākais, ko esmu dzīvē redzējusi." Viņa jūt, ka nav no šiem cilvēkiem — viņa nespēja pieskarties slimajam, netīrajam kaķim, tomēr krīt ceļos un pateicas debesīm, ka saimniece to paglāba. Līdz ar to arī pelēkais rīts kļuva gaišs. Viņa izjūt arī sāpīgas ilgas pēc dzimtenes: „Kādēļ es nedrīkstu uzsūkt Zemgales spēku caur savām pēdām — kādēļ tāda netaisnība?"... Viņa mēģina saprast un piedot, kad ir izmantota: „...Labi, ka es biju pakāpiens. Tā ir dzīve, likums, Dievs. Mēs pakāpjamies viens uz otra, tiekdamies pretī gaismai"... bet citreiz arī šāp šī likumība— Dievs ir mīlestība. Un tas — „paņem žurku un pabaro ar to viņas māsu" — tas arī Viņš ir, Viņš to ir radījis. — „Palīdzi, rādi, saki, ko tu gribi, vienalga, kas tu esi! Atstāj man spēku, lai varu atdot visu."

Šķita, ka apcere ieinteresēja grāmatu izlasīt arī tos, kas vēl to nebija darījuši. Nākošajā literārās kopas sanāksmē apcerēsim Eduarda Freimaņa romānu — Divas pasaules.

Julieta Rumberga

Klusā mājā izdodamas
istabas
ar virtuves lietošanu
vecākam pārim vai
vieniniekam - vieniniecei.
Zvanīt 466-1386

Draudzes literārā pēcpusdiena

Archibīskapa un dzejnieka Arnolda Lūša literāro pēcpusdienu 9. aprīlī Toronto bija sarīkojusi Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja. Dievkalpojumā, stundu pirms tās, draudze dziedāja garīgas dziesmas ar Arnolda Lūša tekstiem. Šīs dziesmas it kā nonāca līdz ļaužu pilnajai baznīcas zālei un piešķīra sarīkojumam jaunu svinīgumu. Gaišu, pavasarīgu noskaņu vēl piedeva milzīgais saulainu ziedu krūms — lielā vāzē.

Literāro pēcpusdienu atklāja māc. Ivars Gaide, īsi pakavējoties pie dzejnieka Lūša darbiem. Pianiste Ruta Āze atskaņoja uz klavierēm Šopēna mūziku, kas mazliet pagaisa skatuves šaurībā. Sekoja Arnolda Lūša dzejas un prozas lasījumi Hedvigas un Edvarda Pētersonu skandējumā. Šeit būtu piebilstams, ka šādās pēcpusdienās vajadzētu izvairīties no garākas prozas lasījumiem. Tie nogurdina klausītājus un grūti izsekot stāstu pavedienam. Toties atspirdzināja abu lasītāju piedalīšanās vienas dzejas skandējumā.

Lūša dzejā pavīd Latvijas lauku puķes dažādos dzejnieka skatījumos. Liriskā vienkāršība, tā sakot, „iekrita" klausītāju sirdīs (nebija jādomā — „nez' ko autors tur ir, ko nav domājis!"). Komponista Jāņa Baruša īsā, vienkāršā dzejiņa (I. Gaides izpildījumā) labi saderējās ar Lūša dzeju. Vēl dziedāja Alberts Vītols.

Iegūto dzejas noskaņu gan traucēja, izjauca pēcpusdienas nobeigumā nodziedātā „ziņģei" līdzīgā dziesmiņa. Tā likās nākusi „no citas pasaules".

Vērojot pilno zāli ar vērīgiem dzejas klausītājiem, likās, ka šādas draudžu literārās pēcpusdienas derētu sarīkot biežāk.

Irma Grebzde

RELIĢISKĀ DZĪVE

Vasara nāk

Latvijā savā laikā viena diena aprīlī ik gadus izcēlās citu starpā ar to, ka tajā uz laukiem daudzi strādnieki mainīja saimniekus un dzīves vietas; tā bija Juŗa diena, Jurģi. Kā daudzas senas — un pat vēl nesenas — izdarības aizmirsušās un izzudušas no dzīves un darba ritma, tā arī Jurģi.

Bet Jurģi nenozīmēja tikai darba vietas maiņu. Tie iezvanīja pavasaŗa un vasaras darba cēliena tuvumu; tie atgādināja: sākas jauns dzīves posms. Un katrs tajā iegāja ar jaunām cerībām, ar domu, ka jaunajā darba vietā būs labāk. Kaut arī ikviens zināja, ka pavasaris un vasara nāks ar smagu darbu un no zemes strādnieka prasīs visus tā fiziskos spēkus, vasaras tuvums tos it kā atmodināja. Pavasaris, vasara — viss aicināja jaunai dzīvībai un rosmei.

Moderno lielpilsētu cilvēks pavasari un vasaru gaida, zinot, ka tad uz dažām nedēļām varēs aiziet atvaļinājumā, jūtoties pilnīgi brīvs no maizes darba pienākumiem. Atvaļinājuma pamatdoma — šajā laikā cilvēks atgūst ziemā patērētos fiziskos un garīgos spēkus.

Bet — tie nav atgūstami bezdarbībā. Attiecē uz fiziskajiem spēkiem katrs to zina un tāpēc atvaļinājuma dienās jo intensīvāk sporto, strādā savā aizmājas dārziņā vai citādi fiziski nodarbojas. "Garīgās baterijas uzpildīšanai" cilvēks — diemžēl — dara daudz mazāk.

Vasara nāk! Domāsim jau tagad par to, ka Dievs viņu mums nedāvina, lai to aizvadītu garīgā bezdarbībā un ieslīgtu trulumā, bet lai līdz ar fiziskajiem, atjaunotu arī savus garīgos spēkus.

No 21. līdz 27.augustam risināsies Draudžu Dienas Gaŗezerā. Vai nebūtu pareizi jau tagad iekārtot savu atvaļinājumu tā, lai šajās dienās varētu būt tur, kur intensīvā garīgā darbā un lūgšanās, kopā ar simtiem citu ticības biedru, būs iespējams atjaunot un stiprināt savu gara dzīvi?

Vasara nāk! Padomāsim, kā to vislabāk izlietāt, lai atjaunotos garīgi un fiziski!

A.V.

Mums palīdzēsit

Arī jūs mums palīdzēsit ar savām aizlūgšanām.

2. Korintiešiem 1,11

Tēvs, piedodi, ka bieži esam lūguši tikai par sevi vien. Piedodi mūsu šaursirdību un māci mūs aizlūgt arī par citiem, jo Tavs vārds saka, ka ar savām aizlūgšanām mēs varam būt palīdzīgi citu cilvēku dzīvē.

Paklausi mūsu aizlūgšanas!

Mēs aizlūdzam par tiem, par kuŗiem varbūt neviens nelūdz, lai tie mūsu aizlūgšanu dēļ spētu izjust Tavu tuvumu un dzīvot ar Tevi.

Mēs aizlūdzam par tiem, kam nav draugu, lai tie atrastu sadraudzību ar Tevi un tādēļ spētu draudzību dāvāt un draudzību saņemt.

Mēs aizlūdzam par tiem, kam nav ticības, lai tie to iegūtu Tavā vārdā.

Mēs aizlūdzam Tevi par tiem, kam nav cerības, lai tie kļūtu stiprināti ar Tavu Garu.

Mēs aizlūdzam Tevi par tiem, kam nav mīlestības, lai tie to iemantotu no Kristus un no mums, kas nesam Viņa vārdu.

Mēs aizlūdzam Tevi par tiem, kam ir viss, lai tie saprastu, ka viņi var iemantot vēl daudz vairāk, dalīdamies savā materiālā vai garīgā bagātībā ar tiem, kam to nav.

Paklausi mūsu aizlūgšanas un ļauj arī mums piedzīvot citu cilvēku aizlūgšanu svētību.

Žanis Kristbergs, 1913

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3337, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 13 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kancelejа atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

30. aprīlī pl. 11 Sv. Jāņa draudzes garīgās mūzikas dievkalpojums. Piedalās: Hamiltonas latv. Kristus draudzes koris diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

23. aprīlī pl. 11 dievkalpojums. Dievgalds.

30. aprīlī pl. 15 dievkalpojums. Jaunāko jauniešu grupa pl. 14.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

23. aprīlī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma: apm. pl. 14 draudzes pēcpusdiena baznīcas augšējā zālē ar kafijas galdu un jauniešu koŗa Gaismas rīts piedalīšanos diriģentes V. Maksiņas vadībā.

30. aprīlī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto kateju vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

23. aprīlī pl. 16 draudzes dievkalpojums, pl. 17 draudzes vakars ar groziņiem, dāmu kom. izkārtojumā. Piedalīsies koris.

30. aprīlī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums, pl. 12 pensionāru apvienības sarīkojums.

7. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums.

14. maijā (Vasarsvētki un Ģimenes diena) pl. 10 dievkalpojums angļu valodā . Pl. 11 svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, koris. Pl. 12 — svētdienas skolas nobeiguma uzvedums.

MONTREALA

Prāv. A. Veitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

23. aprīlī pl. 13.30 dievkalpojums.

30. aprīlī Debesbraukšanas dienas dievkalpojums pl. 13.30.

7. maijā pl. 11 draudzes namā Ģimenes dienas svētbrīdis ar sekojošu sadraudzības stundu.

14. maijā pl. 13.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

21. maijā pl. 13 iesvētību dievkalpojums Rosedale United Church; dievgalds, dziesmu lapiņas.

Ev. lut. Latviešu draudzes Montrealā Vasarsvētku dievkalpojums 14. maijāpl. 11 Tērvetes nometnes saiešanu telpās. Māc. Arturs Dūmiņš, dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lauge, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pāteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRITIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 23, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 339-3125

DĀMU ZIEMAS UN PAVASARA MĒTEĻI

IETAUPIET

25% - 50%

UN VAIRĀK

Visi mēteļi nocenoti izpārdošanai — Liels ietaupījums

Mēs arī gatavojam mēteļus visos lielumos pēc pasūtinājuma

PASTEIDZIETIES

LAI IZMEKLĒTU LABĀKO

BRISTON FASHIONS

312 ADELAIDE ST. W. (2 ielas uz austrumiem no Spadina ielas) 1. STĀVĀ. Tālr. 364-0944 366-4557

Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9 rītā līdz 6 vak.

RM

ROSAR-MORRISON

NSM

FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Direktor

467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1

Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — **rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet**, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. **Ināra un Arvīds Tīrumi**

Plašā izvēlē

latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem **pasūtinājumus** brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY 1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8183

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950
5385 Yonge St., Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont.

Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. **Elza** Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

Paziņojums

DV Centrālās valdes apgādā iznāk grāmatas „LATVIEŠU KARAVĪRS OTRA PASAULES KARA LAIKĀ" VI daļa.

Grāmata apskata latviešu karavīru cīņas Vācijas telpā un Otra pasaules kara beigu cēlienu.

Grāmata illustrēta ar daudziem cīņu un notikumu skatiem, schēmām, minēti ap 600 personu vārdi. Apm. 350 lp. bieza.

Redaktori: Vilis Hāzners un Alfrēds-Jānis Bērziņš.

Cena: DM 38, vai pēc kursa citu zemju valūtās. Grāmata iznāks līdz 1978. gada 1. jūnijam. Grāmatnīcas, grāmatu galdi, DV nodaļas/apvienības un kopas, pasūtinot vismaz 3 eks., saņem 20% atlaidi.

(Grāmatu pasūtinot un reizē iemaksājot naudu līdz 1978. gada 20. maijam, ārpus Eiropas līdz 1. jūnijam, katrs to var saņemt ar 20% atlaidi resp. par DM 30,40.

Lūdzam naudu iemaksāt savas zemes DV valdē vai sūtīt uz Vāciju pa pastu, jo par bankas čekiem vācu bankas iekasē DM 5, — 6 par katru čeku, neatkarīgi no lieluma.

Pasūtinājumi nododami un nauda piesūtāma DV ģenerālsekretāram A. Bērziņam, Dreizehnerstr. 5, 4400 Münster/Westf.,

DV Centrālās valdes apgāds

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

Minsteres latviešu ģimnazijai jau 32 gadi

Savu 32 gadu dibināšanas dienu Minsteres Latviešu ģimnazija šoreiz atzīmēja ar direktora uzrunu kārtējā rīta lūgšanā, bet gaŗajā starpbrīdī ar kūkām un cepumiem. Direktors mudināja skolēnu saimi ģimnaziju pareizi novērtēt un cienīt. Tā nav nekāda pati par sevi saprotama lieta, ka latviešu tautas daļai vairāk nekā 30 gadus pēc došanās trimdā darbojas tāda skola kā MLĢ: par tās eksistenci mums jājūtas pateicīgiem. Kaut gan mēs visi ceram, ka MLĢ varēs strādāt vēl gadu desmitus, mums jāapzinās, ka skolas nākotne nav vis garantēta un ka noteicošais faktors būs skolēnu skaits. Jāsaprot arī īpatie apstākļi, kādos strādājam, un problēmas, kādas rada allaž mainīgais skolēnu un skolotāju sastāvs, tāpēc ir gan labi būt kritiskiem, bet ne pārāk kritiskiem, kad domājam arī par savām vainām: ir gluži citādi, ja skola var darboties pati savā zemē un slavas tautas vidū.

—xy—

★ ASV gaisa spēku Robina bazē, Džordžijā, vienmēr izlidošanas gatavībā esošajai B.-25 lidmašīnai, kas apbruņota ar ņukleāru raķeti un kuŗu dienu un nakti apsarga, kāds bija sagriezis elektriskos vadus, sapostījis hidraulisko ierīci un kaujas raķeti pat dauzījis ar āmuru. Stratēģisko gaisa spēku komandas stābs Omahā izdarījis nopietnu izmeklēšanu, kuŗā noskaidrojies, ka nepiedzīvoto vandalismu izdarījusi 20 gadus vecā Katrīne Kaina, kuŗas tēvs ir 28. bumbvedēju eskadriļas operāciju direktors. Vai ar sukām vien šoreiz pietiks, tas paliks "kaŗa noslēpums".

TAUTIEŠI KANADĀ

Ir pagājušas dienas un gadi. Tik akā vēl zvaigznīte mirdz. Ak klusais eņģel, vai zini: Tā aka ir mana sirds.

Esmu ļoti, ļoti vientuļa. Mīļu sabiedrību, mūziku, dejot. Par visu vairāk vēlētos turēt kādu patiesu, uzticamu un stipru roku visu mūžu.

Tautieši, atsaucaties, kamēr man krūtīs vēl ticība gaišākām dienām. Vēlamais vecums no 50 — 62 gadiem. Flirts nav manā dabā. Ja iespējams, vēlētos foto un patiesas sirds domas.

Rakstiet šai avīzei ar norādi

Laila

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē.

Toronto var kļūt par lielāko latviskās izglītības centru

VAI LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLAS ĢIMNAZIJAI BŪS IZREDZES PASTĀVĒT?

Tas nebija nekāds aprīļa joks, kad Amerikas latviešu ģimnazijas pānošanas komisijas paplašinātā sanāksmē, tieši 1. aprīlī, Grand Rapidos izpaudās doma, ka plānotai pilna laika latviešu ģimnazijai, kas līdz šim bija paredzēta Kalamazū, vajadzētu atrasties Toronto.

Tādu iespēju izteicis arī sanāksmes vadītājs Dr. Valdis Muižnieks.

Sanāksmē bija ieradies arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes pirmais vicepriekšsēdis un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, nākot ar rezolūciju: "Sanāksme aicina līdzšinējo plānošanas komisiju turpināt darbu, pārorganizēties ar paplašinātu locekļu skaitu, ja tas vajadzīgs, pārbaudīt jaunradušos stāvokli un iespējas."

J. Mežaks izteicās: "Mani interesē, kāda būs Toronto sabiedrības reakcija, jo ierosinājums nācis no ārpuses. Katrā ziņā esmu apmierināts, ka manu rezolūciju pieņēma."

Amerikas latviešu apvienības izglītības biroja vadītāja Asja Lejiņa savukārt izteicās: "Šī sanāksme nāca ar jaunu ierosinājumu, mēģināt radīt mūsu ģimnaziju Toronto, kas ir liela latviešu kolonija. Tas varētu būt labs atrisinājums."

Arī mācītājs V. Vārsbergs pirms J. Mežaka rezolūcijas pieņemšanas ierosināja pilnvarot LNAK pētīt pilna laika ģimnazijas iespējas Kanadā, bet tikai tādā gadījumā, ja Minsteres ģimnazijai draudētu likvidācija.

J. Mežaks izteicās, ka trīs Kanadas latviešu centros — Toronto, Montreālā un Otavā — uz katriem 30 latviešiem caurmērā ir tikai viens aktīvs sabiedrisks darbinieks. Līdzšinējās sezonas vidusskolas dod tikai niecīgu absolventu skaitu. Niecīgs arī to absolventu skaits, ko ASV un Kanadai dod Minsteres ģimnazija. Ja stāvokli neglābsim jau tagad, tad ap gadsimta maiņu mums vairs nebūs darbinieku sabiedriskajiem amatiem ar ģimnazijas izglītību, secināja LNAK izglītības nozares vadītājs.

Toronto jau 28 gadus darbojas Latviešu biedrības sestdienas skola, bet šī gada sākumā darbību sāka vēl otra latviešu pamatskola — Valodiņa. Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijai ir jau 25. mācību gads. Ja te vēl nodibinātos pilna laika ģimnazija, tad šī pilsēta var kļūt par lielāko latviešu izglītības centru ar četrām latviešu skolām! Cits jautājums, vai Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazija tad vairs būs vajadzīga?

A. Z.

Eiropā daudz bezdarbnieku

Visā Rietumeiropā 5. aprīlī notika demonstrācijas, sapulces un streiki, lai protestētu pret bezdarba paplašināšanos. Eiropas arodsavienības konfederācijas izsludinātajā "Protesta akcijas dienā" iesaistījās 31 arodsavienība. Protesta dienā Kopenhagenā, Dānijā, notika Eiropas koptirgus konference, kurā arī pārrunāja, kā atrisināt pieaugošo bezdarbu, kas īpaši kritisks sieviešu, jauniešu un ieceļotāju nodarbinātībā. Par to, protams, gavilē maskavieši. Viņu ziņu birojs TASS jau plaši izbazūnēja, ka 5. aprīlī protestēs 7 milj. bezdarbnieku, kas „nokļuvuši nožēlojamā stāvoklī, bez iztikas iespējām un esot izmisuši." Eiropas koptirgus organizācijas statistika tiešām norāda, ka februārī bezdarbs Rietumeiropā pieaudzis uz 5,9 proc. ar 6,28 milj. bezdarbniekiem. Tanī pašā laikā pagājušā gadā bezdarbnieku skaits bijis 5,74 milj. bet 1976.g. — 5,24 milj. ASV bezdarbnieku skaits februārī jau noslīdējis uz 6,1 proc. pret 7,6 proc. gadu iepriekš. Vislielākais bezdarbnieku skaits ir Italijā, tad Dānijā, Beļģijē un Rietumvācijā. (vgs)

APVIENOTO NĀCIJU DIPLOMĀTS NEVĒLAS ATGRIEZTIES PADOMJU SAVIENĪBĀ

Augsts Pad. savienības ierēdnis Arkādijs Ševčenko atstājis savu posteni Apvienoto nāciju sekretariātā un paziņojis, ka nevēlas atgriezties Pad. savienībā. Viņa sieva ar meitu, padsmitnieces gados, 9. aprīlī izlidojusi no Ņujorkas uz Maskavu, kur sūdzējusies, ka amerikāņi aizturējuši viņas vīru.

Ševčenko ir ukrainis, kas jau 1973. gadā ieņēmis savu posteni Apv. nācijās. Pirms tam strādājis Pad. savienības ārlietu ministrijas diplomātiskajā dienestā. Ja Pad. savienība Ševčenko posteni Apv. nācijās aizstās ar kādu citu diplomātu, tad viņš savu diplomātisko statusu zaudēs. Viņš Apv. nācijās saņēmis vairāk nekā 70.000 dol. gadā, 47 g. vecajam Ševčenko bijusi senioritāte starp 190 padomju pārstāvjiem, kas strādā Apv. nāciju sekretariāta. Viņa piecu gadu amata termiņš izbeigsies tikai 1980. gadā.

Maskavā kāda krievu pārbēdzēja māte mēģinājusi izdarīt pašnāvību, kad viņai noraidīta izceļošanas vīza pie dēla Zviedrijā. 68.g. vecā Antoņina Agāpova ievietota slimnīcā. Viņas 39 g.v. vedekla Ludmilla un mazmeita jau trīs reizes mēģinājušas nokļūt pie Valentīna Agāpova, padomju tirdzniecības kuģa jūrnieka, kas 1974. gadā pārbēga Zviedrijā.

★ ASV valdības iestādēm visai drīz būs jāizšķiras, vai ASV ražot plašākos apmēros potes pret gripu, kas plosās Pad. savienībā un jau pārsviedusies arī uz Somiju, Taivanu un Hongkongu. Sērgu kontroles CDC centrā Atlantā, Džordžijā, visi ir vienis prātis, ka krievu gripa piemeklēs arī Ameriku, tikai esot jautājums, kad — šopavasar vai tikai nākošā ziemā. CDC jau komandējusi divus gripas ekspertus uz Padomiju, lai tur iegūtu ziņas par šo sērgu.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5. Tālr. 531-3098

CU Assurance
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Realtor
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

GARDENIA FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

Blackhawk indiāņu ārstniecības augu līdzekļi, lietoti no krasta līdz krastam.
Firma dib. 1920. g. Pieprasiet brīvu 1978. g. cenrādi. Blackhawk Indian Remedy Co., Dept. LA, Beattie Road 2, Cowansville, Que, J2K 3G7

Latviska dāvana SVĒTKOS un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9
Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....
(Adrese)

LATVIJA AMERIKĀ
LAIKRAKSTAM
125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9
Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

Daudz jaunumu dziesmu svētkos Bostonā

MŪSU ŅUJORKAS REDAKTORA INTERVIJA AR SVĒTKU RĪCĪBAS PRIEKŠSĒDI J. BĪBELNIEKU

Sestie vispārējie latviešu dziesmu svētki Bostonā no 30. jūnija līdz 4. jūlijam pulcinās dalībniekus ne vien no dažādiem novadiem ASV, bet arī no kaimiņzemes Kanadas un pārjūras zemēm. Svētku rīcības komiteja regulāri sanāk apspriedēs, lai pārrunātu un izvērtētu svētku norisi, dažādos pieteikumus un noklausītos nozaru ziņojumus.

Apvienotais dievkalpojums paredzēts svētdien, 2. jūlijā, pl. 18 lielajā Bostonas Trinity baznīcā, kur vietas 2200 personām.

No luterāņiem piedalīsies arhibīskaps A. Lūsis, no katoļiem prāvests Vārna, no baptistiem A. Spīgulis. Dievkalpojumu kuplinās apvienotie Toronto koŗi, pie ērģelēm Dr. Karina Gütberga.

Daudz dažādo svētku uzvedumu dalībnieki nāk no Kanadas un tālākām zemēm. Liels notikums svētkos būs simfoniskais koncerts, kur pirmo reizi atskaņos Jāņa Kalniņa Ceturto simfoniju, ko diriģēs autors. Pārējos šī koncerta darbus diriģēs A. Štrombergs un E. Brusubārdis jr.

Garīgajā koncertā dzirdēsim arī divu citu zemju latviešu komponistu darbus: L. Apkalna orātoriju Liesma un H. Berino kantāti Dvēseļu kalnā. Koncertā paredzēts 40 vīru stīgu orkestris.

Viens no diriģentiem ir A. Purvs no Toronto. Tautas deju lieluzvedumā redzēsim Kanadas pārstāvja Z. Miezīša jaundeju.

Rakstnieku rītā no Kanadas latviešu literātiem piedalīsies Guna Ikona un Ingrida Vīksna, bet ar mūzikāliem priekšnesumiem arpiniece M. Upeniece.

Svētku laikā notiks arī dažādas izstādes. No Toronto būs izstādīti DV karavīru mūzeja priekšmeti, bet filatelistu un numizmatu izstādi vadīs J. Ronis no Bramptonas, Ontario.

Arī dziesmu svētku vadoņa vāku grezno Kanadas latviešu mākslinieces darbs. Kā zināms, no 28 iesūtītiem metiem svētku rīcības komiteja par labāko atzinusi Itas Ozolas darbu.

No Kanadas pieteikušies daudz dziedātāju un dejotāju. A. Štrombergs aranžējis mūziku deju uzvedumam, diriģējot 27 vīru orķestri.

Svētku dalībnieku vidū būs arī pārjūras latvieši. No Zviedrijas pieteikušies dejotāji un dziedātāji, brauks arī Mingteres Circenītis no Vācijas. No Anglijas pieteikti dejotāji, bet no Austrālijas divi pāŗi dejotāju un pāris dziedātāju. Starp pirmajiem ieejas karšu pircējiem neparasti liels skaits bijis Eiropas latviešu. Arī vēsturnieka E. Andersona vadītā Tobago ekskursija pabeigsies Bostonā dziesmu svētku laikā.

Īpašs sarīkojums veltīts Latvijas 60. gadu dibināšanas atcerei, kuŗā runās dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas, skandējot arī savus darbus ērģeļu pavadījumā. Svētku laikā notiks dažādas sēdes, sanāksmes un tikšanās no visām zemēm.

Par jautrību kopējā balles zālē gādās Runči no Hamiltonas, sniedzot arī priekšnesumus. Svētku atklāšanas gājienu rīkos orķestŗa pavadījumā.

Brigaderes pasaku lugu Sprīdīti par dziesmu spēli, pārveidojis A. Jansons. Izrādē piedalīsies 16 vīru orķestris un Ņujorkas latviešu koris. Lugā ir ap 30 dziesmu. Arī teātŗa izrādē Skroderdienas Silmačos būs daudz mūzikālu iestarpinājumu.

Vk

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

TORONTO — HAMILTONĀ — LONDONĀ

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no pirmdienas — ceturtdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā, piektd. no pl. 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz pl. 1.00 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939
Birojs atvērts otrd. un ceturtd. no pl. 6.30 vak. — 9.00 vak.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
162 Huron Street, London, Ont. N6A 2J4. Tel. 439-2559
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesi, bet tikai, ja kontā atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.5%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).
Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Laikmeta atspulgi

OTRA LATVIEŠU GLEZNOTĀJU IZLASES DARBU IZSTĀDE KALAMAZŪ

Kalamazū latviešu skola pirms dažiem gadiem sarīkoja pirmo latviešu gleznotāju izlases darbu izstādi, kas radīja sekotājus Ņujorkā, Mineapolē un citur. Pirmajā izstādē skatījām Augusta Annusa, Jāņa Annusa, Jaņa Gaila, Edvarda Kalniņa, Kārļa Miesnieka, Niklāva Strunkes, Noras Drapčes un citu darbus.

Nupat notikušā otrā izlases darbu izstāde ļāva dziļāk ieskatīties mūsu tēlotājas mākslas attīstībā pagājušā gadsimta beigās. Izstādītie 47 darbi nāca no Silvijas Sinātes - Kalniņas un Jāņa Sināta kollekcijas. Izstādi ar uzrunu ievadīja skolas pārzinis Dr. G. Kaugars, bet atklāja mākslinieks Arnolds Sildegs, iepazīstinot ar katra autora vietu mūsu tēlotājas mākslas attīstībā, kā arī ar katru mākslas darbu atsevišķi.

Redzējām P. Kalves (1882 - 1913) četrus un V. Zeltiņa (1879 - 1909) divus darbus. Van Goga stilā gleznotā birztala liecina par mūsu gleznieciības saskari ar rietumpasaules mākslas notikumiem. Sirdi iesildīja pieci Jāņa Jaunsudrabiņa audekli (1877 — 1962), Jānis Rozentāls (1866 - 1917) bija pārstāvēts ar vienu gleznu, kas visumā pauda mākslinieka pieeju portretu gleznošanas problēmām. Viens vienīgs J. Jēgera (1900 - 1954) darbs savā raksturīgajā žanrā un apdarē spilgti raksturoja aizmūžos aizgājušā autora māksliniecisko seju.

Astoņas otas rakstā darinātās vēstules bija neredzēts notikums Niklava Strunkes (1894 - 1966) mākslas cienītājiem. Katras vēstules grafiskais ievads jau pats par sevi bija mākslas notikums. Izstādes iespaidīgākā daļa palika V. Tones (1892 - 1958) seši audekli, kuŗu lielākā tiesa darināta četrdesmitajos gados. Vēl bija redzams A. Štrāla gleznojums, laba tiesa Fr. Milta (1906) darbu, kas arī darināti četrdesmitajos gados un atšķirīgi no meistara tagadējā gleznošanas veida.

J. Kalmīte (1907) četros audeklos pauda dzīvi ap rijām. J. Soikana (1920) gleznojumi — dekorātīvs mets lugai Izpalīgi, bēgļu un kaŗa temati u.c. M. Kovaļevskas glezna nepārspēja pirmajā izlases izstādē redzēto, tāpat V. Lindes (1895 - 1970) mazformāta jauktas tehnikas darbi.

"Latviešu nams, kas piedzīvojis daudz izstāžu, pēdējo var droši ieskaitīt savu labāko izstāžu skaitā, par ko jāpateicas rīkotājiem un kollekcijas īpašniekiem. Zaudējumu kontā būtu ieskaitāmi tie daudzie kultūrdarbinieki, kas nepaguva šo vērtīgo klāstu redzot. Latviskās kultūras vērtēšana un tālāka veidošana nepastāv platoniskās runās, bet lietu redzēšanā un pazīšanā" uzsvēra mākslinieks Arnolds Sildegs.

V. Bokis

Ontario

PASTĀVĪGA VISPĀRĒJA VALDĪBAS KOMITEJA

Pastāvīga vispārēja valdības komiteja apsvērs 13. sesijas dokumentu par īrnieku turpmākiem aizsardzības veidiem katru trešdienu, astoņu nedēļu laikā, sākot ar 1978. g. 12. aprīli. Pirmajās sešās sanāksmēs iztirzās par jaunu īres likumu un pēdējās divās saimnieka un īrnieka likumu.

Ieinteresētās personas vai sabiedrības, kas vēlas iesniegt tuvākus paskaidrojumus vai ierasties komitejas sasauktajā sanāksmē, aicinātas sazināties ar komitejas ierēdni. Istaba 110, Legislative Building, Queen's Park, Toronto M7A 1A2. Tel. 965-1406. Rakstveida paskaidrojumiem jābūt iespējami īsiem, sastādītiem paragrafa veidā un iesniegtiem iespējami drīzā laikā.

Bruce McCaffrey, M.P.P. Chairman — (Mrs.) Frances I. Nokes, Clerk

Latvietis,
galdniecības meistars,
pieņem visādus māju, vasarnīcu, pagrabu, vannas istabu u.c.
PĀRBŪVES DARBUS.
Zvanīt pēc pl. 18.00,
626-3661, Toronto.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

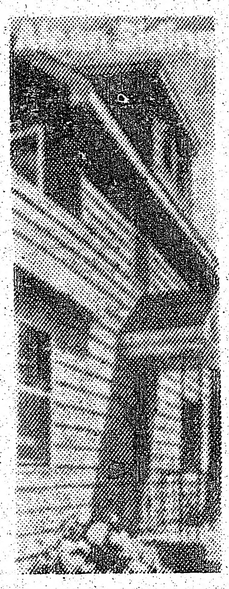

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416)863-1166

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

VALUTA
DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēs
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

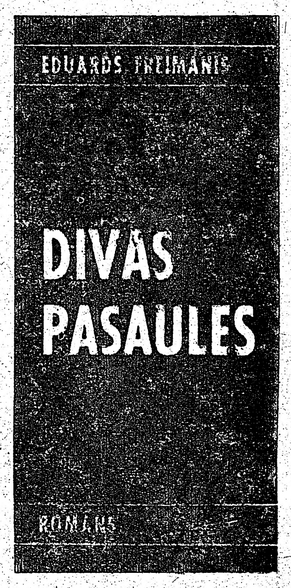

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Grāmatnieciba okupētajā Latvijā

(SAĪSINĀTS REFERĀTS KULTŪRAS DIENĀS ŅUJORKĀ)

Okupētajā Latvijā pēdējos gados grāmatas krievu valodā izdotas vairāk nekā latviešu. Turienes statistiskie dati ir ne tikai nepilnīgi, bet arī pretrunīgi, tendenciozi, līdz ar to — apšaubāmi. Valsts grāmatu palātā Rīgā strādā 60 darbinieku, kas reģistrē grāmatas, periodikā iespiestos rakstus, sagatavo manuskriptus un gatavo statistiskos pārskatus visus 33 okupācijas gadus. Viņu darba rezultāts redzams ikmēneša „Latvijas PSR preses hronika" bibliografiskā izdevumā, kura apmēri ir pāri par 300 lp. mēnesī.

Latvijā darbojas 3 lielie apgādi: Zinātne — zinātniskām grāmatām, Zvaigzne — mācību grāmatām un Liesma — daiļliterātūrai, politiskām, tehniskām, mākslas, u.d.c. grāmatām. Grāmatas izdod arī valdības iestādes, partijas u.c. organizācijas, ieskaitot ugunsdzēsējus, ne tikai Rīgā, bet arī Jelgavā, Daugavpilī, Liepājā, Madonā, Balvos, Dobelē, Jūrmalas pilsētā, Kuldīgā, Limbažos, Saldū, Stučkā, Talsos, Tukumā, Ventspilī, pat Mujānos, protams, galvenokārt Rīgā (1974. g. — 2.336 grāmatas).

Ir vietā jautāt, ko atzīst par grāmatu vai vismaz brošūru? Rīgā pat 2 lappušu instrukcija par rotaļlietām ir reģistrēta kā grāmata, tāpat telefona grāmatas, autobusu un vilcienu saraksti, fabriku iekšējie noteiku. mi u.t.t. Viļa Lāča kopoto rakstu 26 sējumi reģistrēti kā 26 grāmatas. Rietumos to uzskata par vienu titulu, kaut izdots daudzu gadu posmā. Apmēram trešā daļa okupētās Latvijas izdevumu ir bezmaksas izdevumi fabriku, organizāciju vai iestāžu iekšējam patēriņam. Tirgū tie neparādās.

Ja gribam salīdzināt trimdas grāmatniecību ar okupētās Latvijas grāmatniecību, vispirms jāpatur prātā, ka vairāk nekā puse tur izdoto grāmatu ir krievu valodā.

Der atcerēties, ka 1939. gadā Latvijā izdotas 1.207 grāmatas, 1938. gadā — 1.346 un 1925. gadā, pēc 1. Pasaules kara postījumiem, izdotas 1.818 grāmatas. Latvijā tagad gadā izdod tikai 1.003 — 1.245 grāmatas. Tie, kas saņem no Rīgas par brīvu piesūtīto Dzimtenes Balsi, atradīs anotācijas par vienu otru izdevumu, kas okupantu vai viņu pakalpiņu uztverē varētu interesēt trimdiniekus vai, kā viņi saka — „klaida latviešus". Te der atcerēties, ka vārds „klaids" nāk no vārda klaidonis, kā okupanti un viņu pakalpiņi mūs vērtē. Dzimtenes Balsī anotētās grāmatas ir tikai maza daļa no okupētās Latvijas izdevumiem. Cits jautājums, kā dabūt Dzimtenes Balss reklāmētās grāmatas? Dzimtenes Balss ieteic: rakstiet Kultūras sakaru komitejai resp. čekai. Tas ir iesms adrešu zvejošanai un lētticīgo ķeršanai. Adreses čekai noder aģentu vervēšanai un eventuālām naktsmājām saviem „kultūrniekiem", kas, braucot uz komūnistu partijas kongresiem, iegriežas arī pie „klaida latviešiem".

No nacionālpolitiskā viedokļa mūs neinteresē krievu autoru izdevumi krievu valodā. Mūs neinteresē arī dažādas fabriku darba regulētājas instrukcijas vai ugunsdzēsēju statūti. Mūs interesē latviešu valodas izdevumi, sevišķi oriģinālizdevumi. To skaits ir ap 800 gadā. Liels ir tulkojumu skaits, pat no kirgīzu u.c. Āzijas nomaļu tautu valodām. Latviešu valodā mēģinām atrast izdevumus bez politikas, bez tendences vai indoktrinācijas. Diemžēl, šai ziņā okupētās Latvijas grāmatniecības pūrs ir gaužam tukšs. Romāni, literātūrkritiskie apskati var parādīties vienīgi, ja tie kalpo režīmam. Raksturīgs ir romānu mazais skaits. Dažu gadu trimdā izdots 3 reizes vairāk romānu nekā okupētajā Latvijā. Kāpēc? Romāna rakstīšana ir pārāk riskanta. Tur autors var viegli nodot sevi vai savus prototipus, savu pagātni, savus uzskatus, simpatijas un antipatijas. Vēl trūcīgāks ir atmiņu grāmatu klāsts. Visās ir mesli režīmam. Autors to mēģina slavināt kā mācēdams. 1937. un 1938. g. tīrīšanas Padomijā atmiņu grāmatās tikpat kā nav pieminētas, nemaz nerunājot par sīkāku aprakstu, kaut daudzi vēl dzīvi palikušie Krievijas latvieši tagad atmukuši uz Latviju un klusēdami tur pavada savas vecuma dienas. Palasiet kaut vai Kārļa Kraujiņa, Jāņa Niedres, Jāņa Grestes mazās atmiņu grāmatiņas. Par visiem var teikt: Ak, tu nožēlojamais, kā tev jālaiza režīma pātaga!

Kā ir ar kultūras jaunradi? Zināmu ieskatu dod lielākā apgāda Liesma 1978. gada „izlaides plāns". Paredzēti 559 izdevumi. Protams, daži neiznāks, daži nāks to vietā. No šiem 559 izdevumiem tikai 35 ir latviešu daiļliterātūras oriģināldarbi: 7 romāni, 7 stāstu krājumi, 1 satīras krājums, 1 luga un 19 dzejoļu krājumi. Latvijā ir 12 reizes vairāk latviešu nekā trimdā, bet mums, trimdiniekiem, dažu gadu ir bijis vairāk romānu, stāstu, lugu un pat dzejoļu krājumu. 1977. gads trimdas grāmatniecībā nebija izcils, bet mums tomēr publicēti 4 oriģinālromāni, 5 stāstu krājumi, 2 lugas un 5 dzejoļu krājumi. Te nav ieskaitīti tulkojumi, ne agrāko grāmatu jaunizdevumi. Atcerēsimies, ka Liesma ir vienīgais apgāds Latvijā, kas publicē daiļliterātūru. Ir bijuši gadi, kad okupētā Latvijā izdoti tikai 1—2 oriģinālromāni . . .

Paņemsim otro lielākā apgāda Zinātne 1978. gada „izlaides plānu". Paredzēti 133 izdevumi. Tikai 61 no tiem ir latviešu valodā, bet 72 — krievu valodā. 23 krievu valodas izdevumiem autori ir latvieši. Dažs trimdinieks par to priecājas, jo latviešu vārds kļūstot pazīstamāks cittautiešiem, latviešu autors iegūstot lielāku auditoriju. Ir apšaubāmi, vai 1.000 eks., kādā tirāžā izdoti šie krievu valodas izdevumi, var sasniegt plašu auditoriju. Latviešu valodā viņu darbiem varēja būt 2 un 3 reizes lielāks metiens. Neapšaubāmi, ka arī minētais 61 latviešu valodas izdevums krietni saindēts ar sarkano indi.

Parastajam trimdiniekam okupētajā Latvijā izdotās grāmatas nav domātas. Tās tomēr vajadzīgas trimdas sovjetologiem, attiecīgo profesiju darbiniekiem, ja ne satura, tad vismaz terminoloģijas dēļ. Lai arī tur izdotā „Latvijas PSR Mazā enciklopēdija" 4 sējumos ir ļoti tendencioza, taču tur ir tikpat daudz derīgas informācijas mums, cik komūnistiem 1940. gadā derīga bija brīvā Latvijā izdotā Ž. Unama sastādītā biografiskā vārdnīca Es viņu pazīstu. Tā bija atrasta katrā čekas istabā. Tātad vajag tikai prast izmantot.

Rīgā ir spēcīga tulkotāju audze, kas tulko ne tikai no visām iespējamām valodām latviešu valodā, bet arī tulko no latviešu valodas Padomijā iekļauto tautu un arī rietumu tautu valodās. Tā latviešu autoru darbi parādās dažādās valodās. Cik tam vērtības, tā cita lieta. Jāatceras, ka bieži vien nacionāls ir tikai autora vārds, bet saturs ir komūnistisks. Lasītājs var mierīgi teikt: tie paši vēži, tikai citā kulītē resp. nacionāls pēc formas, bet komūnistisks pēc satura. Liela vērība piegriezta arī bērnu un jaunatnes grāmatām. Bērniem un jauniešiem visvieglāk iepotēt komūnistiskās idejas un naidu pret visu pārējo. Nekas tā nekalpo komūnismam kā grāmata.

Jautāts, vai okupētās Latvijas grāmatu „plūdi" nesagraus trimdas grāmatu tirgu? No pieredzes varam teikt, ka tādu „plūdu" nemaz nav. Tie nedaudzie tautieši trimdā, kas interesējas par turienes speciālām grāmatām, vēl cītīgāk pērk trimdā izdotās latviešu grāmatas. Uztraucas tie, kas nelasa ne trimdas, nedz okupētās Latvijas grāmatas. Grāmatu tirāžs trimdā sarūk lasītāju izmiršanas dēļ. Par spīti skolām, nometnēm un kursiem, jauni grāmatu lasītāji nerodas.

Kāda ir mūsu nostāja un interese par okupētās Latvijas grāmatām? Te būtu saskatāmas četras grupas:

Pirmā, vislielākā, kas grāmatas vispār nelasa. Pārsteigums? Kā citādi mums dzejas un daudzām prozas grāmatām būtu tikai 300 eks. metiens? Viņiem pietiek ar televīzijas vai radio gudrībām. — Otra grupa, kas lasa trimdas grāmatas, bet okupētās Latvijas grāmatas nelasa, jo viņi uzskata, ka okupētajā Latvijā izdotās grāmatas raksta krievi vai rūdīti latviešu komūnisti. — Trešā grupa lasa trimdas grāmatas un ziņkāro par okupētās Latvijas izdevumiem, bet atraduši kādu citātu no Ļeņina vai Marksa, tālāk netiek resp. nespēj atsijāt autora meslus kaklа kungiem. — Ceturtā grupa ir trimdas sovjetologi un attiecīgu profesiju darbinieki. Tie lasa visu trimdā izdoto un interesējas par savas profesijas vai interešu izdevumiem okupētajā Latvijā.

Leons Rumaks

Pretrunīgo padomdevēju . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

jas. Sarkanā flote jau tagad kontrolē gandrīz visus stratēģiskos jūras ceļus. Afrika vēl nebūt nav teikusi pēdējo vārdu. Varbūt ka Kremlis būtu jau izmantojis Kārtera ārpolitikas pubertātes perioda vājumu un okupējis visu veco kontinentu, ja Kārteram un visai rietumu pasaulei par laimi Brežņeva rokas vēl joprojām nebūtu saistītas iespējami militārai konfrontācijai ar Ķīnu.

Komūnistu ekstrēmistu nolaupītā italiešu kristīgo demokratu partijas politiķa Moro likteņis pēc pašas „sarkanās brigādes" informācijas ir izšķirts. „Tautas tiesas" tribunāls viņu atzinis par vainīgu noziedzībās pret proletāriātu. Moro esot notiesāts ar nāvi, un spriedums jau izpildīts. Italiešu policija pagaidām veltīgi meklē nelaimīgā upura līķi. Neticami, ka kaut kas tāds varētu notikt mūsu laikos demokratiskā zemē. Agri vai vēlu jānāk pretakcijai. Sarkanais terrors jāiznīcina ar dzelzs dūri. Moro likteņa kritiskajās dienās Kārters paziņoja, ka viņš to pieminēšot savās lūgšanās. Zemošanās Dieva priekšā ir viena lieta, bet pretestība Dieva noliedzējiem komūnistiem ir pavisam cita. Ja italieši paši nespēj tikt galā ar komūnistu ekstrēmistiem, tad Kārteram jāpadomā par konkrētu ASV atbalstu.

Nobeigumā pieminēsim zīmīgus notikumus Gruzijā. Tur pēc Kremļa priekšraksta Gruzijas republikas augstākai padomei bija jāpieņem Brežņeva jaunās konstit. Gruzijas versija. Šajā konstitūcijā Kremlim paklausīgie gruzīnu komūnistu funkcionāri bija akceptējuši krievu valodu par oficiālo savā republikā. Simtiem gruzīnu studentu, profesoru un strādnieku demonstrācijā devās uz augstākās padomes mitekli un pieprasīja, lai Gruzijas konstitūcijā par oficiālo valodu deklarētu gruzīnu valodu. Demonstrācija nebija veltīga — pēc sazināšanās ar Maskavas gruzīnu komūnisti grozīja konstitūcijas tekstu un deklarēja gruzīnu valodu par oficiālo savā republikā. Mēdz teikt, ka pat gruzīnu komūnisti pirmā vietā esot nacionālisti un tikai otrā komūnisti. Droši vien līdzīga problēma uzpeldēs arī okupētajā Latvijā. Kaut arī konstitūcijai ir tikai papīra vērtība, latviešu komūnistiem būs dota izdevība apliecināt, vai tie ir tikai paklausīgi Kremļa kalpi, vai tautas asins balss vēl nav noslīkusi svešu politisku maldu purvājā. Vai latviešu studenti no sirmās Rīgas sūtīs savu solidāritātes apliecinājumu Gruzijas drosmīgajiem akadēmiķiem? Varbūt ka tas tikai pirmais solis tālākiem drāmatiskiem notikumiem kādreiz brīvo tautu apspiestajā sarkanajā imperijā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Paziņojums

Jūnija beigās DV CV izdevumā iznāks 3. grāmata

„LAIKS, TELPA, ĻAUDIS"

vēsturisks apskats par DV organizāciju 25 gados

Redaktors Vilis Hāzners

Grāmatai būs ap 900 lpp. un ap 280 foto attēli. Grāmatā aplūkota organizācijas izvēršanās pa zemēm brīvajā pasaulē, darbība un panākumi aprūpē, kultūrāli sabiedriskā un politiski informātīvā darbā, par mūsu tautu un Latvijas valsts brīvības atgūšanu. Šī grāmata būs Laiks, Telpa, Ļaudis serijas izdevuma noslēgums.

Grāmatas cena $26.00. Pasūtinot līdz 1978. g. 1. jūnijam, (ārpus Amerikas kontinenta līdz 15. jūnijam) subskribcijas cena ir $21.00. DV nodaļām, apvienībām, kopām un grāmatnīcām, pasūtinot vismaz 3 eks., 20% atlaide cietā rēķina maksājumā. Pasūtinājumi un nauda sūtāmi: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto, Ontario M6P 2S5 Canada.

Apgāda krājumā vēl ir Laiks, Telpa, Ļaudis I daļa — cena $14.00 un II daļa — $15.00. Pasūtinot vismaz 3eks., 20% atlaide.

DV Centrālās valdes apgāds

Lūdzu man piesūtīt „Laiks, Telpa, Ļaudis" .....

Pievienoju čeku/naudas pārveddumu par $ .....

Uzvārds: ..... Vārds .....

Adrese: .....

.....